

Kdo se boji miru?

VOJKO COLJA

Včerajsnji podpis sporazuma o palestinski avtonomiji je nedvomno pomemben mejnik na poti miru in uresnitve palestinske države, ali kake druge državne tvorbe, ki bi omogočala mirno sožitje med Zidi in Palestinci v Sveti deželi. Za sedaj bodo imeli Palestinci le zametke svoje države, saj bodo razpolagali le s palestinskimi dušami, z ozemljem pa bo tako ali drugače še vedno vsaj posredno razpolagala izraelska država. Nič čudnega torej, da včeraj med Palestinci ni bilo veselega rajanja; marsikdo se cuti opeharjenega. Jastrebi govorijo o Arafatovi izdaji in napovedujejo oster in brezkompromisen boj proti »ponižujočemu sporazumu«. Tudi napredne izraelske sile se niso veselile, saj se zavedajo, da je to sele začetek, da bo uresničevanje sporazuma se težavnejše kot njegova sestava.

Veselil se je seveda ameriški predsednik Clinton, ki je ponovno dokazal, da so ZDA po razpadu Sovjetske zveze edina velesila, ki lahko vsili mir in rešuje svetovne zaplete. Veselila sta se tudi egiptovski predsednik Mubarak in jordanški suveren Husein, ker sta prepričana, da bosta imeli tudi njuni državi koristi od tega sporazuma. V Damasku in Bejrutu pa so bili ogorčeni in ta čustva so brzkone prevladovala tudi v drugih arabskih prestolnicah. Morebitni mir bi namreč odpravil alibi sionističnega sovražnika, na katerem je marsikateri arabski režim ohranjal svojo oblast. Palestinsko vprašanje je bilo namreč dolgih 47 let pravi strel vod, v katerega so se sproščale vse arabske frustracije in napetosti. Brez tega strel vod bo moral marsikateri režim računati z notranjnimi napetostmi in bo torej še naprej hujškal tiste palestinske skrajneže, ki ne priznavajo židovske države. Pot do trajnega miru bo torej polna ovir. Tega se dobro zaveda Jaser Arafat, ki je pragmatično osvojil strategijo malih korakov in je napovedal, da se bodo z vsemi sredstvi postavili po robu vsem tistim, ki rušijo mir. Arafat navsezadnje ni pozabil, da so po prvi izraelsko-arabski vojni palestinski begunci postali le neobgljeno orodje v rokah raznih arabskih držav in režimov. Brzkone tudi ni pozabil, da bi po tej vojni še vedno lahko ustanovili palestinsko državo v takrat še nezasedeni Cisjordaniji. To se seveda ni zgodilo, tako da bo moral palestinsko avtonomijo braniti predvsem pred svojimi brati.

Valentin Inzko slovenski govornik

CELOVEC - Več tednov trajajoča farsa o govorniku slovenske manjšine na deželni proslavi ob 75-letnici koroskega plebiscita 9. oktobra v Celovcu, je končana. Pod pritiskom slovenske javnosti in tudi predstavnikov večinskega naroda, je NSKS včeraj privolil v kompromisnega kandidata Valentina Inzka. Kompromis je bil dosežen včeraj na razgovoru, na katerega je deželni glavar Zernatto povabil predsednika obeh osrednjih narodnostnih organizacij.

Na 4. strani

Dijaki prikazali, kaj so se naučili

TRST - Na pedagoškem liceju Antona Martina Slomška so včeraj predstavili, kaj vsega so se dijaki naučili pri alternativnih dejavnostih, novim načinom pouka, ki ga je letos prvič uvedlo ministrstvo za solstvo. Dijaki so sledili res bogatemu prikazu le navidezno obšolskega dela. Kaj so počeli v več kot dveh tednih, so povedali in prikazali sami po kratkem uvodu ravnatelja prof. Sama Pahorja.

Na 7. strani

WASHINGTON / SPORAZUM O PALESTINSKI AVTONOMIJI

Pomemben korak k miru med narodoma

WASHINGTON - »Pozdravljam nov korak na poti k dnevu, ko bosta palestinski in izraelski narod, ki ju je razdvajal spor, povezana z mirom,« je včeraj v Beli hiši izjavil ameriški predsednik Bill Clinton po slovesnem podpisu mirovnega sporazuma o uvedbi palestinske samouprave na Zahodnem bregu. Sporazum sta podpisala vodja Palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat in izraelski predsednik vlade Jicak Rabin, na slovesnosti pa so sodelovali tudi jordanški kralj Husein, egiptovski predsednik Hosni Mubarak, ruski zunanji minister Andrej Kozirjev in španski premier Gonzalez.

Na 17. strani

RIM / VLADNI MANEVR JE ZA PREMIERA URAVNOVEŠEN

Dini predstavil Scalfaru finančni zakon in odločno zavrnil kritike

Dokument naj bi v parlamentu naletel na zadostno podporo kljub sedanjemu nasprotovanju in skepsi velikega dela političnega sveta

RIM - Predsednik vlade Dini je v spremstvu pristojnih ministrov včeraj predstavil finančni zakon za leto 1996 državnemu poglavarju Scalfaru, ki se mu je zahvalil za odgovorno delo. Premier je številne kritike iz vrst političnih strank, ki sestavljajo levo- in desnosredinsko zavezništvo, zavrnil kot nepravilne ter jih označil kot tuji vpliv na liro, ki se je nasproti marki se bolj oslabil, pa tudi na milansko borzo, kjer je indeks močno padel. Dini je to pripisal nepopolnemu poročanju italijanskega časopisja, čes da so tiskovne agencije in tuji casniki finančni zakon razsodnej obravnavali, predsednik Consoba, ki nadzoruje borzno poslovanje, pa je priznal, da ni borza nikdar dobro reagirala na noben finančni zakon.

Na 3. strani

PREISKAVA O "RDEČIH ZADRUGAH"

Sodnik Nordio zaslišal D'Alema in Occhetto

Voditelja DSL sta odločno zavrnila vse obtožbe

RIM - Beneski sodnik Carlo Nordio je včeraj zaslišal Massima D'Alema in Achilleja Occhetto, ki sta osumljena vpletenosti v nezakonito finansiranje KPI oziroma Demokracije stranke levice. Obe stranki naj bi po ilegalnih poteh, pravi Nordio, dobivali denar od tako imenovanih rdečih zadrug.

Tajnik DSL in njegov predhodnik sta zavrnila vse obtožbe in izrazila prepričanje, da bo preiskava čimprej dokazala neosnovanost vseh obtožb. Tako Nordio, kot oba zaslišanca, so potrdili, da je bilo zaslišanje mirno in korektno, več od tem pa niso hoteli povedati.

Occhetto je vsekakor sodniku pojasnil odnose med največjo levicarsko stranko in zadrugami, precej piker nad potekom zaslišanja pa je bil D'Alema, ki je dejal, da je vse skupaj potekalo v nerealnem vzdušju.

Na 2. strani

VRNITE KMEČKO BANKO GORICI!

Poziv SDGZ k množični udeležbi

Slovensko deželno gospodarsko združenje poziva bančnike, industrijce, obrtnike, trgovce, gostince, proste poklice, predstavnike se drugih gospodarskih dejavnosti ter vse, ki jim je naš in krajevni gospodarski razvoj pri srcu, da se udeležijo protestne manifestacije, ki bo

v ponedeljek, 2. oktobra, ob 17.30, pred sedežem Kmečke banke v Gorici.

VRNITE KMEČKO BANKO GORICI!

SDGZ je od samega začetka komisarske uprave opozarjala javnost, politične predstavnike pri nas in v Sloveniji, kolikšno škodo lahko povzroči uvedba komisarske uprave v tako občutljivem sektorju, kot je bančno poslovanje. Dvomi o umestnosti prisilne uprave, ki smo jih svojcas iznesli, so se izkazali za utemeljene, saj po letu dni nismo dobili se jasnega odgovora, če so bile trditve inspektorjev utemeljene, koliko premoženja je bilo odpisanega in kaksni vzroki se obostajajo, da se podaljša komisarsko upravo za nadaljnjih 6 mesecev.

Zato je skrajni čas, da se banka vrne lastnikom, tako da se lahko slednji odločijo, na osnovi novega stanja, kako naj poslujejo naprej in s katerimi partnerji.

Apeliramo zato na polnoštevilno udeležbo, ker se moramo vsi zavedati, da:

- je gospodarstvo neobhodno potrebna osnova za obstoj katerekoli skupnosti;

- gospodarstvo nima možnosti razvoja brez denarnih zavodov, ki imajo posluh za krajevno specifično situacijo in imajo zaupanje v bližnja poslovna področja;

- izredni pogoji poslovanja povzročajo povišanje stroškov in nizanje poslovanja, kar pomeni odziranje lastnega premoženja;

- preverjanje situacij v podjetjih lahko traja nekaj mesecev, nikdar eno leto ali več;

- to so časi javne uprave, ne gospodarstva;

- izguba ali pretirano redimenzioniranje Kmečke banke bi pomenilo izredno hud udarec vsemu goriskemu gospodarstvu, ki že tako ne preživlja najbolj rožnatih časov.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Poslanci za zakon o spolnem nasilju

Z veliko večino je včeraj poslanska zbornica odobrila zakonsko besedilo o spolnem nasilju. Sedaj se mora o osnutku izreči se senat.

Stran 2

Na Tržaškem trgategv že v teku

Na Trzaskem so nekateri vinogradniki že potrgali grozdje, drugi pa se na trgategv pripravljajo. Grozdja je sicer manj kot lani, je pa lepo in zdravo.

Stran 6

Koordinacijski šolski odbor vztraja

Na svoji seji je Koordinacijski šolski odbor spet potrdil predlog, naj se sola Trinko vseli v poslopje v ulici Marconi.

Stran 10

Sindikalna manifestacija v Gorici

Cgil, Cisl in Uil prirejajo v ponedeljek manifestacijo v obrambo delovnih mest v bolnišnici Usmiljenih bratov.

Stran 11

Priznanje ilustratorki Luisi Tomasetig

Na razstavi v Verbanii, ki jo je pripravil center za mladinsko literaturo »Alberti« iz Trsta, so ilustracije Benecanke Luise Tomasetig naletale na nadvse pozitivne ocene.

Stran 13

PODKUPINSKA AFERA »RDEČIH ZADRUG«

Sodnik Nordio zaslišal D'Alema in Occhetto

Zastopnika DSL sta odločno zavrnila vse obtožbe

RIM - Beneski sodnik Mario Nordio, ki vodi raziskavo o podkupninski aferi takozvanih rdečih zadrug, je včeraj v Rimu zaslišal tajnika DSL Massima D'Alema in njegovega predhodnika Achilleja Occhetta. Oba sta osumljena, da sta bila podrobno seznanjena o ilegalnem finansiranju KPI prej in DSL potem, za katerega so skrbele nekatere velike in manjše zadruge. V to preiskavo, ki zadeva tudi ilegalno finansiranje drugih strank, so vpleteni še nekateri drugi vidni politiki, med njimi tudi Bettino Craxi.

Nordio je najprej približno dve uri zasliševal tajnika DSL, isti čas pa je porabil za zaslišanje Occhetta. Oba politika

Massimo D'Alema (AP)

sta se po zaslišanju sprenovno izognila radovednim novinarjem, s katerimi se je na kratko zadržal odvetnik Guido Calvi. Povedal je, da sta D'Alema in Occhetto odločno zavrnila vse obtožbe in Nordiu tudi dokazala, da

Achille Occhetto (AP)

nimata nič skupnega z afero nezakonitega finansiranja DSL. Calvi je tudi izrazil prepričanje, da bo sama preiskava kmalu dokazala popolno neosnovanost Nordiovih obtožb.

Occhetto je popoldne

dejal, da ni nikoli prejel informacij o ilegalnem finansiranju KPI oziroma DSL. Pogovor s sodnikom je potekal v mirnem in korektnem vzdušju, je se dejal bivši tajnik DSL, ki je vsekakor Nordiu obrazložil in pojasnil odnose med zadrugami in največjo levicarsko stranko. Da je bilo zaslišanje korektno je potrdil tudi Nordio.

D'Alema pa je bil zelo piker do sodnika Nordia, s katerim, je povedal, se je pogovarjal o surealizmu in torej o čisto kulturnih argumentih. Tudi D'Alema je, podobno kot Occhetto, poudaril, da se ni nikoli ukvarjal s proračuni zadrug, se manj pa z domnevnim ilegalnim finansiranjem DSL.

KORUPCIJA / PREDHODNA PREISKAVA

Tožilec Davigo porazil brata Berlusconi

Zagovorniki Silvia in Paola brez uspeha predlagali, da bi postopek prenesli v Monzo

MILAN - Včeraj se je pred sodnikom za predhodno preiskavo Fabiom Papparello začel postopek proti Silviu Berlusconiju, bratu Paolu in drugim obtoženecem: sodnik bo moral odločiti, ali je tožilstvo zbralo dovolj dokazov, na podlagi katerih jim soditi zaradi korupcije javnih funkcionarjev. Obtožnica jih dolži, da so »podmazali« več financarjev, med katerimi tudi znanega generala finančne straže Giuseppeja Cerciella, da bi preiskave pri Fininvestovih družbah potekale cim bolj »prijateljsko«.

Berlusconijsva zagovornika, odvetnika Ennio Amodio in Giuseppe Deluca, sta predlagala, da bi predhodno sojenje v Milanu prekinili in ga prenesli v Monzo. Prvi primer podkupnine - ki ga sicer obtoženci osporavajo, češ da ni šlo za podkupovanje, pač pa za izsiljevanje s strani financarjev - zadeva Fininvestovo družbo Videotime, ki se ukvarja z ustvarjanjem televizijskih programov in ima sedež v kraju Cologno Monzese. Nad tem krajem pa ima pristojnost sodišče iz Monze in torej tistim sodnikom je treba predati sodni postopek, sta zaključila

Berlusconijsva zastopnika na zaslišanju, ki je potekalo za zaprtimi vrati in v odsotnosti obtožencev.

Tožilec Piercamillo Davigo iz poola sodnikov »cistih rok« pa je bil povsem drugačnega mnenja: res je, da je legalni sedež Videotima v Colognu pri Monzi, vendar so pogajanja za podkupnino vodili v Milanu. V razgovoru z novinarji je tožilec Davigo pripomnil, da »obtoženci izjavljajo, da ni šlo za korupcijo z njihove strani, pač pa za izsiljevanje s strani financarjev in da so torej nedolžni. Če je res tako, potem ne razumem, zakaj skušajo zaustaviti sodni postopek, namesto da bi zahtevali, naj jim čimprej sodijo. Mi, sodniki milanskega poola, nismo predlagali kasacije, da bi odložila disciplinski postopek proti nam, pač pa zahtevali, naj nam takoj sodijo.« Vsekakor, je se pojasnil tožilec, gre za tri primere korupcije in kvečjemu bi lahko prenesli v Monzo en sam primer, nikakor pa ne vsega postopka.

Sodnik je sprejel tožilcevo stališče: predhodna preiskava proti bratom Berlusconi se bo nadaljevala v Milanu.

NOVICE

Stavkajoči Pannella v bolnišnici

RIM - Marca Pannello so sinoci odpeljali v bolnišnico, ker se je njegovo zdravstveno stanje poslabšalo. Pannella je že pred nekaj dnevi začel gladovno stavko v podporo 18 referendumom, ki jih je predlagalo njegovo gibanje reformatorjev; zatem se je odrekel tudi tekočinam. Ko ga je sinoci pregledala zdravniška ekipa, ki sledi njegovi stavki, je ugotovila, da je Pannella tako dehidriran, da bi nujno moral popiti nekaj tekočine. Ker je stavkajoči radikalec pitje odklonil, so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer mu bodo pomagali z zdravilnimi sredstvi.

»Predstavnik manjšin v upravni svet RAI!«

RIM - Tajnik SVP posl. Siegfried Brugger se popolnoma strinja s predlogom kolegice Simonette Favario (Severna liga), ki je zahtevala, naj v upravni svet RAI vključijo tudi predstavnika etnično-jezikovnih manjšin. Ta naj bi bil seveda parlamentarec.

TG3: Santoro bo moral malce počakati

RIM - Upravni svet RAI je včeraj imenoval dosedanjega poddirektorja Alberta Severija za vršilca dolžnosti odgovornega urednika TG3. To bo ostal za dobo 60 dni. S tem je bilo dejansko zamrznjeno imenovanje Micheleja Santora za vodjo TV dnevnika tretje mreže RAI. Upravni svet je vsekakor omenil njegovo ime za bodočega odgovornega urednika, kandidature pa bo moral uradno predlagati glavni ravnatelj Raffaele Minicucci, ki se bo s Santorom sestal v ponedeljek.

Čmi terorist Bracci v Italiji

COURMAYER - Francoske oblasti so včeraj izročile italijanski policiji Stefana Braccija, 36-letnega pripadnika skrajnodesničarske teroristične organizacije NAR. Zaradi sodelovanja pri oboroženi tolpi, terorističnih atentatov, prevratništva, rop in drugih kaznivih dejanj je bil na prizivnem procesu obsojen na 13 let in 8 mesecev zapora. Braccija so pred tremi leti aretirali v Franciji.

Preložen proces o umoru Calabresi

MILAN - Včerajšnja uvodna obravnava tretjega prizivnega procesa proti morilcem policijskega komisarja Luigijsa Calabresija je trajala le nekaj minut. Predsednik je proces odložil na 12. oktober zaradi odsotnosti odvetnika prizadete stranke, družine Calabresi, Odoarda Ascarija, ki je taces zaposlen v Palermu na procesu proti Giuliju Andreottiju. Calabresi je bil umorjen 17. maja 1972. Na zatožni klopi se branijo nekdanji vodja Lotte continua Adriano Sofri, Ovidio Bompresini, ki naj bi streljal na komisarja, in skesanec Leonardo Marino.

Počistili kar 1.000 ton odpadkov

RIM - »Očistimo svet«, je v nedeljo vabilo združenje Legambiente prostovoljce v 600 italijanskih mestih. Odziv je bil izjemen. Pri akciji je sodelovalo kar 300 tisoč ljudi, ki so nabrali za 1.000 ton vsakovrstnih odpadkov. 40 odstotkov le teh je bilo iz plastike, 30 odstotkov je bilo papirnih izdelkov, 10 odstotkov kovinskih, 5 odstotkov pa iz stekla.

RIM / SAMO ŠE KORAK DO DOKONČNE ODOBRITEVE

Poslanska zbornica za zakon o spolnem nasilju

Zakonsko besedilo podprla velika večina poslancev, proti je bila SKP - Tekst mora odobriti še senat

RIM - Zakon o oz. proti spolnemu nasilju se vse bolj blizu cilju. Po torkovi odobritvi teksta v pravosodni komisiji je besedilo včeraj z veliko večino odobrila tudi poslanska zbornica v celoti. O zakonskem osnutku, ki je dejanja spolnega nasilja končno iztrgal iz območja moralnih prekrškov in jih uvrstil med napade na osebno svobodo, se mora izreči še senat. V poslanski zbornici je zakonsko besedilo prejelo 318 dovolj glasov, proti je glasovalo 32 poslancev, 54 pa se jih je vzdržalo. Proti tekstu, ki ga je izdelala komisija, so se jasno irekli člani Stranke komunistične prenovne, proti pa je glasovalo tudi nekaj predstavnikov drugih strank, vzdržani

glasovi pa so večinoma prišli iz vrst NZ, Naprej Italije in progresistov.

V včerajšnji razpravo pred glasovanjem so posegli v glavnem poslanci, ki niso odobravali vsebine besedila ali pa so imeli precejšnje pomisleke. Vsi, ki so bili odločno za, niso govorili, da bi omogočili cimhitrejšo glasovanje. Stališče skupine SKP je Maria Lenti utemeljila rekoč, da poostreje kazni ne sodi v kulturo te stranke. Po mnenju te stranke bi bilo namreč dovolj, da bi dejanja spolnega nasilja uvrstili med zločine nad osebo. V imenu nekaterih predstavnikov progresistov se je Franca Chiaromonte izrekla proti členu, ki ne dopušta zenski, da preklic pri-

javo, s cimer naj bi bilo kršeno svobodno odločanje žensk, pomisleke pa je izrazila tudi nad nekaterimi drugimi ključnimi členi. Odločno za besedilo, kljub nekaterim pomislekom, se je izrekla predstavnica zelenih-progresistov Annamaria Procacci, podpredsednica skupine demokratov Luciana Sbarbati pa je zadovoljstvu nad odobritvijo besedila pridala zaskrbljenost nad njegovo učinkovitostjo pri zatiranju pojave. Koordinatorica poslank skupine progresistov Alberta De Simone je izjavila, da je odobritev zakona odraz skupnega zavzemanja žensk. Zelo zadovoljen nad izidom glasovanja v poslanski zbornici je bil tudi predsednik skupine progresi-

stov Luigi Berlinguer. V imenu združenja Federacasalinghe pa se je predsednica Federica Rossi Gasparrini zahvalila vsem parlamentarkam, ki so omogočile, da je bilo zakonsko besedilo najprej izdelano in nato odobreno v poslanski zbornici.

Zakonski osnutek, ki ga sestavlja 17 členov, bo sedaj sel v obravnavo v senat. Ob glavni novosti, spolno nasilje ne krši več morale, temveč je napad na osebo, besedilo prinaša tudi veliko strožje kazni, predpisuje, da se mora storilec podvreči aids-testu, predvideva brezplačno obrambo za žrtve, ne dopušča možnosti, da bi žrtev preklinala prijavo in uvaja nov odnos do mladoletnih.

MILAN / ROP NA IZSTOPNI POSTAJI AVTOCESTE

Ropar ubil agenta in ranil inšpektorja

Zbežal je, prevozil pa je le 500 metrov in se nato zabil v obcestno ograjo ter umrl

Truplo bandita po spopadu s policisti pri izstopni postaji v Melegnanu (Ap)

MILAN - Danes bo v Milanu pogrebni obred za 25-letnim agentom Stefanom Villo, ki ga je v sredo zvečer s strelno pištole ubil ropar Marco Antonioli (pred časom je 9 dni obiskoval solo kabinjerjev-pripravniki-

kov, nato pa je bil izgnan) na izstopni postaji avtoceste v Melegnanu. Prometna policija pa medtem s pomočjo videa (kamera je bila nameščena na izstopni postaji) vodi preiskavo o krutem dogodku, v kate-

rem je bil težko ranjen se 34-letni policijski inšpektor Marco Calderoni, ki se s pridržano prognozo zdravi v bolnišnici v Pavii.

Preiskovalci so medtem rekonstruirali dogodek: agenti, ki so bili v

službi na izstopni postaji, so se zavedli, da se na izstopni postaji dogaja nekaj neobičajnega. Inšpektor Calderone je opazil oboroženega moškega, ki je izstopil iz fitoatovega una; takoj se mu je približal z namenom, da bi ga ustavil. Ropar pa je takoj odgovoril in s strelji iz pištole Calderoneja težko ranil v glavo in zelodec. Ob tem je nemudoma posegel agent Stefano Villa, ki je streljal na roparja, slednji pa mu je odgovoril in ga ubil. Roparju je uspelo pobegniti z avtomobilom, prevozil pa je le 500 metrov in se zabil v obcestno ograjo, kjer so ga policijski agenti nasli mrtvega za volanom avtomobila. Med streljanjem je naboj ranil tudi 38-letno Franco Uggeri, ki je v avtomobilu čakala pred izstopno postajo, njeno zdravstveno stanje pa ni resno; okrevala naj bi v 30 dneh.

Na Panorami fotografije Andreottija z Ninom Salvom

MILAN - Tednik Panorama bo v svoji jutrišnji številki objavil fotografiji, ki sta bili posneti 7. junija 1979 in na katerih je senator Giulio Andreotti ob sicilijanskemu izterjevalcu Ninu Salvu. Fotografiji sodita med gradivo, s katerim palermsko državno tožilstvo dokazuje, da je Andreotti poznal bratranca Salvo, ki sta bila povezana z mafijo.

Tednik obnavlja okolščine tedanjega Andreottijevega obiska na Siciliji in pričevanja, po katerih naj bi se demokratski državnik in izterjevalec Salvo poznala. Andreotti pa je okoliščino zavrnil.

Finančni zakon predmet ostrih kritik, ki pa jih Dini zavrača kot nepravilne

Na sliki pod naslovom: premier Lamberto Dini med predstavitvijo predloga o finančnem zakonu za prihodnje leto, ki je izval veliko nezadovoljstva

RIM - Državni poglavar Oscar Luigi Scalfaro je včeraj dopoldne na Kvirinalu sprejel predsednika ministrskega sveta in zakladnega ministra Lamberta Dinija, ministra za proračun in gospodarsko načrtovanje Rainerja Masero, finančnega ministra Augusta Fantozzija in državnega podtajnika v zakladnem ministrstvu Dina Piera Giardo, ki so mu orisali značilnosti zakonskega osnutka z navodili za sestavo finančnega zakona za leto 1996 in spremne listine z določili za racionalizacijo javno-finančnega aparata. Predsednik republike se jim je zahvalil za cut odgovornosti, ki ga je pokazala vlada v svojih prizadevanjih za premostitev tezav, ki bremenijo Italijo.

Vse prej kot zahvalne pa so bile izjave večine političnih predstavnikov, ko so tisku objasnjevali svoje poglede na finančno listino. Pogledi so različni in nasprotujoči ter precej razčlenjeni tudi znotraj samih zavezništov, levo in desnosredinskega, tako da se zdaj začena boj na dveh frontah: po eni strani med komponentami, ki sestavljajo to ali ono zavezništvo, po drugi strani pa seveda med njima. In ker nekateri vpletajo v polemike okrog vladnega finančnega manevra tudi vprašanje, kdaj naj bodo volitve, bo zanimivo, kdo si bo upal v parlamentu glasovati proti dokumentu, ki tak ali drugačen vsekakor predstavlja okvirni program dela v prihodnjem letu,

ko bo Italija prvo polletje predsedovala Evropski uniji.

Preden preidemo k navajanju kritik in pohval iz vrst političnih strank, naj povemo, da je premier Dini odločno zavrnil vse obtožbe in podtikanja. »Ta finančni zakon ni blag, saj zahteva tudi žrtve, zato ne razumem, kako je mogoče trditi, da ni strog,« je izjavil v treh intervjujih za RAI in Fininvestovo televizijsko mrežo. Predvsem je zavrnil kritike iz vrst Confindustrie: »Da zakon ni dovolj strog, trdijo ravno

tisti, ki so zahtevali večje davčne olajsave, to pa je protislovno.« Večje olajsave bi imele za posledico tudi višje davke, ki bi bremenili družine, potrošnike in delojemalce, to pa bi bilo nesprejemljivo. Skratka, vlada bo poostрила pregon davčnih utajevalcev. Na tujem bodo dokument po njegovem dovoljno sprejeli, saj se bo državni primanjkljaj, ki je zdaj enak 7,4% bruto domačega proizvoda, prihodnje leto zmanjšal na 5,8% BDP. »To pa je ravno tisto, kar pričakujejo tuji finančni mini-

stri,« je dodal Dini in v isti sapi označil včerajšnji padec lire in borznega indeksa kot reakcijo na nepopolno časopisno poročanje o finančnem zakonu: »Tiskovne agencije in tuji tisk so o tem razsodnejše poročali.«

Na kakšen sprejem pa bo lista naletela v parlamentu? »Ravno zaradi tega, ker nikogar povsem ne zadovoljuje, menim, da gre za uravnotežen dokument, ki bo v parlamentu deležen dovolj- snjega konsenza,« je odgovoril premier, negodovanje zupnikov pa pri-

pisal njihovi bojzani, da bodo morali sprejemati odločitve, ki se bodo zdele nepopularne.

In kaj pravijo politiki? Massimo D'Alema ocenjuje zakon v splošnem pozitivno, sicer pa ga je po njegovem treba absolutno odobriti, ceprav nekoliko popravljenega. Vodjo DSL moti predvsem poglavje, ki nalaga obcinskim upravam večje odgovornosti na davčnem področju, kar se mu ne zdi pravično.

Isto trdi načelnik Bos-sijeve skupine v poslanskizbornici Vito Gnutti, češ da nima to nicesar

opravič iz davčnim in siceršnjim federalizmom, kakor ga pojmuje Severna liga, a podobnega mnenja so Progresisti, vendar ne eni ne drugi zakona ne zavračajo. Nasprotno, Gnutti je naglasil, da bo SL vložila popravke; če bodo ti sprejeti, bo za zakon tudi glasovala.

Enako je stališče Rocca Buttiglioneja (CDU), ki spada sicer v Berlusconijev log. Zakon je treba zboljšati, prav gotovo pa izglasovati, kajti njegova zavrnitev bi bila neodgovorno dejanje. Tvrno bo v parlamentu

nastopil tudi KDC Pierferdinanda Casinija, ki vidi sicer v zakonu svetle in senčne plati.

Parlamentarca Gianni Mattioli in Carla Rocchi sta povedala, da se za zdaj Zeleni o Dinijevem manevru ne bodo izrekli, ker ga morajo globlje preučiti, natanko isto pa je rekel laburist Valdo Spini.

Pa preidimo k odločnim nasprotnikom vladnega dokumenta.

Sef Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini za taksne osnutek, kakršen je priromal iz Palace Chigi, ne bo glasoval. Izjavo je potrdil z besedami: »To je najslabši finančni zakon v zadnjih letih.«

Voditelj Forza Italie Silvio Berlusconi se ni oglasil, zanj pa je spregovoril Giuliano Ferrara: »Zakon prinasa dodatne davke, torej se nove udarce, zato sem prepričan, da ga ne Berlusconi ne more podpreti. Drugi predstavniki FI zakon ostro kritizirajo.

Club Pannella reformatori označuje Dinijevo listino kot sad kompromisa med njim in vodjo CISL Sergiom D'Antonijem in kot nadaljevanje andreottijeve prakse.

Nezadovoljstvo vlada tudi pri Mreži (La Rete), ki pa bo uradno stališče obelodanila na jutrišnjem zasedanju južnih zupnikov v Neaplju.

Vodja Demokratov Mario Segni zatrjuje, da zakon ne odpravlja razsipništva, tajnik SKP Fausto Bertinotti pa, da je povsem napacno zasnovan in konservativen.

TRGI / MIBTEL ZDRKNIL ZA 1,17%

Vladni manever slabo vplival na liro in borzo

RIM - Državni finančni zakon za leto 1996 je potlačil liro in borzo, ceprav je res, da so poslabšanju botrovali še drugi, tudi mednarodni dejavniki.

Nemška marka je bila včeraj vredna 11 lir več kakor predvčerajšnjim (1.137 lir proti 1.126, 19), toda italijanski bankovec je potegnil krajši konec tudi nasproti ameriške-mu dolarju (1.616, 28 lire proti 1.607, 97 v sredo), ceprav se je drsenje ameriškega denarja se zmeraj nadaljevalo. Če po eni strani drži, da so se včeraj v primerjavi z marko oslabile tudi vse druge pomembnejše evropske devize, kar vsi pripisujejo negotovosti glede realne možnosti za oblikovanje evropske monetarne unije, pa z druge strani drži, da je poslovneže hudo razočaral tisti del Di-

nijeve finančne listine, ki zadeva obdavčevanje državnih vrednotnic. Strokovnjaki sicer menijo, da si bo lira kmalu spet opomogla.

Ocitnejši je bil ucin ek finančnega zakona na milanski borzi, kjer se je indeks Mibtel znižal kar za 1,17 odstotka. Posredniki označujejo zakon kot premalo strog, drugače pa sta na borzne posle vplivala krhkost menjalnega tečaja lire in vse večja politična nestabilnost. Predsednik borznega sveta Attilio Ventura je izjavil, da bo treba finančni zakon temeljito preučiti, Enzo Berlanda, predsednik Consoba, ki nadzira borzne operacije, pa je poudaril, da ni borza se nikdar ugodno reagirala na državno finančno listino, zakaj neki naj bi torej zdaj...

STALIŠČA JAVNIH UPRAVITELJEV

Župani so zelo nezadovoljni

Cacciari: Zakon zelo ogroža avtonomijo občin in pokrajin

RIM - Dezelni, občinski in pokrajinski upravitelji so zelo nezadovoljni z vsebinsko osnovo finančnega zakona, ki ga je oblikovala Dinijeva vlada in upajo, da bo parlament bistveno izboljšal vladni predlog. Javni upravitelji so mnenja, da skuša vlada naprtiti vsa bremena za sanacijo javnih blagajn predvsem občinam, ki bodo morale zaradi manjšega priliva državnih sredstev obvezno povisati nekatere davke in občinske pristojbine.

Beneski zupan Massimo Cacciari je mnenja, da predlog finančnega zakona nevarno ogroža vsestransko avtonomijo občin. Cacciari je zelo kritičen do dejstva, da bo vlada z vrha določala povisane občinske davka na nepremičnine ICI, izvajanje tega nepopularnega ukrepa pa potem prepustila posameznim občinam. Razočaran nad finančnim zakonom je tudi bolonjski zupan Walter Vitali, njegov kolega iz Firenc Mario Primicerio pa pravi, da smo priča zelo ponesrečenemu in nerodnemu poskusu uvedbe davčnega federalizma.

Kritike in protesti nad vsebino finančnega zakona prihajo iz krajevnih uprav sirom po državi. Združene italijanskih pokrajin UPI očita ministrskemu predsedniku Diniju in gospodarskim ter finančnim ministrom, da so se izneverili obvezam do javnih in krajevnih uprav. Pokrajine, ki imajo itak zelo majhne in nejasne upravne pristojnosti, po tej poti stvarno tvegajo paralizo, kar velja tudi za občine.

Krajevni upravitelji vsekakor trdno upajo, da bosta senat in poslanska zbornica izboljšali oziroma bistveno spremenili predlog finančnega zakona, predvsem v členih, ki zadevajo finansiranje javnih uprav ter odnose med centralno in krajevno oblastjo.

Guerrova preprečila klestenje

TRST - Predsednica deželne vlade v odstopu Alessandra Guerra je preprečila, da bi vlada s finančnim zakonom se dodatno krčila sredstva za dezelno zdravstvo. To je v tiskovni noti sporočila sama predsednica, ki se je novemu klestenju upirala z utemeljitvijo, da je Furlanija-Julijjska krajina na tem področju placala že zelo visok davek javnim blagajnam.

Guerrova je vsekakor pozvala vse dezelne parlamentarce, naj pazljivo spremljajo postopek za dobitve finančnega zakona.

OCENE VLADNEGA PREDLOGA

Gospodarstveniki kritični, sindikati pa zadovoljni

RIM - Finančni zakon, ki ga je izoblikovala vlada, je razdvojil organizacije gospodarstvenikov in sindikate. Medtem ko je za sindikate predlog finančnega zakona sprejemljiv kljub nekaterim pomanjkljivostim, so gospodarstveniki ostro kritični.

Po negativni oceni zveze industrijcev je tudi predsednik zveze malih industrijcev Luciano Bolzoni dejal, da bo čas pokazal, kako je bil finančni zakon zgrajen na pesku. Kritiziral je predvsem dejstvo, da je vlada predvidevala vrsto prihodkov, ki so generatorji inflacije. »Razočarana« je bila tudi zveza obrtnikov Confartigianato, ker vladni predlog ne klesti potrate, medtem ko zveza trgovcev Consercenti obsoja prevsem nepozornost za mala in srednja podjetja in pritisk na občine, da zaostrijo davčni vijak. Ta tema je bila tudi glavni razlog za negativno oceno zveze

stanovanjskih lastnikov, po kateri je nesprejemljiva možnost dviganja katastrskih kolicnikov.

Tajnik CGIL Sergio Cofferati pa je zakonski predlog ocenil pozitivno, ker po njegovem mnenju spoštuje dogovor o ceni dela.

Organizacijam gospodarstvenikov, predvsem pa Confindustrii je zelo polemično odgovoril minister za delo Tiziano Treu, ki je podjetnikom zabrusil, naj skrbijo za svoj vrtecek in naj na tem področju dokazuje svojo strokovnost. Mislil je zlasti na delovne pogodbe, ki jih bodo obnavljali, in pozval industrijce, naj poviske usmerijo predvsem v dodatno skrbstvo, da ne bi z drugačnimi dogovori spodbujali inflacije. S tem pa je Treu izzval ježno reakcijo delavcev konvinarske stroke, ki so zahtevali njegov odstop, ker »nastopil proti pravicam obeh pogodbениh strani, da sklepata pogodbe«.

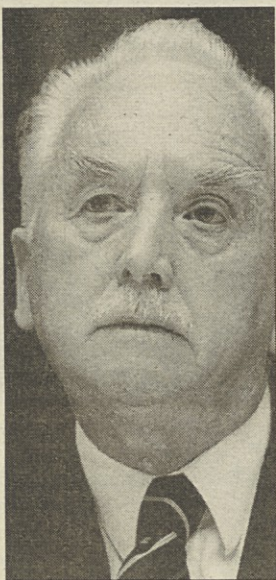
KOROŠKA / KOMPROMIS S POSREDOVANJEM GLAVARJA ZERNATTA

Slovenski govornik bo Valentin Inzko

NSKS odreka ZSO pravico, da zastopa manjšino

CELOVEC - Vec tednov trajajoča farsa o govniku slovenske manjšine na deželni proslavi ob 75-letnici koroskega plebiscita 9. oktobra v Celovcu, je končana. Pod pritiskom slovenske javnosti in tudi najvisjih političnih predstavnikov večinskega naroda, na čelu z deželnim glavarjem Zernattom, je Narodni svet koroskih Slovencev (NSKS) včeraj le privolil v kompromisnega kandidata Valentina Inzka. Kompromis je bil dosežen na razgovoru včeraj dopoldne, na katerega je deželni glavar povabil predsednika obeh osrednjih narodnoobstojskih organizacij.

Kot smo obsirno poročali, je NSKS se v torek predlog predsednika Zveze Slovenskih organizacij (ZSO) Marjana Sturma, naj bi na proslavi kot skupen govornik nastopil ali zgodovinar Feliks Bister ali pa Valentin Inzko odločno odklonil in deželnega glavarja pozval, naj za govornika imenuje predsednika NSKS Nantija Olipa. Zernatto je to zahtevo odklonil in prav tako predlagal Inzka. Inzko je

Nekdanji predsednik NSKS Valentin Inzko

bil v 60-tih letih skoraj eno desetletje predsednik NSKS, več let član Cerkve v sosvetu za koroske Slovence pri Uradu zveznega kanclerja in dolga leta predsednik nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krske škofije. Poklicno je bil Inzko do svoje upokojitve vodja oddelka za manjšinsko solstvo pri deželnem solskem svetu za Korosko.

Predsednik ZSO Ma-

rian Sturm je k pristanku NSKS-a na »kompromisno varianto Inzko« dejal, da je »vesel dejstva, da je konec te zaloigre, ki jo je zakuhal Narodni svet koroskih Slovencev in ki je močno škodoval ugledu slovenskih organizacij«. Ob tem je poudaril, da je za ZSO slo od vsega začetka zato, da mora imeti govornik Slovencev na tej proslavi zaupanje vseh strani in da ena stran ne more vsiljevati svoje odločitve drugi. »In to se je zgodilo, to je Zernatto v pogovoru povedal tudi predstavnikoma NSKS« (po leg Olipa je bil navzoc se podpredsednik Pavel Apovnik), je se dodal Sturm, ki je hkrati izrazil prepričanje, da bo Inzko svoj govor usklajeval tudi z ZSO.

Predsednik NSKS Nanti Olip pa je v pogovoru za naš list dejal, da NSKS ni nikoli izključil Inzka kot govornika, menil pa je, da bi bil najbolj legitimirani govornik novi predsednik NSKS. Privolitev v kompromis in odstopanje od sklepa Zbora narodnih predstavnikov NSKS, ki je za govornika predlagal njega in kot kompromisnega kandidata ravnatelja Slovenske gimnazije Reginalada Vospersnika, pa ne pomeni poraz za NSKS, je se dodal Olip. Ob tem je poudaril, da sta zastopnika NSKS od deželnega glavarja dobila zagotovilo, da bodo stranke vprašanje deželnozborskega mandata za Slovence rešile do konca leta 1996, »pri čemer pa se Zernatto ni izjasnil v ka-

teri obliki ali sploh«, predsednik ZSO pa naj bi izjavil, da njegova organizacija »teh prizadevanj ne bo blokirala«.

O zadevi slovenskega govornika bo danes razpravljalo se sosvet za koroske Slovence, odstopanje od doseženega kompromisa pa sta izključila tako Sturm kot tudi Olip.

Nekaj ur pred doseženim kompromisom je Narodni svet sel v ostro konfrontacijo tako z Zvezo slovenskih organizacij, kot tudi z zveznim kanclerjem in celo deželnim glavarjem. V izjavi za javnost je NSKS namreč zapisal, da je edini legitimirani govornik lahko le zastopnik (novega) NSKS, kajti samo on se lahko sklicuje na izvolitev na demokratični način. »Le-ta (misljen je predsednik Nanti Olip) ima tudi moč in legitimacijo, da uresničuje veliko dejanje se vedno neuresničene politične sprave v deželi«. Tako legitimacijo naj ne bi imel ne govornik, imenovan od zveznega kanclerja ali pa od deželnega glavarja, je se poudarjeno v izjavi, v kateri NSKS hkrati odreka ZSO-ju vsako legitimacijo, da v prihodnosti zastopa koroske Slovence. Čeprav je pri reorganizaciji in demokratizaciji NSKS slo samo za interne volitve - je v izjavi zapisano, »da so slovenski volilci jasno odločali, katere osebe naj bi v naslednjih starih letih zastopale slovensko narodnostno skupnost«.

Ivan Lukan

V ekipi tudi Budin in Carpenedo

VIDEM-Deželni svet Furlanije-Juljske krajine ima svojo nogometno reprezentanco, ki se bo jutri ob 14. uri v Staranzanu srečala s selekcijo novinarjev. Selektor, ce ga lahko tako imenujemo, je podpredsednik skupščine Matteo Bortuzzo, v ekipi, ki bo igrala proti novinarjem so tudi Milos Budin, Cristiano Degano, Roberto De Gioia in se nekateri drugi vidni politični predstavniki. V selekciji deželne sveta bo izjemoma igral tudi senator Ljudske stranke Diego Carpenedo, sicer dolgoletni deželni svetovalec in stasen ljubitelj nogometa.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. pošni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PATRONAT INAC SVETUJE

Starejše pokojnine bodo ovrednotili z oktobrom

Vpr.: »Upokojil sem se pri INPS pred skoraj 15. leti. Tedaj je bila pokojnina se kar solidna, nato pa je zaradi velike inflacije postajala vedno skromnejša in danes prejemam skromen znesek v primerjavi s kolegi, ki so se upokojili kasneje in imeli približno enako dobo ter delovno specializacijo. Napovedano je bilo, da nam bodo povišali pokojnino, vendar pa se doslej ni nič premaknilo. Bo INPS držal besedo?« J.K.

Pokojnine bivših zavarovancev, ki so se upokojili pred julijem 1982, je zakonodajalec zaščitil pred odjedanjem kupne moči s priznanjem odstotnega ovrednotenja. Spremenil se je namreč način izračunavanja pokojninskega zneska, pa tudi rast plač je bila po letu 1982 večja od pavsalnega povška pokojnin na osnovi gibanja življenjskih stroškov. Z ozirom na dan uveljavitve pokojnine je INPS pripravil koledar ovrednotenja mesečnine. Za zadnjo skupino upravičencev bo ovrednotenje steklo s 1. oktobrom 1995. Skrbstveni zavod INPS sicer nima finančne razpoložljivosti za kritje te obveznosti, vendar bo najel posojilo in začel redno izplačevati povišane zneske. Zneski pokojnin se bodo mesečno povečali od 30.000 do največ 70.000 lir. Ovrednoteno pokojnino z dozorelimi zaostanki bodo izplačali novembra upravičencem, ki vnovčujejo rento v lihih mesecih; ostali bodo prisli na vrsto decembra, ko bodo prejeli tudi povišico za oktober in november.

Pravico do ovrednotene pokojnine nimajo le bivši zavarovanci v zasebnem sektorju, temveč tudi javni uslužbenci. Ti pa bodo morali počakati na izplačilo vse dokler ne bo pristojna ustanova sprejela odgovarjajočega odloka in revidirala službeni staz slehernega upravičenca. (ma)

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu,
krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

9.

S ceste je nenadoma vdrl hrup marsiranja. Razprla sem polknice in pokukala ven.

Pred hišo gospe Erneste se je ustavila tolpa fasistov. Nekaj so se menili med sabo, se razgledovali in potem navalili v gostilno pri Subanu.

Pomignila sem materi in ji povedala, kaj se godi. Pozorno sva gledali, kaj se dogaja.

Vrata gostilne so bila le priprta in dobro sva slisali izzivalna gesla, kričanje in skandiranje duceju.

»Kaj isčejo, kaj počnejo?« sem prestrašeno strmela proti gostilni.

»Hudici črni!« je mati zgrozeno zasepetala, ko je postal hrup se glasnejši in so fasisti med divjaskim vzklikanjem zrinili skozi vrata dva mlada fanta. Na cesti so ju zmerjali s porchi de sciavi in ju z bikovkami in pendreki divje topli.

»Mama!« sem se od groze odmaknila od okna in si zakrila oči. Mati je vsa iz sebe trdno zapahnila polkna in iz ust ji je padla kletev.

»Zakaj to počnejo, mama?« sem pretresena stokala.

»S takimi pohodi in pretepanjem bi nas radi ustražovali... Hočejo nam pokazati... kako se godi tistim, ki se ne uklonijo. To bo. Bodi previdna, nikomur ne zupaj! Ovaduhoj je povsod polno.«

»Nič vam ni treba skrbeti, mama. saj se znam obvladati in potuhiniti. Tudi na delu.« sem jo hotela pomiriti.

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Tam le vestno delam in zmeraj molcim.« sem poudarila.

Materi so se oči zasvetile. Videti je bilo, da mi zaupa:

»Tako je najbolj pametno. Kar delaj in molci, pa ti ne bo mogel nihče nič. - Kaj ti je rekla gospa Linda, je bila prijazna?« je potem se vprašala.

»Prijazna.«

»In magaziner?«

»Ni ga bilo.«

»In tvoje delo tam, kaksno bo?« jo je zanimalo.

»Pomočnica v magazinu bom,« sem natihome odgovorila. Cutila sem, da mati s tem ni bila zadovoljna.

»Sedaj pa moram v kuhinjo,« je rekla, pospravila mizo in se mi nasmešnila: »Saj si pridna. vse se pride!«

Imela sem vtis, da slutiti, kako in kaj.

- Delati, molcati, biti poslušna. Do kdaj? In kje je mera? - sem se spraševala in pomislila na čruha. - Bo po novem letu zadušljivo ozračje postalo bolj znosno? Bo zdaj Mario do mene bolj spostljiv? In če ne bo? -

- Renzo mi bo pomagal! - sem skočila pokonci in kar zavrtelo me je od zidane volje. Iz kuhinje je medtem zadisalo, kot že dolgo ne.

- Mati nekaj dobrega cvre, - sem veselo ugotovila. - Za praznično mizo pa poskrbim jaz! -

Smrekovo vejico sem oplela s srebrno nitko in jo dala v vazico.

- Iva je nekje po svojih poteh, Ninče je v Nabrezini. Lepo nama bo z materjo, - sem pomislila in postajala že neucakana.

»Trlica moja, tu so štravbi. In topel čaj. Prileglo se ti bo!« se je končno prikazala mati.

»Joj! Straubi. Sladki, masleni straubi!« sem globoko vdihnili

nad kroznikom, s katerega so se kadili.

»Zate so. Da ti bo ostal spomin na prvo plačo,« me je slovesno postregla.

»Celih sto lir! - To je treba se reči, da se ne pozabi!« sem se posalila in grizljala imenitno mamino pecivo.

Mati se straubov ni dotaknila. Srebala je čaj in me gledala.

»Vidim, da si srečna,« se je nasmešnila.

»Še ne. Samo zadovoljna s sabo. Ko jih bom zaslužila dvesto, takrat bom pa srečna,« sem odgovorila in z največjim užitkom pospravila vse s kroznika.

»Marta, saj te razumem. Nestrna si in marsicesa si tudi res potrebna. Pa bo treba se malo potrpeti. Za sedaj bomo s tem nekoliko bolje jedli. In zaostalo najemnino bom poravnala. Drugo naj počaka.«

Umolknila sva.

Razočarano sem gledala predse. Nisem mogla doumeti, da je moje delo tako malo vredno.

Iz zvonika svetoivanske cerkve se je oglasilo pritrkavanje. Božični večer. Mati je šla k oknu.

»Bi šla k polnočnici, Marta?«

»Ne, mama, preveč sem utrujena. Nikamor ne grem. Ne nocoj ne jutri. Brala bom,« sem povedala.

»Prav. Jaz grem v kuhinjo in pristavim juho, da bo za dva dni. Okrepiti se moraš in tudi postenega počitka si potrebna,« me je skrbce pogledala in sla.

Ni mi bilo, da bi se naprej tuhtala in računala, koliko je vreden moj zaslužek. Vzela sem v roke večernice in legla na zofo.

Ljubezenska zgodba me je kmalu prevzela. Pomislila sem na Renza. - Zakaj se ta elegantni gospod zanima zame, se želi spet srečati z menoj? Tudi da mi bo pomagal, je obljubil. Zakaj mi pravi moja mala? Sem mu res všeč? Misli kdaj name? -

Tako sem ugibala, sanjerala in se raztapljala od želja, kakršnih je polno komaj odraslo dekle. In tako potonila v sladko spanje.

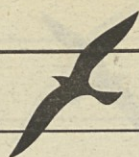
Bilo je lepo, suho vreme, ko sem spocita in dobre volje po praznikih spet sla na delo. Zadovoljno sem potisnila scefano kapo v žep in jo mahala peš po Bosketu v mesto.

Vedno sem imela rada to pot. Vzbujala mi je polno spominov iz otrostva, ko sem tod hodila v Ciril-Metodovo solo. Nizje spodaj, že v mestu, pa so se vrstile trgovine s svojimi izložbami. Koliko pisanih, svetlečih, dišečih stvari je bilo v njih. Skoraj toliko, kot je zelja in upov v rosnem dekliskem srcu.

Zdaj, ko sem imela stalno zaposlitev, se mi je prihodnost zdela vsa moja. Nič me ni težilo, da bo sel večji del mojega zaslužka za našo revno družino. To sem čutila kot svojo dolžnost, na katero je clovek lahko samo ponosen. Boleče pa se je oglašala v meni skrb, ce bom zmogla prenasati vsa poniževanja ob delu.

- Saj vem, trda bo... obupati pa ne smem! Potrpeti bo treba... kot mi je govoril tudi Renzo... Cakala ga bom, - sem si dajala poguma in brusila pete proti skladišču v terezijanski četrti.

(Se nadaljuje)

DEŽELNI SVET / DAN PO ODOBRITVI VAŽNEGA UKREPA

Furlani zadovoljni z novim zakonom

Cadorini: Sedaj je na potezi parlament, ki naj ne pozabi na slovensko manjšino v FJK

VIDEM - Furlanski politični in kulturni krogi so z velikim zadovoljstvom sprejeli vest, da je deželni svet predsinočnim s široko večino glasov odobril zakon za zaščito in valorizacijo furlanskega jezika in kulture. Zakon med drugim ustanavlja deželni urad za manjšinske jezike in kulture ter Deželni observatorij za furlanski jezik, ne rešuje pa spornega vprašanja enotne furlanske pisave, ki je predmed zgodovinskih disputov in razhajanj.

Zelo zadovoljen z odobrenim zakonom je seveda večinski poročevalec Sergio Cadorini (DSL), ki v tiskovni izjavi pozdravlja dejstvo, da je tako pomemben zaščitni ukrep doživel široko soglasje strank. Cadorini poudarja, da se je od politikov s tem vprašanjem prvi zael resno ukvarjali pokojni poslanec KPI Mario Lizzero, ki je v začetku sedemdesetih letih prvi vložil zakonski osnutek za zaščito manj

Sergio Cadorini

razsirjenih jezikov, med katerimi je tudi furlanscina. Prvi tozadevni organski predlog so leta 1978 vložili poslanci KPI Baracetti, Colomba, Cufaro in Migliorini, ki ga je kasneje dopolnila poslanca Silvana Fachin Schiavi. Zaradi večkratnih predcasnih razpustov parlamenta so vsi

predlogi zal ostali mrtva crka.

Cadorini nadalje ugotavlja, da leži v sedanjem parlamentu zakonski osnutek za zaščito jezikovnih manjšin, med podpisniki katerega je tudi furlanski poslanec DSL Elvio Ruffino. Deželni zastopnik D'Alemove stranke izraza upanje in pričakovanje, da bo parlament odobril ta zakon, kot tudi zakon za zaščito slovenske manjšine na osnovi predlogov, ki so jih v senatu vložile razne politične stranke.

Cadorini, ki je bil dolgo let primarij v videmski bolnišnici, a je po rodu iz Trsta, velja za doslednega borca za pravice Furlanov in furlanscine. Ko je bil občinski svetovalec v Vidmu se je vztrajno boril, da bi v občinski statut vključili tudi pravico do javne rabbe furlanscine in da bi mestne ulice poimenovali po zaslužnih osebnostih iz furlanskega kulturnega življenja.

ČEDAD / USTANOVILI SO GA LETA 1955

Štirideset let dolga pot KD Ivana Trinkka

Obletnico bodo proslavili v ponedeljek v Čedadu

ČEDAD - »Od strahu do ponosa«. Tako so zapisali na vabilu, ki ga je kulturno društvo Ivan Trinka pripravilo za srečanje ob 40-letnici ustanovitve. In res besedi strah in ponos najbolje ponazarjata težavno pot, ki jo je prvo slovensko kulturno društvo v Beneciji prehodilo v tem povojnem obdobju.

Bila je nedelja, 2. oktobra leta 1955, ko so se delavci, kmetje in predvsem mladi iz raznih krajev Beneske Slovenije zbrali v skromni dvorani v Ulici Vittorio Veneto v Vidmu na ustanovnem občnem zboru kulturno-prosvetnega društva Ivan Trinka.

Prisli so v Videm, da po stoletnem molku ustanovijo svoje prvo kulturno društvo. Prisli so zato, da svoj rod dvignejo na kulturno raven svojih bratov, da ne bi več zaostajali, da bi po sporočilu narodnega buditelja Ivana Trinkka cuvali in branili narodni in kulturni zaklad.

Ob nastajanju kultur-

Sedež KD Ivana Trinkka v Čedadu

nega društva so bili v Beneciji hudi casi. Vrstile so se razne ustrahovalne pobude, beneska beseda se je slisala le za stenami domov in domacij, na ulici ali v gostilni so se ljudje bali ovađuhov. To pa ni zamajalo odločnosti

beneskikh kulturnih delavcev, ki so spoznali, da je prav tisti čas najbolj primeren, da se postavi temelje organizirane kulturne dejavnosti. Izrazili pa so tudi željo, da bi ustanovili krozke po večjih središčih Benecije,

da bi se poskrbelo za nastanek gledaliških skupin in pevskih zborov, da bi prirejali kulturne manifestacije in da bi se sploh uveljavila slovenska beseda.

V vseh teh letih so bili člani kulturnega društva Ivan Trinka deležni uspehov in porazov, po starih desetletjih pa ni dvoma, da prevladujejo pozitivni rezultati. Dvojezična šola, časopisi, Benesko gledališče, številna kulturna društva so zrastle tudi zato, ker je kulturno društvo Ivan Trinka zaoralo ledino v trdi in včasih nehvaležni beneski zemlji.

Ob štirideseti obletnici ustanovitve KD Ivan Trinka bodo pripravili srečanje, ki bo v ponedeljek, 2. oktobra ob 18. uri na sedežu društva v Čedadu. O prvih korakih prehojene poti in o poslanstvu društva bodo spregovorili dosednji predsedniki Mario Cont, Izidor Predan, Viljem Cerno, Beppino Crisetig in Marino Vrtovec.

Rudi Pavšič

ELEPHANT GROUP

NOVOSTI & moda

OBUTVE

Pittarello

ILGiULIA

TRGOVSKI CENTER
TRST

PADOVA
VERONA
TRENTO
UDINE
TRIESTE
MESTRE
BASSANO
CASTELFRANCO V.
CITTADELLA
MIRA
SPRESIANO
MONTAGNANA
JESOLO
LIGNANO

DUCHI D'AOSTA / MED MOŽNIMI KUPCI NI TUJCEV

Na hotel štarta pet kandidatov

Transakcija odvisna od ponudbe, toda objekt ne sme biti predmet barantanja

Ivano Fari in Mauro Stocca sta v zadnjih casih hudo zaposlena. V imenu dunajskega finančnega magnata Karla Kellerja se vneto pogajata za prodajo hotelske družbe z omejeno zavezo Duchi d'Aosta, ki upravlja istoimenski luksuzni hotel na Velikem trgu pred trzaskim zupanstvom.

Za prestižni objekt v poslopju, ki je last zavarovalne družbe Assicurazioni Generali, se zanima kar pet možnih kupcev, med katerimi ni več nobenega tujca. To so: mednarodno uveljavljena Compagnia italiana Jolly Hotels s sedežem v Valdagno, ki je od zmerom tesno povezana z močnim proizvajalcem volnenih izdelkov Marzotto; neka hotelska veriga iz Riminija, ki pa se noče, da bi njeno ime prišlo v javnost; družba Magesta (Benvenuti), ki upravlja hotel Riviera in njegovo dependanso Maximilian's residence pri Grjlanu; svetoivanska zadruga za družbene dejavnosti Il posto delle fragole, ki ima že hotel Tritone v Barkovljah (pa se enega na karibskem otoku Santo Domingo); in neznani trzaski podjetnik, ki se menda naslanja na nekega milanskega kolosa v tej stroki.

Okoliscino, da sta pripravljena hotel Duchi d'Aosta prevzeti dva krajevna subjekta, gre seveda pozdraviti. Skedenjsko železarno je prišel rešit jeklar Lucchini iz Brescie, tovarno Stock nemski koncern Eckes in zavarovalnico Lloyd Adriatico prav tako

nemški Allianz, tovarno zdravil Don Baxter naj bi spet kupil kaksen tujec, zasebno televizijsko postajo Teleantenna je pobral sosednji Veneto, a se kaj bi lahko navedli. Svež kapital je vselej dobrodošel, saj denarci ne poznajo meja, ne meddezelnih in ne državnih, čas pa bi že bil, da bi jih začeli s pridom nalagati tudi domači podjetniki.

Duchi d'Aosta pomeni Trstu mnogo več kot samo hotel s štirimi zvezdi-

cam, kamor zahajajo poslovneži in petičneži iz italijanske notranjčine in iz inozemstva, saj je globoko vrasčen v zgodovino teh krajev, v arhitektonskem pogledu pa je sploh znamenitost. Boj za njegovo ohranitev naj ne izzveni v obujanje preteklosti, ampak v potrditev volje, da vstopimo v Evropo tudi s taksnim cvetom v gumbnici. Zaradi vsega tega hotela ne gre razprodati.

Drago Gašperlin

Pogodbe za uresničitev plinskega skladišča še ni, delavci Aquile pa čakajo

Danes popoldne bi morala biti na pokrajinskem sedežu CISL delavsko-sindikalna skupščina o usodi delavcev nekdanje naftne čistilnice Aquila v Zavljah in o bodoči namembi ondotnih zemljišč. Toda skupščine ne bo. Zakaj? Zaradi tega, ker bo takoj po 9. oktobru nov sestanek med stanovskimi organizacijami uslužbencev v kemični industriji, ki delujejo znotraj CGIL, CISL in UIL, ter vodstvom družbe MonteShell.

Kakor je znano, je joint-venture med nizozemskim petrolejskim kolosom Shell in italijanskim Montedisonom svojega dne pripravila načrt za izgradnjo podzemnega skladišča utekočinjenega propana, ki so ga pristojni ministrski dejavniki odobrili, zatem je podoben načrt predložila družba Seastock, nato sta se obe domenili za skupno izvedbo plinskega terminala, nazadnje pa se je MonteShell umaknil, tako da bo skladišče Seastockova domena.

Vprašanje, ki ga je treba zdaj razvozlati, je to, ali bo ostal kljub temu v veljavi program MonteShella, po katerem bi morali en del delavcev Aquile zaposliti pri novem projektu. Od tod napovedani oziroma odloženi sestaneke.

Skratka, sindikat zahteva od Seastocka, da vzame v službo vsaj petnajst delovnih moci, ki so že od letošnjega maja docela na cesti, in 27 drugih, katerim bo konec decembra letos dokončno zapadla izredna dopolnilna blagajna. Zahteva sloni na obvezi MonteShella, da bo zaposlil vsega skupaj 200 delavcev. (dg)

TRGATEV / NEKATERI SO ŽE POTRGALI, DRUGI PA SE PRIPRAVLJAJO

Grozdje še kar zdravo, pridelek pa je manjši

Krivo je predvsem neugodno junijsko vreme

Delno izboljšane vremenskih razmer v preteklih dneh je prav gotovo omogočilo boljše zorenje grozdja in ustvarilo ugodnejše pogoje za sorazmerno dobro in kakovostno trgateg. Sicer pa so letošnji pridelek -kot na splošno ugotavljajo vinogradniki iz nase pokrajine- v veliki meri pogojevale slabe vremenske razmere meseca junija, ki so poskovala zarod ravno v obdobju, ko je grozdje cvetelo. Letošnja letina bo torej na splošno nekoliko revnejša od lanske; sicer pa je razmerje med količino doslej potrzanega grozdja in pridobljenim mostom, se kar dobro. V primerjavi z lanskim letom so vinogradniki v mostu nasplošno izmerili nekoliko nižjo količino alkohola, stopnja kisline pa je se kar dobra.

Tehniki deželnega ravnateljstva za kmetijstvo tudi ugotavljajo, da je alternanca temperatur, ki so močno padle v nočnih urah in se nato med dnevom krepko povzdignile, in pa veter, ki je posušil vlago v zraku in na terenu, omogočila številnim vinogradnikom, da so pridelek že pospravili v kleti. Po predvidevanjih je bil predvsem pridelek tokaja precej skromen, predvsem zaradi slabih vremenskih razmer v obdobju cvetenja grozdja. Tako je nasplošno bilo ne samo v deželi, ampak tudi v naši pokrajini, od miljskih hribov in Brege pa do vinogradov na Krasu in pod Kraskim robom.

Vinogradnik Pepi Sancin - Sarnek iz dolinske občine nam je povedal, da so na tem področju nekateri že potrgali, drugi pa morajo trgateg se začeti.

Nasplošno ugotavlja, da je pridelek v vinogradih, ki jih je julijska burja močno potolkla, znatno nižji. Vsi pa se v glavnem pri- tozujejo ne samo glede količine, ampak tudi glede kakovosti; letošnja letina v tem predelu torej ne obeta prav nič dobrega. V vinogradih Zorana Parovela v Mackoljah so skoraj že vse potrgali predvsem iz bojazni, da bi slabo vreme dodatno pokvarilo letošnji proizvod; letino ocenjuje kot zmerno dobro, ceprav bo pridelek manjši od lanskega.

Na Krasu so nekateri že potrgali, drugi pa se pripravljajo; Miro Zigon iz Zgonika bo trgateg začel jutri; potrgal bo belo grozdje, s črnim pa bo se nekoliko počakal. Kot druge vinogradnike s tega področja ga zaskrbljujejo predvsem sedanji deževni dnevi; grozdje je že začelo malo gniti, zaradi cesar upa, da bi končno nastopi-

lo tudi krajše obdobje lepega in suhega vremena. Vsi tisti pa, ki so grozdje že potrgali, na splošno ugotavljajo, da je količina nižja od lanske. Tudi v krških bregovih so nekateri že potrgali; ugotavljajo, da je letina nekako enaka lanski, torej se kar skopa. V glavnem je grozdje zdravo -pravijo- ceprav ga je gniloba že nekoliko nacela; prav zaradi tega so mnogi v Krizu že potrgali, ker se bojijo novega obdobja deževne-

ga vremena.

Na kmetiji Radovana Semca v Prečniku so pred trgatvijo pozorno sledili vremenskim napovedim; ob neugodnih napovedih so grozdje že potrgali in spravili v klet; kakovost grozdja je bila dobra, njegova količina pa znatno nižja od lanske. Semčevi vinogradi so namreč močno izpostavljeni burji, ki jih je meseca junija znatno poskovala; na splošno pa ugotavlja, da bo kakovost sicer skromnejšega vinskega pridelka vse- kakor boljša od lanskega. Sicer pa so tudi drugi vinogradniki iz Prečnika in Slivnega belo grozdje že potrgali in ga spravili v kleti, na trgateg črnega pa se nekoliko čakajo; grozdje bodo v kleti spravili verjetno čez kakih deset dni, seveda v upanju, da se bo vreme izboljšalo, predvsem pa da bo se nekaj dni toplejšega in seveda suhega vremena.

Uradi kvesture danes zaprti

Ob današnjem praznovanju zavetnika policije, sv. Mihaela, bodo uradi kvesture zaprti za javnost. Ob 9. uri bo na kvesturi tudi masa, ki se je bodo udeležili prefekt ter druge civilne in vojaške osebnosti.

NOVICE

V finančnem zakonu 30 milijard Paketa za Trst

V finančnem zakonu, ki ga je vlada ravnokar oblikovala, je predvidenih za prihodnje leto 30 milijard lir za Paket za Trst. Pozitivno vest je včeraj sporočil podtajnik Mastrobueno predsedniku trgovinske zbornice Donaggiu. Finančna sredstva iz posebnega sklada bodo torej prispevala k razvoju trzasekega gospodarstva se eno leto, sedaj pa bo treba, je pripomnil Donaggio, doseči večletno finansiranje Paketa za Trst. Vladni predlog, ki ga bo moral odobriti parlament, predvideva podobno finančno ugodnost tudi za Gorisko.

V škednju praznovanje 20-letnice godbe Refolo

Od danes do ponedeljka bodo v Škedenju praznovali 20-letnico godbe Refolo. Pobudo je dalo združenje »Servola insieme«, ki bo priredilo drevi ob 20. uri na igrišču pri škedenjski cerkvi koncert. Jutri ob 12. uri bodo v Domu J. Ukmarja odprli fotografsko razstavo, s slikovitim mahanjem zastav bo nastopila skupina »Sbandieratori del rione Bianco« iz Faenze. Fotografska razstava bo na ogled do ponedeljka.

Koncert in poezije v cerkvi na Greti

Cerkev na Greti praznuje svojo 25-letnico, ki sovpada tudi s 60-letnico prihoda v Trst menihov karmelitskega reda. V okviru praznovanj bo jutri v cerkvi na Greti ob 17. uri srečanje s pesnikom Dantejem Carrarom iz Rima, ob 19. uri pa koncert, na katerem bo nastopil zbor »San Giovanni della Croce« ob spremljavi orgel, kitare in flavte. Prispevke, ki jih bodo zbrali na srečanju, bodo namenili misijonu na Madagaskarju.

MED CIVILNO OBRAVNAVO

Prof. Pahor prišel navzkriž s honorarim pretorjem

Tudi predvčerajšnja civilna obravnava na trzaski preturi (slo je za posestno tozbo), kjer se je kot toženec znašel Primož Sancin (zagovarja ga dr. Renzo Frandolich iz Trzica) je potrdila uveljavitev slovenskega jezika v sodnih postopkih. Honorarni pretor Fulvio Vida je namreč ugodil zahtevi, da so akti v materinem jeziku, na prihodnji obravnavi pa bo tudi tolmac. Med obravnavo je v sodno dvorano (obrnava je bila za zaprtimi vrati) vstopil prof. Samo Pahor. Pretor Vida, ki je po poklicu odvetnik, nam je dejal, da je Pahorja povabil, naj sobo zapusti in ker tega ni storil, ga je dal s silo odstraniti. O dogodku je napisal poročilo, ki ga je naslovil pravdnistvu, ki bi lahko ukrepalo zaradi upiranja javnemu funkcionarju ali pa prekinitev javne službe.

Prof. Pahor nam je o dogodku med drugim izjavil naslednje: »Primož Sancin je imel civilno obravnavo in ker je bil prepričan, da gre za obravnavo pri odprtih vratih, kot so v običajni sobi

za civilne pravde, me je povabil, da bi prisostvoval. Prišel sem nekoliko z zamudo, običajna sodna dvorana je bila zaprta. Vprašal sem, kje je obravnava in so mi rekli, da je zraven urada za vročitve. Sem sel tja, potrkal in vstopil. Pozdravil sem, po slovensko, in pretor je vprašal, kaj hočem. Odgovoril sem po slovensko. Zgleda, da se je nekoliko razburil, rekel je, naj grem ven. Zahteval sem tolmaca, odvihral je iz sobe in se vrnil s finančnim straznikom z brzoostrelko čez ramo in mu ukazal, naj me spravi ven. Straznik mi je rekel, naj grem ven, odvrnil sem, da imam pravico dobiti ukaz v slovenskem jeziku. In potem me je začel porivati. Rekel sem, naj ne uporablja sile, nakar sem zapustil dvorano. Pretor je očito prekršil svoje kompetence in se nameravam obrniti tudi na pristojne sodne organe, da jih obvestim o tem ravnanju, ker ne morem prenašati, da bi nekdo, ki zastopa državo, sodno oblast, sel proti zakonu.«

NA KRIŽIŠČU PRI PAPARIANU

Mlad Tržačan v smrt

Pozno predsinočnim se je pri Paparianu zgodila težka prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje mlad trzaski motociklist, ki se je na nekem kriziscu silovito zaletel v avtomobil. Zrtev je 24-letni Lorenzo Zorzin, ki je prebival na Reski cesti 198. Do nezgode je prislo na državni cesti 14, ki je bolj poznana kot »Triestina«, pred barom Romolo, na visini krizisca za Fiumicello. Izvide so opravili karabinjerji iz Palmanove, ki pa so pri ugotavljanju dinamike imeli precej težav in zaenkrat ni bilo možno ugotoviti, če se morebiti kdo ni drzal cestnih predpisov ali je slo le za tragicni splet okoliscin. Kaže vsekakor, da je Zorzin pripeljal iz smeri Cervinjana, ko se je nenadoma znašel pred avtomobilom, ki ga je upravljal 25-letni Stefano Harland iz Trzica, Ul. Aris 41/3. Trčenje je bilo neizbežno in silovito, saj je mladi Tržačan poletel trideset metrov daleč, kjer je negibno oblezal.

Na kraj nesreče je prihitelo osebje reševalne službe 118, prisli so tudi karabinjerji in gasilci iz Cervinjana. Trzaskemu motociklistu niso mogli več pomagati, bil je že mrtev, medtem ko so Harlanda potegnili iz zvite pločevine in ga odpeljali v trziško bolnišnico. Kaže pa, da se mu ni pripetilo nič hujšega, saj so mu ugotovili le odr-

Lorenzo Zorzin

gnine. Sprva so se bali, da je nesreča terjala se večji krvni davek, saj se je razširila govorica, da Zorzin ni bil sam, da je bila z njim na motornem kolesu se neka oseba. Pazljivo so preiskali ves tamkajšnji cestni odsek, vendar se je izkazalo, da so bile govorice neutemeljene, Zorzin se je na motorju peljal sam.

ŠOLSTVO / ALTERNATIVNE DEJAVNOSTI NA PEDAGOŠKEM LICEJU ANTONA MARTINA SLOMŠKA

Pozorna tišina spremljala učno uro dijakov o otrocih

Sedaj je na vrsti redni pouk

Na višjih srednjih solah je ta teden stekel redni pouk. Tišni redni bi morali sicer zapisati med navednicami, saj se mnogokje niso namestili vseh suplentov, kar seveda onemogoča normalno delovanje sol.

Pouk je vendarle stekel, in to v obliki, ki jo običajno poznamo, v razredu. Pred tem so od začetka solskega leta potekale na višjih srednjih solah dejavnosti, ki so se razlikovale od tovrstnega tipa pouka. Manj pridni dijaki so sledili podpornemu pouku, da bi nadoknadili pomanjkljivosti iz lanskega solskega leta, pridni dijaki pa so bili soudeleženi pri alternativnih dejavnostih. Dobra dva tedna (na liceju F. Prešerna nekoliko manj) so se udeleževali raznih ekskurzij; v spremstvu profesorjev so obiskali vrsto institucij, muzejev, knjižnic in galerij; ogledali so si zanimivosti in znamenitosti, ki jih sicer med rednim poukom ne bi. S temi obsolskimi dejavnostmi so skratka obogatili svoje splošno znanje. Po tej plati je bil alternativni pouk uspešen.

Sedaj naj bo tako uspešno se redno, tradicionalno, običajno delo v razredu.

Dogodilo se je pred več kot desetimi leti na maturi na eni od nasih visjih srednjih sol. Dijakovo znanje je bilo sibko, zato mu je predsednik ocenjevalne komisije hotel priskočiti na pomoč. Vprašal ga je, ali bere knjige. Po pritrdilnem odgovoru ga je vprašal se, ali ve, kje ima sedež Narodna in študijska knjižnica. Grobna tišina ga je prepricala, da je dijaku storil medvedjo uslugo.

Ko bi - recimo - cez pet let takratni komisar postavil isto vprašanje maturantkam pedagoškega liceja Antona Martina Slomska, sedanjim dijakinjam prvega razreda, bi - v to sem prepričan - dobil pravilni odgovor. Kandidatke bi se gotovo spomnile, kako jih je pet let prej, sele nekaj dni po začetku pouka na novi soli, sam ravnatelj pospremil v Ul. S. Francesca na ogled knjižnice. Ocenjevalcu bi morda povedale tudi, kako so se seznanile z delom v knjižnici, kako so knjige razporejene, in kako se poišče zeleno knjigo. Ko bi jih nato izprasevalec povprašal se, kdaj so vse tisto izvedele, bi mu odgovorile: »Med alternativnimi dejavnostmi.«

Na pedagoškem liceju Antona Martina Slomska so včeraj predstavili, kaj vsega so se dijaki (seveda tisti pridni) naučili pri alternativnih dejavnostih, novim načinom pouka, ki ga je letos prvič uvedlo ministrstvo za solstvo. Zbrani v pritlični učilnici so dijaki sledili res bogatemu prikazu le navidežno obsolskega dela. Kaj so počeli v več kot dveh ted-

Dijaki so prisluhnili sošolcem-predavateljem (foto Križmančič/KROMA)

nih, so povedali in prikazali sami po kratkem uvodu ravnatelja prof. Sama Pahorja.

Led so prebili »prvosolčki«. Ravnatelj je omenil, da so sledili »uvajanju v prvi razred,« kar naj bi jim omogočilo lažji prehod z nižje na višjo srednjo solo. Iz njihovih poročil je bilo razvidno, da so opravili se mnogo več. O obisku v Narodni in študijski knjižnici smo že zapisali. Poleg tega so si ogledali zgodovinske znamenitosti Trsta (med njimi Narodni dom), obiskali so botanični vrt Carsiana, srečali so se s socialno asistentko Kristino Martelanc in si ogledali razstavo Eble na Miramaru.

Dijakinje 2. razreda so pripravile krajše predavanje o rastlinah in živalih, ki so jih »srečali« med ekskurzijama v barkovlanskem portu in miramorskem morskem parku.

Na velikih letakih so predstavili bratca, morsko solato, morsko spužo »ki ni rastlina, je žival,« nato iglokožce (morsko zvezdo, kaci rep, morsko kumaro), ob koncu pa se ribe (strigo, spara, morkse konjčke, silo) in morske školjke, polze in rake.

V tretjem razredu so odkrivali neznani svet računalništva. V »majhno veliko skatlo« so vstavljali podatke o priimkih starih svetoivanskih družin. Dijakinje so priznale, da je bil stik z računalniki težaven, da pa so vsekakor pridobile že nekaj znanja. Poleg tega so si ogledali vsakovrstna glasbila v muzeju Schmidl.

Tisto, kar so pripravili dijaki 4. in 5. razreda, je bilo res pravo predavanje o človekovih pravicah. S prosojnicami so projicirali na ekran izsledke razvejan raziskave o nasilju nad otroki, o kršitvi njihovih pravic; zelo resno so spre-

govorili o pedofiliji in o detomorih. Druga skupina je - tudi s pomočjo letakov - predstavila delovanje Amnesty International, grozote lagerjev, grlagov in Golega otoka. Na hodniku so pripravili fotografsko razstavo o nestrpnosti do Slovencev v nasih krajih.

Ce so se dijaki-gledalci ob prikazu naravoslovne razstave kdaj pa kdaj poslali s sošolci-predavatelji, pa je ob govoru o pravicah otrok in nasilju nad njimi zavlada v razredu taka tišina, da si njihovo pazljivost in pozornost prav živo cutil. Ni kaj: vprašanje jih je zanimalo, ker jim je verjetno zelo pri srcu (otroci so po mednarodni definiciji osebe do 18. leta starosti), poleg tega pa so o njem spregovorili njim enaki. Seveda pod mentorstvom profesorjev.

Trikratni »bravo« obojim! (M.K.)

Tržačani, Slovenci, in homoseksualci...

Ko je 16. maja lani takratni predsednik vlade Silvio Berlusconi predstavil v senatu vladni program, je spregovoril o manjlinah le zelo splošno. Slovencev ni imenoval. Dan kasneje smo v uvodniku ugotavljali, da »so med manjšinami etnične manjšine na prvem mestu«; »zaenkrat smo na vladni »rang lestvici« pred homoseksualci...« smo se tolazili »brez zamere in ironije«.

Dijaki 5. razreda pedagoškega liceja A.M. Slomska so v okviru alternativnih dejavnosti pripravili videofilm, ki postavlja Berlusconijevo lestvico na glavo. Tržačane so vprašali za mnenja o Slovincih, homoseksualcih in narkomanih; iz odgovorov izhaja, da so nasi someščani bolj strpni do homoseksualcev kot pa do Slovencev.

Dijaska videoekipa je intervjuvala in posnela na trak več kot petdeset mnenj. V trgovskem centru Il Giulia je sprasevala o Slovincih. Nekateri intervjuvanci so odgovorili, da nimajo s Slovinci »nobenih problemov,« da »jih Slovenci ne motijo,« da »je treba živeti v sožitju.« Eden od moskih je menil, da ima med Slovinci prijatelje, s katerimi se dobro razume vse dokler ne spregovorijo o politiki; nižjesolec je po babicinem prigo-varjanju povedal, da ima Slovenca za sošolca; priletna ženica se je izrekala za Avstrijo, a je priznala, da prihaja njena hisna pomocnica iz Sezane. Bila pa so tudi druga mnenja: »ni prav da Slovenci

jemljejo delo Italijanom«; »s Slovenci imam grde izkušnje, ni prav, da živijo v Italiji;« »Slovincem nasprotujem zaradi ideologije«; »Slovenci imajo preveč prednosti«; »Slovenci zahtevajo preveč«.

Nekaj mladih se ni hotelo izreči.

Do homoseksualcev so bili (drugi) intervjuvanci na Trgu Unità bolj strpni. Na vprašanje, kako bi reagirali, ce bi izvedeli, da je vas sin (ali hci) homoseksualec, je velika večina odgovorila, da bi (ceprav z žalostjo) sprejela njegovo (njeno) drugačnost in mu (ji) pomagala. Le nekaj intervjuvancev je odgovorilo, da ne odobrava protinarnih odnosov, ena pa je na vprašanje, kaj bi storila, ko bi imela sina homoseksualca, rezko odvrnila v tržaščini: »Lo copo!« Tudi odnos do narkomanov je bil v splošnem spravljivejši kot odnos do Slovencev.

Videofilm je prikazal zanimiv izsek mnenj Tržačanov do »drugačnosti«. Mislim, da je predvajanje videa dijakom pedagoškega liceja mnogo povedalo. Vsekakor je bil zelo poseben primer uporabe alternativnih, manj običajnih sredstev v soli. Videoekipo so sestavljali Sabrina Bandi, Gaia Galvani, Milan Lavrencic, Aleksandra Mingacca in Francesco Tavcar (kamera) ob so-delovanju profesorjev Milene Padovan in mentorja Viljema Ger-goleta, ki je film tudi montiral. Aplavz ob koncu predvajanja so si res zaslužili.

M.K.

S SEJE STRANKINEGA VODSTVA

SSK: Illyju pišimo v slovenščini!

Javni poziv za skupno manifestacijo ob 20-letnici Osima

Pred kratkim je pod predsedstvom Jozeta Skerka zasedal tržaski pokrajinski svet stranke Slovenske skupnosti. Poleg ocene krajevnega političnega stanja so bila na dnevnem redu se druga nadvse pomembna vprašanja. Med temi tiskovna izjava SSK najprej omenja nedavno razsodbo ustavnega sodišča o nezakonitosti porazdelitve volilnih okrožij za pokrajinske volitve in s tem povezano vecdesetletno diskriminacijo prebivalcev okoliskih občin in hkrati tudi Slovencev.

Pokrajinski svet SSK je bil soglasnega mnenja, da mora slovenska manjšina izkoristiti argumente omenjene razsodbe za zaščito svojih pravic in koristi. V ta namen namerava stranka SSK v kratkem sprožiti nekaj ustreznih pobud v tem smislu.

Prav tako je iz razprave izšel poziv

vsem slovenskim občanom, naj na trzasko Obcino naslovijo svoje vloge in prošnje v slovenščini, kot to izrecno dovoljuje oziroma priznava se sveža razsodba tukajšnjega upravnega sodišča, s katero je TAR razveljavil tisti člen zupanove odredbe, ki je omejevala sprejemanje slovenskih dopisov.

Pokrajinski svet SSK je nadalje, bemo se v izjavi za tisk, poglobljeno razpravljajal o skupnem zakonskem osnutku za globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji, ki je bil že vložen v senatu in bo v kratkem vložen tudi v poslanski zbornici. Clani sveta so bili seznanjeni tudi o zadnjem razvoju odnosov med Slovenijo in Italijo s posebnim ozirom na življenjske probleme naše manjšine, ki se žal ne premaknejo z mrtve točke.

V tem okviru so zato odločno podprli predlog o skupni javni manifestaciji v Rimu ob dvajsetletnici podpisa Osimskih sporazumov, to je prihodnjega 10. novembra. Celotna stranka SSSK toplo poziva vse naše ljudi, da se v čim večjem številu udeležijo omenjene manifestacije v Rimu. Podrobne informacije in navodila bodo sledila v kratkem, piše na koncu sporočila SSK.

Stranka komunistične prenovе sporoča občanom, da lahko se danes in jutri podpišejo zahtevo po deželni referendumi o zdravstvenih vprašanjih. Podpise zbirajo na posameznih zupanstvih, na občinskih izpostavah Občine Trst in na sedežih ter krozkih SKP. Zbiranje podpisov za deželni referendum o finansiranju zasebnega šolstva pa se bo nadaljevalo tudi v prihodnjih dneh.

30-dnevni rok za pripombe k regulacijskemu načrtu

Deželni nadzorni odbor je prižgal zeleno luč za varianto k splošnemu regulacijskemu načrtu, ki ga je odobril letos poleti tržaski občinski svet. S tem pa osnovni urbanistični dokument se ni postal pravnomocen. Potem, ko bodo v prihodnjih dneh objavili na Uradnem deželnem listu, da je nadzorni odbor odobril varianto, bodo v naslednjih 30 dneh sprejemali pripombe in prizive, ki jih lahko vložijo vsak občan. Prizive bodo lahko vložili tudi lastniki poslopij, ki jim regulacijski nacrt nalaga posebne omejitve. Tiskovni urad občine sporoča, da bo trzaska občina pravocasnno obvestila javnost o roku za vložitev prizivov in pripomb k varianti splošnega regulacijskega načrta. O vsaki posamezni pripombi in prizivu bo moral odlocati občinski svet.

Po Italiji vedno manj, v Trstu pa več porok

Medtem ko se v zadnjih letih število porok v Italiji stalno krči, je statistični urad Istat v prvih devetih mesecih lanskega leta zabeležil v Furlaniji - Julijski krajini porast: od januarja do septembra 1994 so namreč zabeležili 4.443 porok, kar je 107 primerov več kot predlanskim, ko jih je bilo 4.336. Porastek znasa torej skoro 2,5 odstotkov.

Število porok se je lani povečalo v Trstu, Gorici in Vidmu, medtem ko se je v Porde-

nonu zmanjšalo.

Lani so zabeležili predvsem večje število civilnih porok, saj se je na občini poročilo kar 300 parov več kot predlanskim. Samo na Tridentinskem - Juznem Tirolskem se je s civilnim obredom poročilo sorazmerno več parov kot pri nas. V Trstu kar 37,8 odstotkov vseh porok ni po cerkvenem obredu, v Gorici 33 odstotkov, v videmski in pordenonski pokrajini pa 30 odstotkov.

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

SKP: Načrti Carla Melzija so nevmi za pluralizem

Stranka komunistične prenovе zahteva od vsedržavnega garanta za založništvo in od predsednika komisije za preprečevanje monopolov, da posežeta proti načrtovanim povezavam med Piccolom in Messengerom Venetom. Zahtevo po posegu je omenjenim oblastem predložil deželni svetovalec SKP Fausto Monfalcon, ki je pred dnevi prisluhnil staliscem novinarjev obeh dnevnikov, katerih lastnik je furlanski industrijec Carlo Melzi.

Deželni predstavnik Komunistične prenovе pravi, da se obema casopisoma obeta tudi močno krčenje delovnih mest (govori se o 87 uslužbencih), po novem naj bi Piccolo »pokrival« trzasko in gorjsko pokrajino, Messengero Veneto pa videmsko in del pordenonske. Zahodna Furlanija bi ostala se dalje v »zakupu« beneskega Gazzettina. V nevarnosti sta svoboda tiska in

pluralizem, pravi Monfalcon, saj je treba ob aferi Piccolo-Messengero Veneto upoštevati tudi nedavno zatemanje Teleantenne in zaprtje nekaterih drugih obcil.

Včeraj smo poročali o pozivu v bran samostojnosti Piccola, ki so ga podpisali nekateri ugledni tržaski politiki, kulturniki in javni delavci. Med podpisniki (plakate z apelom so nalepili po mestu) sta tudi senator Darko Bratina in zgodovinar Joze Pirjevec, medtem ko poziva ni podpisal tržaski župan Riccardo Illy. Slednji je na eni izmed zadnjih sej občinskega sveta pokazal osebno »razumevanje« za Melzijeve načrte, katerim pa odločno nasprotuje goriski župan Gaetano Valenti.

Danes ob 18. uri pa bo na sedezu Liste za Trst (Korzo Saba 6) javno soocenje o sedanjosti in predvsem o bodočnosti osrednjega italijanskega trzaskega dnevnika.

POMORSKA POSTAJA / MEDNARODNO SREČANJE ZGODOVINARJEV

SSG / PRIPRAVE NA PREMIERO

Kako je »velika« vojna zaznamovala naše stoletje

Primerjalna perspektiva za objektivni pristop

Včeraj se je na Pomorski postaji začelo mednarodno zgodovinsko srečanje na temo prve svetovne vojne. Stiridnevno zasedanje, ki se bo zaključilo 1. oktobra, nosi naslov Prva svetovna vojna in spremembe skozi primerjalno perspektivo (Grande guerra e mutamento: una prospettiva comparata). Za organizacijo je poskrbel Odbor za zgodovinski studij oddelka za zgodovino Trzaskе univerze, ki je bil ustanovljen pred štirimi leti z namenom, da bi ponovno obravnavali preteklost, ampak z zrejšim in objektivnejšim pristopom. Prav zaradi tega so na posvet povabili zgodovinarje z vseh koncev Evrope. Nositelj projekta je znanstveni odbor, ki ga sestavljajo trzaska profesorja Paolo Cammarosano in Simonetta Ortaggi, prof. Corner iz Siene in prof. Proccacci iz Modene. Pobudo so podprle tudi Dezela FJK, Pokrajina ter številne tuje ustanove. Preden so se začela predavanja priznanih docentov, je prof. Cammarosano pozdravil prisotne in v glavnih obrisih predstavil dokaj zahtevno pobudo.

Letošnja tema je bila izbrana zato, da bi pospešili razmišljanje glede sprememb, ki jih je povzročila vojna v državah, kjer je pred osemdesetimi leti neustavljivo pustila in morila, izhajajoč iz predpostavke, da obstaja bistvena razlika med naprednimi in manj razvitimi državami. Cilj je torej preučiti spremembe v posameznih državah in v okviru mednarodnih odnosov, ki jih je vzpostavila

Udeleženci posveta o prvi svetovni vojni na Pomorski postaji (foto KROMA)

vojna, v primerjalni obliki, upoštevajoč politično, ekonomsko, socialno in kulturno sfero. Sledil je poseg rektorja Borrusa, ki je z očitnim zadovoljenjem izjavil, da Trzaska univerza rade volje podpira srečanje, saj je »velika vojna« tako v negativnem, kot tudi v pozitivnem smislu zaznamovala potek našega stoletja.

Danes se bodo predavanja začela ob 9. uri, ko bo razprava o politični in vojaški oblasti, v popoldanskih urah pa so na sporedu predavanja o družbenih ustrojih in razredni polarizaciji. V soboto bo dan posvečen vedenju in miselnosti ter nacionalnemu čustvu in državi. Mednarodno srečanje se bo zaključilo v nedeljo, 1. oktobra, z okroglo mizo.

L.G.

BOTANIČNI VRT CARSIANA

Tokrat v ospredju naravno zdravilstvo

Nekaj majhnih nasvetov obiskovalcem - Nov urnik Carsiane

Naravoslovni vodniki v botaničnem vrtu »Carsiana« bodo ta teden predstavili obiskovalcem zlasti plovce grmovnic in drugih rastlin ter razne načine njihove uporabe v naravnem zdravilstvu kot tudi v pripravi marmelad in sokov.

Začeli bi lahko z lovorom (Laurus nobilis), saj se da iz njegovih drobnih plodov jajčaste oblike pridobivati mazilo, ki pomaga pri revmi, in z navadnim česminom (Berberis vulgaris), močno razvejanim trnatim grmom, ki s svojimi grozdici rdečih podolgovatih jagod spominja na grozdje. Njegova koreninska skorja vsebuje precej alkaloidov in med temi berberin, ki pomaga pri zaustavljanju krvavitve, iz jagod pa pripravljajo okusno marmelado.

V tem obdobju zorijo tudi plodovi

vi navadnega šipka. Že v starodavnih casih so iz cvetnih listov izdelovali disece olje za pripravo dišav in rožne vodice. Plod je bogat z vitamini. V stari lekarniški znanosti so ga imenovali »cynorrhodon« in ga zlasti uporabljali proti pomankanju vitaminov in kot protidvajalno sredstvo (kar pojasnjuje trzasko narečno ime »stropacul«). Za žene, ki imajo rade naravne proizvode svetujemo dva recepta za uporabo šipkovih plodov. Zele je odlično sredstvo za okrepitev telesa. Plodove približno 30 minut dusimo na majhnem ognju, nato precedimo, dodamo enako količino sladkorja in sok ene limone. Potem kuhamo še 30 minut in končno spravimo v stekleno posodo. Proti driski pomaga sirup. Soku

200 gramov zrelih plodov dodamo enako količino sladkorja, nato kuhamo, dokler se ne zgosti, pri tem sirup stalno mešamo. Hranimo v zaprti steklenici. Po potrebi zaužijemo tri jušne žlice sirupa.

Kot zadnje presenečenje vodniki predlagajo lepo in dekorativno volčje jabolko (Physalis alkekengi), ki prav tako zori v tem letnem času. Njegove mehurjasto napihnjene zivordece case, ki obdajajo jagode, spominjajo na balončke. V starih casih so ga uporabljali za lajšanje bolečin pri protinu, kot lahko odvajalo in za odvajanje seca.

Opozarjamo na novi urnik »Carsiane« in sicer ob sobotah in nedeljah od 10. do 18. ure, ob torkih in petkih pa od 10. do 12. ure.

Branko Zavrsan in Petra Govc tokratna gosta

Slovensko stalno gledališče se z vso vnemo pripravlja na prvo premiero v letošnji sezoni. Nekaj o pripravah na prvo predstavo smo že zapisali, kot na primer, da gre za uprizoritev Aishilove tragedije »Sedmerica proti Tebam«, v prevodu Alojza Rebule in v režiji Mariota Ursica, da bodo v njej nastopali domači igralci in gostje iz Slovenije.

Tokrat skušamo držati obljubo, da bomo posebej predstavili dva gosta iz Slovenije, ki sta med oblikovalci premierske predstave. V pavzi vaj za predstavo smo se pogovorili s Petro Govc in Brankom Zavrsanom.

Petra je mlada igralka - svobodni umetnik, kot se je sama klasificirala. Igrala in nastopala je že kar pre-

cej, tokrat prvič v Trstu. »Ne vem, kako bi se trzaskemu občinstvu predstavila, kot tako, da omenim svoj nastop v filmu Francija Slaka »Ko zaprem oči«. Bil je to tako dober film, da je bil med kandidati za letosnjo oskarjevo nagrado za najboljši tuji film. Seveda sem bila svojega sodelovanja v tem filmu izredno vesela in tudi ponosna na uspeh, ki ga je, med poznavalci, pa tudi med občinstvom doživel. Sedaj igram v novem delu v trzaskem gledališču epizodno vlogo vojne ujetnice, ki podčrtuje s svojim pričevanjem takratno dogajanje. Veselim se dela z novim ansamblom, ki je močno povezan s svojim okoljem, s svojim občinstvom.«

Sama se, po sodelo-

vanju v našem gledališču vrača v Mladinski teater v Ljubljani, kjer igra v delu »Celica«, sodeluje pa tudi v pripravah na dramo »Lo scrittore«. »Zame bo to sodelovanje v trzaskem gledališču enkratno doživetje, ki ga prav gotovo ne bom pozabila, nam je se povedala.

Branko Zavrsan sodeluje v tej otvoritveni predstavi kot koreograf in asistent režije. »Studiral sem v Parizu specializacijo gledaliških gibov, potem ko sem zaključil studij v Ljubljani. Nastopal sem kot igralec, med drugim tudi kot udeleženec v filmu »Rosencrantz in Guildenstern sta mrtva«, ki je bil zmagovalac na beneskem filmskem festivalu leta 1990. 13. oktobra bom sodeloval v predstavi »Rabljene freske« Antona Tomašiča v Ljubljani. Sem zvest in - lahko recem - intenziven spremljevalec kulturnega življenja v trzaskem ambientu. Spoznal sem trzasko Rizarino in njeno pripoved, sledil sem poletnim predstavam v Cedadu. Sedaj občutim to delo, s katerim se bo trzasko gledališče predstavilo svojemu občinstvu, kot tragedijo, v kateri prihaja na dan večni problem vsake družbe, kjer se zgodovinske zmote ponavljajo iz stoletja v stoletje, pa se ne bi smele. Nisem rad med tistimi, ki napovedujejo uspeh ali pa neuspeh nove stvaritve. Mislim pa, da govori delo o problemih in čustvih ljudi, ki so enaka tistim izpred nekaj tisočletij. Sam se pocutim v tem ansamblu zelo dobro in si samo želim, da bi nas občinstvo tudi lepo sprejelo.«

Neva Lukes

ŽENSKA PEVSKA SKUPINA STU LEDI / OBRAČUN IN NAČRTI

Petje kot veselje, ventil in terapija

Kot večino skupin je tudi pevke TFS Stu ledi najljubše »skupaj dobiti« na vaji. Dogovorile smo se, da se srečamo na prvi vaji, ki so jo pevke imele v nekdanji učilnici sole Marice Gregoric Stepancic pri sv. Ani.

Skupno so pevke, ki so začele z delom leta 1977, opravile kar 150 samostojnih nastopov, 75 pa skupno s folklorno skupino, iz katere izhajajo. Najprej so nas zanimala imena pevk, med katerimi so se tri, ki so že od začetka v skupini, ostale so se jim pridružile, nekatere so odsle, pa so na njihovo mesto prisle druge. Sedaj sestavljajo skupino: Anka, Bruna, Alda, Sonja, Dorica, Majda, Martina, Ingrid, Nevenka, Ester, Alma, Vihra in Tatjana, ki skupino vodi.

»Zamisel za ustanovitev te pevske skupine je dala Nadja Kriscak, ki je delu z nami in s folklorno skupino posvetila vse svoje sile, dokler nam je ni vzela smrt. »Treba je najti način kako zapolniti pavzo med posameznimi plesi folklorne skupine, pa jo izpolnimo s petjem«, je bila njena zamisel. Vse se se spominjajo svojega prvega nastopa

ob 5-letnici delovanja folklorne skupine leta 1978 v Kulturnem domu v Trstu. Potem so vse bolj pogosto nastopale tudi same in sedaj imajo v svojem programu že od 110 do 120 ljudskih pesmi s celotnega slovenskega območja, pa tudi več pesmi v italijanskem trzaskem narečju in nekaj v furlansčini.

»Naša društva in zbori v tem času začnajo novo delovno sezono; me smo nastopale celo poletje in torej nismo imele počit-

nic. V juniju smo nastopile v Sentvidu pri Stični na Taboru slovenskih pevskih zborov, nato v Dijaskem domu v Trstu, kjer sta se srečala trzaski in ljubljanski zupan, pa na Padricah ob razstavi starih solskih predmetov; s plesno skupino pa smo julija bile na Mednarodnem folklorem festivalu v Beltincih v Prekmurju, nato v Beljaku, kjer smo, skupno z godbo Refolo zastopali trzasko občino. Nastopile smo nato v Kraskem muzeju v

Repnu ob letošnji Kraski ohceti in 10. septembra na osrednji proslavi 50-letnice ZSKD v Dolini (foto KROMA). Sodelovale smo se na raznih krajevnih sa-
grah.«

Ob tako bogatem pregledu dela, je bilo že samo po sebi umevno, da smo povprašali, kakšni so načrti za naprej. »V začetku oktobra bomo nastopile v Kulturnem domu v Brisčkih, kjer bo potekala prireditev »Cammina Italia«, nekaj dni kasneje v Gorici, skupno s folklorno skupino, na proslavi 50-letnice ZSKD. Potem imamo v programu snemanje cd-plosce, pa snemanje 20-minutne oddaje za trzasko radijsko postajo. Posneti pa moramo vse, kar pojemo za nas pevski arhiv. Mnoge pesmi smo z našim petjem izvekle iz pozabe, pri tem nam je pomagala tudi ustanova SAZU.«

Kaj vam pomeni petje v tej skupini, smo jih se vprašali. »Vse - ventil in terapijo. Tu se srečamo, pogovorimo o svojih problemih in nato pojemo ter odhajamo z vaj zadovoljne v pričakovanju naslednje skupne vaje.« (N.L.)

V PALAČI COSTANZI

Naravoslovna razstava od gosenice do metulja

Jutri ob 12. bodo v Palaci Costanzi odprli razstavo »Od gosenice do metulja: na poti ponovnega odkrivanja sveta žuželk«. Razstavo sta priredila odborništvo za kulturo trzaskе občine in trzaski naravoslovni muzej in bo odprta do 5. novembra vsak dan od 9. do 13. ure ter od 16. do 20. ure, z izjemo nedelje, ko bo na ogled samo jutraj.

Razstava je namenjena predvsem didaktičnemu pristopu do sveta teh malih in vecino manj poznanih živih bitij, kar pa je lahko zanimivo tudi za odrasle. Gre namreč za največjo živalsko družino, saj žuželke zdajlec presegajo število vseh ostalih živih bitij. Naše območje je s tega vidika bogato, seveda ne kot tropski pragozdovi, kjer racunajo, da je se nekaj milijonov

vrst, ki jih niso se odkrili. Vendar so pri nas prisotne žuželke, ki pripadajo mediteranskemu, alpskemu, dinarskemu in srednjeevropskemu svetu. Na razstavi bodo na ogled, poleg številnih steklenih skatel, v katerih hranijo žuželke, tudi okamenele prazgodovinske žuželke, rekonstrukcije naravnih okolij, v katerih živijo te male zivalice, in se pri pomočki, ki se jih poslužujejo entomologi pri zbiranju in shranjevanju žuželk.

Za sole bodo organizirali vodene obiske, za kar se je treba pravčasno prijaviti na tel. številki 301821 od ponedeljka do sobote od 8.30 do 13.30. Na isti telefonski številki se sole lahko prijavijo tudi za vodene obiske gobarske razstave o Krašu, ki bo v Centru Giulia od 3. do 7. oktobra.

ZBOROVSKO PETJE / ZAČEL SE BO 2. OKTOBRA

ZSKD bo tudi letos priredila tečaj za zborovodje

Ob začetku letošnje sezone bo Zveza slovenskih kulturnih društev priredila zborovski tečaj; s to pobudo se slovenska ustanova obrača predvsem na mlade glasbenike, oz. na tiste, ki imajo zadostno glasbeno pripravo, na temeljih katere lahko vodijo zbor.

Zborovsko petje je sicer zelo razširjena dejavnost v slovenskem in v zamejskem prostoru, ki pomeni torej pravo narodno enotno bogastvo; tako razširjeno delovanje pa nima primerne odziva pri tistih, ki bi se lahko dirigiranja lotili. Zaradi tega sežejo zamejske ustanove večkrat po zborovodjih z onstran meje. Za to vrzel je vsekakor odgovorna tudi sola Glasbene matice, kjer ni zborovskega oddelka, čeprav obstaja na italijanskih konservatorijih zborovodska diplo-

ma, ki je enakovredna z vsemi drugimi diplomami. S tem perečim problemom pomanjkanja ljudi se sooča predvsem ZSKD, v katero so včlanjene številne pevske skupine; in s svojimi sredstvi skuša vsako leto spodbujati zborovodstvo s seminarjem. Tako bo tudi letos stekel Seminar za dirigiranje pod pokroviteljstvom ZSKD.

Kot običajno je prvo srečanje bolj splošne narave in se obrača bodisi na pevce. Letos bo predavala v ponedeljek, 2. oktobra v Gregorčičevi dvorani trzaska pevka Laura Antonaz, ki bo orisala, kako zborovsko petje lahko postane tudi profesionalna dejavnost. Prof. Antonaz je diplomirala na trzaskem konservatoriju iz solopetja in že vrsto let sodeluje v zboru Gledaliska Verdi. Za

njo bo v četrtek, 5., in v torek, 10. oktobra predaval Hilarij Lavrencić; ta deluje kot korepetitor v Gledalisku Verdi in že dalj časa vodi razne zборе na Goriskem. Prof. Lavrencić se bo posvetil predvsem glasbeni analizi, ker je to predhodno delo nujno potrebno za dobro razumevanje in boljše podajanje skladb. Potek seminarja pa bo se obogatila Zborovodska delavnica, ki jo bo vodil Adriano Martinolli. Prof. Martinolli - katerega priprava je potekala na trzaskem konservatoriju in na avstrijski Visoki soli za glasbo - gostuje sicer že drugo leto na tem seminarju. Njegova predavanja bodo potekala 6. in 7. ter 13. in 14. oktobra. Za informacije in prijave se interesi lahko obrnejo na tajništvo ZSKD (tel. 635626).

Luisa Antoni

Tržaška škofija je dobila v dar furgon za prevoz prizadetih

Trzaska škofija je dobila v dar nov furgon ford transit, ki je opremljen za prevoz prizadetih občanov. Vozilo je škofiji daroval Sklad Berta in Alfredo Dorni, uporabili pa ga bodo za prevoz

priljetnih oseb, ki so gostje domov ostarelih trzaskih škofij.

Na sliki (foto Balbi/KROMA) škof Bellomi se zahvaljuje darovalcem ob prejemu vozila.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 29. septembra 1995
MIHAEL

Sonce vzhaja ob 6.00 in zahaja ob 17.50 - Dolžina dneva 11.50 - Luna vzhaja ob 11.16 in zahaja ob 20.58.

Jutri, SOBOTA, 30. septembra 1995
HIERONIM

VREME VČERAJ ob 12. URI: temperatura zraka 18 stopinj, zračni tlak 1011,3 mb, veter 12 km na uro, vlažnost 75-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,9 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Alice Silvilotto, Daniele Covra, Vittorio Svava, Simone Tuan, Chiara Belletti, Roberto Leotti.

UMRLI SO: 75-letni Fidenzio Vassilich, 82-letna

Cesira Balbi, 57-letna Anna Maria Murenc, 68-letni Adriano Zucchi, 95-letna Maria Filomena Sincovich, 85-letna Luigia Bortolotti, 75-letna Maria Pasini, 76-letna Redenta Mengazoli, 76-letna Francesca Tempesta, 73-letni Luigi Fonda, 82-letna Giorgia Timeus, 74-letna Augusta Berini, 58-letna Mirella Budai, 74-letni Raffaele Zappador.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 25. septembra do NEDELJE, 1. oktobra 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Pasteur 4/1 (tel. 911667), Drevored XX. septembra 6 (tel. 371377), Mazzinijev drevored 1 - Milje

(tel. 271124).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6. Ul. dell'Orologio 6 (vogal Ul. Diaz), Mazzinijev drevored 1 (Milje).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. dell'Orologio 6 - Ul. Diaz 2 (tel. 300605).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije

KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel.

ZVEZA SLOVESNKIH

KULTURNIH DRUŠTEV prireja

SEMINAR O ZBOROVSKEM DIRIGIRANJU IN VOKALNOSTI

od 2. do 14. oktobra '95 v Gregorčičevi dvorani (ul. S. Francesco, 20 - II. nad.)

v ponedeljek, 2. oktobra '95 ob 17. uri

ZBOROVSKO PETJE OD PROSTOČASNE DO POKLICNE RAVNI

predavanje prof. Laure Antonaz namenjeno zborovodjem in pevcem

6., 7., 13. in 14. oktobra '95 od 17. do 20. ure

ZBOROVSKA DELAVNICA s sodelovanjem

moškega zbora Max Reger

vodi prof. Adriano Martinolli

5. in 10. oktobra '95 ob 17. uri

GLASBENA ANALIZA KOT PREDPOGOJ ZA PRAVILNO POUČEVANJE SKLADBE IN ZA USPEŠNEJŠE IZVAJANJE

pod mentorstvom prof. Hilarija Lavrencića

Za dodatna pojasnila in vpisovanje smo Vam na razpolago v uradu ZSKD (tel. 040/635626)

KD F. VENTURINI

vabi vse člane na

IZREDNI IN REDNI OBČNI ZBOR

danes, petek, 29.9.1995

v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju

ob 20. uri v prvem sklicu

ob 20.30 v drugem sklicu:

IZREDNI OBČNI ZBOR - spremembe statuta ob prisotnosti notarja,

takoj nato REDNI OBČNI ZBOR. Predsednik

573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 15.00, 17.30, 20.00, 22.30 »I ponti di Madison County«, i. Clint Eastwood, Meryl Streep.

EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Dredd, la legge sono io«, i. Sylvester Stallone.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.50, 19.55, 22.00 »L'uomo delle stelle«, r. Giuseppe Tornatore.

AMBASCIATORI - 15.30, 17.50, 20.10, 22.30 »Waterworld«, i. Kevin Costner, Dennis Hopper.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Il primo cavaliere«, i. Sean Connery, Richard Gere, Julia Ormond.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Congo«.

NAZIONALE 3 - 16.30 »Power Rangers«, 18.10, 20.10, 22.15 »French Kiss«, i. Meg Ryan, Kevin Kline, Jean Reno.

NAZIONALE 4 - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »L'isola dell'ingiustizia«.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »L'hotel dei piaceri continui«, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Scemo e più scemo«, i. Jim Carrey, Jeff Daniels.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.10 »Carrington«, r. Christopher Hampton, i. Emma Thompson, Jonathan Pryce.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Piccoli omicidi tra amici«.

PRIREDTV

SKK - Ul. Donizetti 3, vabi jutri, ob 18.30 na večer z naslovom "Kaj so ženske sploh delale v Pekingu". Ob robu pekinske konference o položaju žensk v svetu bo na sporedu diskusijski večer v obliki igre oziroma skupinske dinamike.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV v Trstu začena letošnjo novo sezono v ponedeljek, 2. oktobra, z okroglo mizo o slovenskem gledališču v Trstu in o njegovem letošnjem repertoarju. Pogovor bosta uvedla predsednik SSG dr. Rafko Dolhar in ravnatelj Miroslav Kosuta. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3, s pričetkom ob

20.30.

KD ROVTE-KOLONKOVEC, Ul. Monte Sernio 27, v sodelovanju s Kmečko zvezo vabi vrtnarje in vrtnikarje na predavanje o trti, mostu in drugih pridelkih v soboto, 7. oktobra, ob 20. uri. Večer bosta vodila agronom dr. M. Grgić in dr. M. Sturman.

IZLETI

DRUŠTVO NARAVO-SLOVCEV in tehnikov "Tone Penko" prireja jutri, 30. t.m., strokovno vodeni izlet v Polcenigo in v naravni park "S. Floriano" pri Pordeonu. Izlet bo v sodelovanju s Prirodoslovnim društvom Slovenije. Zbirališče ob 8.30 na parkirišču v Barkovljah (zadnja postaja avtobusa st. 6) odnosno ob 9. uri pri bencinski crpalki na avtocesti v Devinu. Prevoz z lastnimi sredstvi; kosilo iz nahrbtnika. Prisrčno vabljeni!

ZVEZA BORCEV BOLJUNE priredi 1. oktobra izlet v Ramandolo in Nimis. Informacije in vpisovanje v Partizanskem klubu, tel. 228050.

SPD - Trst prireja v nedeljo, 8. oktobra avtomobilski izlet na Pršivec. Zbirališče ob 6. uri pred Prosvetnim domom na Opčinah. Izlet vodi Zvonko Vidau.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBCINE vabi v nedeljo, 8. oktobra, na izlet v Režijo. Spoznali bomo kraj, ljudi, pleše in glasbo te zanimive doline med gorami.

Okusili bomo tudi rezijansko kuhino. Prijave sprejema Vesna Tul tel. 271862 v opoldanskem času.

KLUB PRIJATELJSTVA vabi v soboto, 7. oktobra na izlet na izredno zanimivo razgledno točko Zaplaza na Dolenjskem, v vas Catež ter na vabljivi hrib Kurescek.

Vpisovanje in navodila v trgovini Fortunato, Ul. Pagani ni 2 v Trstu do 3. oktobra. Pohitite z vpisi!

SE DO 6. OKTOBRA sprejemamo prijave za izlet

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALISCE

razpisuje

ABONMA 1995 - 96

Prodaja abonmajev vsak delavnik od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma - Ulica Petronio 4 - Trst Tel. 632664

v Mathausen. Osebo v občinski knjižnici v Salezu ali tel. 229533 ob torkih in petkih od 16. do 19. ure. Pohitite.

OBVESTILA

GODBENO DRUŠTVO NABREZINA obvešča, da bo v danes, ob 18. uri v prostorih godbe sestank učiteljev, staršev in učencev godbene sole.

STIRIDESETLETNIKI iz Opčin vabijo vse soletnike iz bližnje okolice, ki bi radi praznovali z njimi, da se udeležijo sestanka in Prosvetnem domu na Opčinah jutri, ob 20.30.

BARKOVLIJANSKA SKUPNOST vabi vse, posebno noše, v procesijo rožnovencne Matere božje, ki bo v nedeljo, 1. oktobra, po masi ob 8. uri.

SKD TABOR - Općine - Prosvetni dom. V ponedeljek 2. oktobra vpis in začetek tečajev rekreativne telovadbe po običajnih urnikih.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO iz Trsta sporoča, da bodo od oktobra dalje uradne ure ob četrtkih od 16. do 18. ure, v Ul. Mazzini 46/I.nad., tel. st. 631203.

SKD VIGRED prireja TECAJ VEZENJA (stikanja). Vpisovanje, sestank v društvenih prostorih v Sempolaju v torek, 3. oktobra, ob 20. uri.

SKD VIGRED obvešča, da bo v torek, 3. oktobra, ob 20.30 v društvenih prostorih v Sempolaju vpisovanje, sestank za SIVILJSKI TECAJ vseh stopenj z Adriano Regent.

PLESNA SKUPINA VIGRED, obvešča, da je prva vaja v sredo, 4. oktobra, v društvenih prostorih v Sempolaju ob 18. uri za 1. skupino in ob 19. uri za 2. skupino.

OTROSKI PEVSKI ZBORCEK VIGRED vabi v svoje vrste. Prva vaja bo v ponedeljek, 9. oktobra, ob 14. uri v društvenih prostorih v Sempolaju.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

HILDEGARD BAYER - tečaji nemščine za odrasle, dijakke in otroke, za podjetja, individualni, prilagojeni urnik. Ul. Ginnastica 3 - Trst. Tel. 661050 vsak dan razen sobote.

SLOVENSKA SOLSKA USTANOVA isče predavatelje in pomožne predavatelje za občasno poučevanje informatičnih programov, ki spadajo v Windows Office, na začetniških tečajih. Pismene ponudbe pod sifro "Predavatelji" pošljite na Publist, C.P. 568 - 34100 TRST.

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

V NABREZINI prodam stanovanje v pritličju: 2 sobi, jedilnica, kopalnica, klet in prostor za avto, avtonomno ogrevanje na metan. Tel. 200802 ob večernih urah.

PRODAM mlin in pumpo za pretakanje vina. Tel. 327104 ob večernih urah.

GRADBENO podjetje isče zidarja. Tel. 818141.

BAR na Proseku isče vaješko/ca. Tel. 225286

V CETRIEK sem na avtobusu st. 42 proga Trst-Kriz izgubila zapestno uro drag spomin. Posten najditelj lahko klice na tel. st. 225354.

VARSTVO malega otroka in hišno pomoč iscemo. Pisati na Publist, c.p. 568, TRST pod sifro "Varstvo".

V SALEZU prodajamo ograjeno kmetijsko zemljišče 1806 kvm za 45 milijonov. Telefon 766984

PRODAM v bližini trzaskih železniških postaj obnovljeno stanovanje: velika dnevna soba, spalnica, kuhinja in kopalnica, z lastnim ogrevanjem. Telefon 421515 ali 397212 ob večernih urah.

PRODAM hišo z vrtom v Dolini. Tel. 228390.

ISCEMO gospo za nego starejših oseb za 12 ur dnevno, po želji nudimo tudi prenočnice. Tel. 231599.

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Samo sposobni interesi naj tel. na st. 040/368705.

ZARADI selitve prodam aprilja RS extrema, letnik '93, 19.000 km. Motor ima se leto garancije aprilja. Cena 4.500.000 lir. Tel. st. 572493 ob uri obedov.

NUJNO isčem stanovanje v najem ali nakup: 2 spalnice, kuhinjo, dnevno sobo in kopalnico po zmerni ceni. Klicati ob uri obedov na tel. st. 417596.

GOSTILNA v Dolini nujno isče sposobnega kuharja ali kuharico. Tel na st. 227076.

PRISPEVKI

Soletniki Emil, Marija in Gilda (1923) darujejo ob smrti Srečka Sedmaka 30.000 lir za vzdrževanje kriskega spomenika.

V spomin v Kanadi preminule Irene-Vide Glazar darujeta Marija in Silko Grgić 20.000 lir za KD Lipa.

Ob 3. obletnici smrti drage zene Licke daruje mož Stanko 30.000 lir za SKD Vigred.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicero ne 8 (pritličje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

LA MAGLIA

TRŽIČ - Ul. Roma 58
Telefon (0481) 790074

IZKORISTITE SEJEMSKO POPUSTE

PRISOTNI SMO
NA FLESH MODA
V GORICI
OD 29. 9. DO 2. 10.

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 24. SEPTEMBRA 1995 DO 27. MAJA 1996

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)	7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.35)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)	8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.29)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)	10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.41)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34). Op.: ukinjeno ob praznikih	10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.18)
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)	11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.18)
7.50	(IC)	TERGESTE -Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)	13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.18)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)	14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.48)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)	15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.18)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini	16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.40)
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)	16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.01)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)	17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.18)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)	18.50	(D)	Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.22)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)	18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.33),
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)	19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.13)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)	20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.36)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)	20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.31)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)	21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.18)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)	22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.36)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)	23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.18)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva	0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.18)
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08) Benetke (23.21)	1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.18)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini	2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.11)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)	6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)	7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen ob praznikih)	7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27) (ukinjen ob praznikih)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen ob praznikih)	8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)	8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cervinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)	9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)	9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)	10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen ob praznikih)	12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)	14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)	14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)	15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)	15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)	16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)	18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)	18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih)	18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
16.56	(R)	Tržič (17.24), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih)	19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)	19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)	20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cervinjana in Palmanove v Videm (18.54), (ukinjen ob praznikih)	20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)	21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)	22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09).
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)	0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)			
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)			
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)			

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
9.13	(E 221)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) prihaja iz Zeneve - Opčine (9.40) - nadaljuje v Zagreb	6.52	(E 240)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Budimpešte - Opčine (6.24) - nadaljuje v Benetke
12.02	(IC 243)	DRAVA - prihaja iz Benetk - Opčine (12.28) - nadaljuje v Budimpešto	10.58	(IC 264)	KRAS - prihaja iz Zagreba Opčine (10.28)
17.57	(IC 265)	KRAS - Opčine (18.25) - nadaljuje v Zagreb	16.57	(E 242)	DRAVA - prihaja iz Budimpešte - Opčine (18.30) - nadaljuje v Benetke
0.02	(E 241)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Benetk - Opčine (0.50) - nadaljuje v Budimpešto	19.51	(E 220)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Zagreba - Opčine (19.23) - nadaljuje v Zenevo

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

ŠOLSTVO / KOORDINACIJSKI ODBOR VZTRAJA

Šola I. Trinko naj se preseli v ul. Marconi

Prihodnji teden srečanje s Šolskim skrbnikom
Odbor pripravljen tudi na protestne pobude

Stevilna nerešena vprašanja s področja solstva, zlasti pa zapleti glede sedeža nižje srednje sole Ivan Trinko, so bili glavni razlogi za ustanovitev Koordinacijskega odbora za solstvo. Sestavljajo ga dr. Damjan Pavlin, kot predstavnik Sveta slovenskih organizacij, Sonja Klanjscek, predstavnica SKGZ, dr. Bernard Spazzapan, kot predstavnik občinskega sveta, Rudi Pavsic, predsednik konzulte, predstavniki Sindikata slovenske sole in predstavniki staršev.

Na prvi seji, ki je bila v sredo, so najprej podrobno preučili potek dosedanjih pobud, analizirali izjave in (napol) obljube ter iz tega zaključili: izjavo župana glede izbire stalnega sedeža za solo Ivan Trinko

je treba jemati z veliko rezervno, saj je ugledni predstavnik Pokrajine javno (v občinskem svetu) povedal, da bodo solski prostori kamor naj bi se vselila sola Ivan Trinko prosti sele čez najmanj štiri leta; to pa je rok, ki ga ni mogoče sprejeti, zato Koordinacijski odbor spet postavlja predlog, da se nižja srednja sola preseli (in to dokončno) v ulico Marconi. Taka rešitev bi bila časovno najhitreje izvedljiva, pogoji glede prostorov pa ustrezni.

Koordinacijski odbor je na seji sklenil tudi, da bo že v prihodnjem tednu z zahtevo seznanil Solskega skrbnika, prosil bo pogovor z županom in seznanil s stanjem in zahtevami predstavnikov političnih strank. V nacrtu je obisk, oziroma srečanje s

predstavniki pokrajinske uprave.

Ce ti prvi koraki ne bodo pripomogli k ugodni razrešitvi vprašanja, so pri Koordinacijskem odboru pripravljeni preiti tudi k odmevnejšim oblikam protesta, pri čemer ne izključujejo niti stavke, protestnih shodov pred županstvom in drugih oblik seznanjanja javnosti s predolgo zane-marjenim vprašanjem in z "načinom" kako se skusa to vprašanje zdaj reševati.

Včeraj je goriškega župana Valentija obiskal predsednik konzulte Rudi Pavsic ter ga seznanil s težavami in napetostjo, ki se ustvarja med starsi in učnim osebjem, kakor tudi med celotno skupnostjo zaradi zapletov s solo Trinko.

OBVESTILA

SKD HRAST in MePZ HRAST prirejata jutri in v nedeljo dvodnevni izleta v zahodne Julijske Alpe z vzponom na Vis. Odhod jutri, ob 14. uri iz Doberdoba. Za podrobnejše informacije pokličite po telefonu 78130.

KD SOVODNJE obvesca, da bo prvo srečanje CICIKLUBA v ponedeljek 2. oktobra ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vabljeni otroci od 6. do 11. leta starosti.

DRUŽBA se dobi v ponedeljek, 2. oktobra ob 19.30 v Steverjanu.

25.SEZONA REKREACIJSKE TELOVADBE SPDG se prične danes. Vadba bo ob torkih in petkih od 21. do 22. ure.

SKUPINA 75 začena novo sezono s sestankom, ki bo v torek, 3. oktobra ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vabljeni vsi dosedanja člani in nasploh ljubitelji fotografije.

REKREACIJSKI ODEK SPORTNEGA DRUŠTVA SOVODNJE organizira telovadbo vsak torek in petek ob 21. uri. Prvo srečanje bo 3. oktobra ob 20.45 v telovadnici v Sovodnjah. Telovadbo bo vodila vzgojiteljica Tanja Sokol.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV NA GORIŠKEM obvesca, da bodo 3. oktobra pričeli z vajami rekreacijske telovadbe. Vaje bodo ob torkih in četrtnkih ob 14.45. Društvo vabi članee, da se dejavnosti udeležijo v polnem številu.

SEKCIJA VZPI/ANPI DOL-JAMLJE priredi 15. oktobra ob 13. uri tradicionalni partizanski piknik pri Marjotu Pahorju v Jamljah. Prijave sprej-majo Mario Croselli, Karlo Kobal in Ettore Moro. Vpisovanje se zaključuje ob oddaji razpoložljivih mest.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKE DEŽELNE ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvesca, da je se nekaj prostih mest za tečaj za dodeljene upravnemu vodenju podjetij. Tečaj traja 600 ur. Vpisovanje in podrobnejše informacije na sedežu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan od 9. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - GORICA prireja tečaj za JAZZ GLASBO. Vpisi in informacije na tajnistvu sole v ul. della Croce 3, od ponedeljka do petka od 14. do 17. ure (tel. 531508).

PRIREDITVE

KSD DANICA Z VRHA priredi danes ob 20. uri v prostorih društva mladinsko igro "Otrok kot mnogi". Vabljeni!

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU razstavlja, do 8. oktobra, slikar Jona Gal Platinic iz Ljubljane. Razstava je na ogled ob delavnikih (9.00-13.00) in v večernih urah med prireditvami.

NA GRADU je razstava "Gotske cerkve v dolini Soce in Brdih" zaradi velikega zanimanja na ogled se do 8. oktobra.

IZLETI

Odbor upokojencev iz Doberdoba priredi v soboto, 14. oktobra izlet v Caorle z ogledom otokov Murano, Burano in Torcello. V drugem avtobusu je se nekaj razpoložljivih mest. Pohitite z vpisom v trgovini "pri Mi-li".

KINO

GORICA
VITTORIA 17.20-19.40-22.00«Il primo cavaliere». Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 18.00-20.00-22.00«Congo». Iz bestsellerja "Jurasic Park".

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. NICOLO' (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338.
LEKARNA V SOVODNJAH
dr. M. Rojec, Ul. Prvega Maja, 76, tel. 882578.

POGREBI

Danes, ob 9.30, Maria Lacerignola vdova Guarini, iz bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče; ob 13.15, Donato Medeot, iz splošne bolnišnice v Slovrenc.

KATOLIŠKA KNJIGARNA

Vljudno Vas vabimo v razstavne prostore naše knjigarne na odprtje prve razstave v letošnji sezoni v petek, 29. septembra, ob 18. uri.

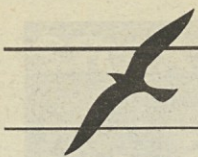
Svoja dela bo razstavljal slikar

Krištof Zupet

Umetnika bosta predstavila

Branko Melink in Josko Vetrh

Razstava bo odprta do 28. oktobra.

ZBOROVANJE PRED SEDEŽEM

Za vrnitev Kmečke banke lastnikom

Manifestacija v ponedeljek

Nekaj bi nam moralo biti kot manjšincem jasno: nihče nam doslej ni se nič podaril in nam tudi ne bo. Tistih nekaj pravic, ki nam jih priznavajo, smo si morali izboriti in to po težkih prizadevanjih. V skoraj polstoletni zgodovini povojne Italije smo doživeli veliko težkih trenutkov in tudi nekaj uspehov in zadosčenja. Ob odločilnih trenutkih smo doslej znali strniti vrste in pokazati odločnost. Travnik in Trebce, manifestacija pred Narodnim domom so nekakšni mejniki v teh naših prizadevanjih zadnjega desetletja.

Zdaj so na udaru in v nevarnosti naše gospodarske ustanove, ki so ključnega pomena za obstoj in razvoj naše skupnosti. Vedno novi zapleti okrog Kmečke banke, kjer naj bi po ureditvi stanja v prvih dneh prihodnjega meseca morala prenehati komisarska uprava, kažejo na to, da nacrt rušenja temeljev manjšinskega gospodarstva se ni bil opuščen in da smo pred

novimi poskusi, da nam odtujijo banko, ki je bila ustanovljena pred šestinosemdesetimi leti in ki je v Gorici druga najstarejša domača, v dobesednem smislu, bančna ustanova.

Bomo vse to dopustili? Tiho, s sklonjenim hrbtom in morda nekoliko poklapani. Ker smo pač take vloge že navajeni, saj nas v njo že predolgo silijo, z desne in leve, pa tudi od tam kjer bi najmanj pričakovali. Z našo prisotnostjo na manifestaciji v ponedeljek, bomo dokazali, koliko in če imamo se voljo upreti se poskusom zatiranja.

Skupno predstavništvo slovenske manjšine se je odločilo, da prav na predvečer obiska Predsednika Republike Oscarja Luigijsca Scalfara z omikano protestno manifestacijo javno in odločno zahtevamo, da se Kmečka banka vrne lastnikom in mestu Gorici. Manifestacija bo v ponedeljek, ob 17.30 pred glavnim sedežem banke na Verdijevem korzu.

VRNITE KMEČKO BANKO GORICI

V ponedeljek 2. oktobra ob 17.30 tiha manifestacija pred glavnim sedežem Kmečke banke.

ZAHTEVAMO PREKLIC KOMISARSKE UPRAVE.

Predstavništvo Slovencev v Italiji

KD SOVODNJE V NOVI SEZONI

V znamenju 50-letnice

Kmalu predstavitev publikacije o društvu

Sezona 1995/1996 Kulturnega društva Sovodnje bo potekala v znamenju 50 -letnice ustanovitve društva, ki se je prvotno imenovalo Primorska zvezda. Ob tej pomembni obletnici bodo, predvidoma v drugi polovici novembra, priredili slovesnost na kateri bodo predstavili prilozostno publikacijo, ki jo pripravlja novinar in zgodovinar Marko Waltritsch. Druga pomembna pobuda bo objava prve zbirke poezij domačih Franja Rojca, ki bo izšla konec leta oz. v januarju v sodelovanju z ZSKD. Dogodek nameravajo proslaviti ob dnevu slovenske kulture saj je Franjo Rojca s svojimi verzmi nedvomno popestril in obogatil vasko kulturno stvarnost. Poleg omenjenih dveh večjih manifestacij se bodo zvrstile še druge pobude, ki se odvijajo tradicionalno vsako leto,

v nacrtu pa so tudi nekatere novosti. V ponedeljek 2. oktobra ob 15. uri se bodo ponovno odprla vrata CICIKLUBA, ki združuje otroke od 6. do 11. leta. Tudi letos se bo z njimi ukvarjala animatorka Anka Krpan, ki napoveduje veliko zanimivih in zabavnih dejavnosti. Na delu je tudi že vokalna skupina "Sovodenjska dekleta", ki je letos delno zamenjala sestav. Pevke čaka precej naporna sezona, saj vključevanje novih članic v majhen zbor zahteva veliko časa za doseg zazeljene ubranosti in uglaženosti, zato bo skupina v naslednjih mesecih primorana se odpovedati nekaterim tradicionalnim srečanjem. Ob tem velja dodati še, da bo pevski del zgoraj omenjenih prireditev ob 50. obletnici društva v glavnem slonel na sodelovanju domače dekliske pevške skupine.

BOLNIŠNICA USMILJENIH BRATOV

Pobuda sindikatov za 250 delovnih mest

Skupaj z uslužbenci bolnišnice bodo v ponedeljek manifestirali upokoenci

Cas bezi, nevarnost zaprtja bolnišnice Usmiljenih bratov (na sliki - Foto Studio Reportage) in s tem izgube nad dvesto delovnih mest postaja vse bolj otipljiva. Pobude, ki se glede javnega zdravstva sprejemajo v Trstu in nekaterih drugih krajih so, po mnenju sindikatov, dovolj glasen opozorilni znak, da je od besed in slepmišenja treba preiti h konkretnemu razreševanju problematike. Na včerajšnjem srečanju z novinarji so predstavniki sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIL napovedali, da bo v ponedeljek popoldne protestna manifestacija uslužbencev bolnišnice, upokoencev, delavcev, zupinov in drugih upraviteljev ter deželni svetovalcev. "Ne ustanovljamo nobene odbora za obrambo bolnišnice", je uvodoma pojasnil pokrajinski tajnik CGIL Giuliano Bon. Nam gre predvsem za ohranitev delovnih mest, kar bo mogoče le, če se struktura ohrani in zadobi siršo, deželno dimenzijo.

Udeleženci protestnega shoda se bodo ob 15. uri zbrali na ploscadi pred bolnišnico in se nato v sprevedu podali pred sedež pokrajinske uprave, zatem pred sedež Zdravstvene ustanove in končno, ob 17. uri se v ulico Baiaumonti, kjer bo seja Odbora konference zupinov in deželni svetovalcev.

"Manifestacija ni usmerjena proti nikomur. Nameravamo le jasno in glasno opozoriti na osnovno vprašanje, ki zanima sindikat in to so delovna mesta in kakovost zdravstvenih uslug".

Sindikalne zveze so že pred letom dni, ko so se pojavile prve resnejše težave in negotovosti glede usode bolnišnice, ki je dosegla visoko stopnjo specializacije na področju rehabilitacije in ki danes sprejema paciente tudi iz drugih pokrajin, opozorile na problematiko in skušale

poiskati izhod iz krize.

Tudi danes zavarjajo ze znano stališče, da je namreč delovna mesta mogoče ohraniti le s tem, da se ohrani, razširi in se izboljša delovanje bolnišnične ustanove, ki mora postati ustanova deželnega značaja. Brez takega statusa - problem politikov in upraviteljev, zlasti Dezele, pa je kako se ta status uredi. Ob tem ni mogoče prezreti dejstva, da je med pacienti bolnišnice že danes preko 40 odstotkov takih, ki prihajajo iz drugih pokrajin, največ s Trzasega. Pobuda, da bi v Trstu zgradili podobno, novo ustanovo, bi pomenila, če bi se res uresničila, hitro zaprtje bolnišnice v Gorici z vsemi negativnimi posledicami, saj bi ustanova ne mogla preživeti.

Politiki so torej pred pomembnimi, naravnost odločilnimi izbirami. Ob tem pa ne gre pozabiti na drugo stran medalje: ob nižanju kakovosti storitev na področju zdravstva, je treba računati tudi na pojav takomenovanega bega pacientov. Iz preprostega razloga, ker ima vsakdo pravico do izbire in optimalne oskrbe. Občani, koristniki zdravstvenih storitev pa so neverjetno dobro informirani o delovanju in kakovosti posameznih vej javne zdravstvene službe. Zaprtje centra za rehabilitacijo - ne glede na plemike zadnjih dni o klestenju stroškov - bi nedvomno imelo zelo neugodne posledice na celotno področje javnega zdravstva.

Interpelacija

Telovadnica v Štandrežu

Občinski svetovalci Igor Komel je na predzadnji seji občinskega sveta upraviteljem zastavil kar nekaj vprašanj. Tako je opozoril, da bi morala Občina vendarle poskrbeti za popravilo in ureditev telovadnice v Štandrežu, kjer običajno vadi OK Val in kjer se odvijajo tudi pomembna srečanja. Komel je omenil tudi možnost, da bi društvu omogočili, vsaj za pomembnejša srečanja, uporabo primernejše telovadnice v mestu. Komel je zupanu postavil tudi vprašanje, če namerava občina pristopiti k pobudi za izdajo skupne, oziroma dvojne številke zbornika Primorska srečanja in če namerava tako pobudo tudi ustrezno gmotno podpreti. Komel je zastavil tudi vprašanje o razlogih, zakaj se člani goriske prostovoljske skupine niso udeležili vaje civilne zasluge Kras 95.

RAZSTAVA

K. Zupet

V Katoliški knjigarni

V likovni galeriji Katoliške knjigarne začnajo nocoj novo sezono. Ob 18. uri bodo odprli razstavo del akademskega slikarja Kristofa Zupeta. Umetnika bosta predstavila Branko Melink in prof. Josko Vetrlih. Slikar se je rodil v Ljubljani leta 1939 in tu je tudi dokončal likovno akademijo. Veliko vlogo sta v njegovem življenju odigrala dramatik in filozof Ivan Mrak in kiparka, sicer pa Mrakova življenjska sopotnica, Karla Bulovčeva. Mrak je Zupetu pomagal v svetu duhovnosti, s katero je že od samega začetka plemenitil svoje slikarstvo. Kristof Zupet je vedno slikal predvsem duševna občutja ljudi in je vedno ostal zvest figuralki. Njegove slike in portrete odlikuje markantna in zanesljiva risba in pa krepak in ekspresionističen vpogled v človekovo notranjost.

JUTRI

V Jamljah večer o kraški arhitekturi

Razstava orodja

Sportno in kulturno društvo Kremenjak iz Jamelj prireja jutri, 30. septembra ob 20. uri v Jamljah predavanje z diapozitivi o kraški arhitekturi. Predavala bosta dva ugledna gosti in sicer arhitekt Lorenzo Galluzzo de Fin, ki je izvedenec v kraški arhitekturi ter umetnostni kritik prof. Milko Renner.

Predavanje spada v okvir etnološke razstave, ki jo je društvo priredilo v okviru praznika Diaton'95 v juniju letos, ko so v Jamljah tekmovali tudi harmonikarji. Razstava je zelo dobro uspela, tako glede obiska, kakor tudi glede sodelovanja vaščanov. Prav to je organizatorje spodbudilo, da so pobudo po letnem premoru spet ozivili, medtem ko se zbiranje starih predmetov nadaljuje.

Društvo Kremenjak obvešča, da bo razstava starega kmečkega in rokodelskega orodja in razstava o kraški arhitekturi arhitekturi ponovno odprta v oktobru in sicer ob nedeljah. Tako bodo omogočili ogled tudi učencem in dijakom, iz doberdobske kakor iz drugih občin. Zaupali so nam, da pričakujejo pozitiven odziv in zanimanje s strani solnikov.

Za ogled se lahko domenijo z organizatorji. Razstava bo za siršo publiko odprta tri nedelje zapored in sicer 8., 15. in 22. oktobra med 16. in 18. uro.

DANES

Tri dni pravi sejem mode

Na razstavišču ob ločniskem mostu se danes začne tretja od niz prireditev letošnjega sejma mode Mittelmoda. Ob 16. uri bodo namreč odprli sejemski oziroma razstavniki. Posebnih slovesnosti ne bo, saj trajajo prireditve v znamenju meddeželnega in mednarodnega sejma že cel teden. Na približno stiri tisoč kvadratnih metrov razstavne površine, je na ogleda marsikaj, kar sodi v takomenovani svet mode, od oblačil do obutve, parfumov, izdelkov za nego telesa itd.

Nocoj ob 21. uri bo na sejmiscu revija, ki jo prireja modno šivilstvo "Perosa" iz Palmarnove.

Jutri zvečer pa pripravljajo kar tri modne defileje: ob 18.30, ko bodo skupaj z oblačili prikazali tudi zadnja fiatova modela, ob 21. uri ko bo defile "Vidussi" in ob 22. uri "Habibi", modna oblačila za mlade.

Omeniti velja še, da na razstavišču predvajajo, od danes do ponedeljka, ob 16. in 18. uri Disneyevo risanko "La carica dei 101" (Napad stoenegega). Brezplačne vstopnice so na razpolago v blagovnici Interspar v Ločniku in v Despar v Gorici.

Sejem Mittelmoda bo odprto do ponedeljka, 2. oktobra. Ob praznikih je ogled od 10 do 23.30, ob delavnikih pa od 16. do 23.30.

NOVICE

Predstavitve knjige A. Duvcaton

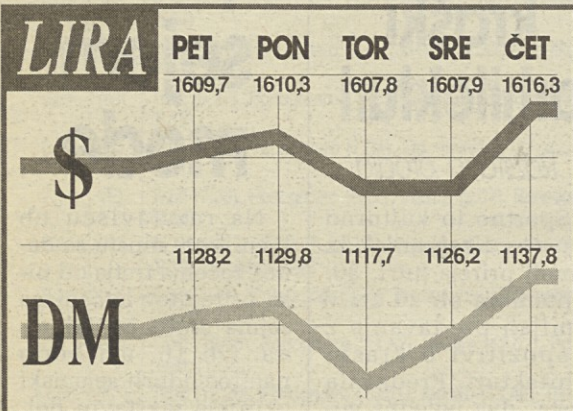
V Knjigarni Editrice Goriziana bodo jutri, ob 18. uri predstavili knjigo "All'ombra del mango" pisateljice Annamari Ducaton. O knjigi, ki je izšla v založbi La Laguna, bo spregovorila profesorica Edda Serra; igralka Lidia Kozlovich bo prebrala nekaj odlomkov iz knjige. V nedeljo, 1. oktobra ob 11. uri se bo pisateljica Annamaria Ducaton predstavila s slikarsko razstavo v sinagogi v ul. Ascoli Razstava z naslovom "La porta dell'anima" prikazuje dela, ki se navezujejo na lik Ane Frank ob petdeseti obletnici njene smrti.

Koncert Mirana Devetaka na gradu Dobrovo

Mladi goriski pianist Miran Devetak bo imel drevi celovečerni koncert na gradu Dobrovo. Koncert prireja Kulturni dom Nova Gorica, v sodelovanju z Glasbeno solo Nova Gorica in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo E. Komel. Publiki bo predstavil zanimiv spored skladb R. Schumann, F. Lizsta, Gabriela Faureja, C. Debussyja in Paganinija. Miran Devetak je obiskoval podiplomski studij na Evropskem glasbenem konservatoriju v Parizu in dosegel priznanje "Excellence" druge visje stopnje klavirja. Poleg glasbene dejavnosti Miran pridno studira na Univerzi.

Občinski svet v Števerjanu

Nocoj ob 20. uri je sklicana seja števerjanskega občinskega sveta. Razpravljali bodo o osnutku pravilnika za delovanje službe za odvoz smeti ter o osnutku pravilnika, ki bo urejal razpis posvetovalnega referenduma. Na dnevnem redu seje je tudi potrditev sklepa ozjega odbora z dne 18. avgusta glede sprememb v finančnem proračunu za tekoče leto.

NOVICE

Nova podpredsednika videmskih industrijcev

VIDEM - Vodstveni svet Združenja industrijcev za videmsko pokrajino je za nova podpredsednika izvolil Giovannija Fantonija in Roberta Romanella, ki ju je na to mesto predlagal predsednik Carlo Melzi. Fantoni, pooblaščen upravitelj istoimenske tovarne stanovanjske opreme v Rivoliju di Osoppo, je bil član vsedravnega vodstvenega sveta Skupine mladih industrijcev in predsednik deželne skupine, Romanello, predsednik in pooblaščen upravitelj istoimenske papirnice v Basaldelli, pa zaseda prestižne funkcije na državnih ravni.

Brescia: uspehi Ljudske banke

BRESCIA - Ljudska banka iz Brescie je objavila podatke o poslovanju v prvem polletju letošnjega leta. V tem obdobju je dobiček znašal 21, 9 milijard lire, kar je 14, 9 odstotka več kot v istem obdobju lanskega leta. Vloge so se povečale za 16, 2 odstotka in so znašale 10.003 milijard lir, posojila pa so dosegla 4.188 milijard lir. 21, 9 odstotkov več kot v istem obdobju lanskega leta.

POGOVOR / DRŽAVNI SEKRETAR MINISTRSTVA ZA PROMET MARJAN DVORNIK

O dobrem sodelovanju s Furlanijo-Julijsko krajino

Skepe so uskladili z italijanskim zunanjim in prometnim ministrstvom

LJUBLJANA - Pred časom je Slovenijo obiskala predsednica deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Alessandra Guerra, ki je takrat predstavila predlog krepitve gospodarskega sodelovanja med državama na treh področjih: pri gradnji avtocestnih povezav in uporabi nepovratnih sredstev, ki jih predvideva italijanski zakon o obmejnem sodelovanju, znašajo pa 94 milijard lir; pri krepitvi sodelovanja na področju evropskih programov za malo industrijo in sodelovanja pristanišč Koper in Trst. O tem smo se pogovarjali z državnim sekretarjem ministrstva za promet in zveze Marjanom Dvornikom, ki se ukvarja tudi z razvojem sodelovanja z deželo Furlanijo-Juljsko krajino.

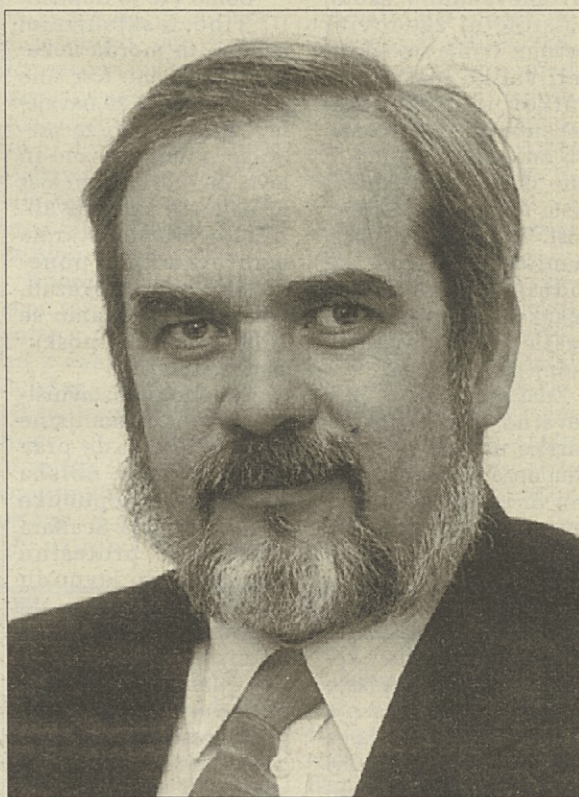
Kako poteka izvajanje italijanskega zakona o obmejnem sodelovanju in kaj je s pobudami dežele Furlanije-Juljske krajine za skupno zbiranje posojil za gradnjo slovenskega avtocestnega omrežja?

»To je zunanje-politični problem, za kar sta pristojni vlada in zunanje ministrstvo. Vlada je na eni od zadnjih sej pred poslušnicami potrdila vse omenjene možnosti krepitve gospodarskega sodelovanja med deželo Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo. Predlagali smo, naj se sestane predsednika družb Dars in Autovie venete in se pogovorita o izkoriščanju sredstev za obmejno sodelovanje.«

V pobudi deželne vlade je omenjeno skupno prizadevanje za pridobitev večjih poso-

jil; ali na slovenski strani obstaja zanimanje za takšno pobudo?

»Zanimanje vsekakor je. Toda letosnji finančni načrt gradnje avtocest je sklenjen, načeloma pa to velja tudi za prihodnje leto. Potreba po obsežnejših tujih, tudi komercialnih posojilih se bo pokazala leta 1998 in pozneje. O teh težavah bo vnovič razpravljala slovenski parlament, ki bo odobril finančni načrt do leta 2005. Obstaja veliko zanimanje za ta posojila, to pa od slovenske strani zahteva trikratno obravnavo v parlamentu: razpravo o izhodiščih, zakon o garancijah in zakon o nujnosti posojil. Bistvena je cena posojil, najcenejša so seveda tista, ki jih subvencionira Evropska unija, medtem ko so komercialna posojila različno ugo-

dna. Podpora tujega partnerja je zato pomembna, saj bi znižala stroške. Dodatni viri bodo potrebni tudi za gradnjo vipavskega dela avtoceste.«

V vasi pristojnosti je sodelovanje pristanišč Koper in Trst. Kaj ste naredili v zvezi s tem in kaj se nameravate?

»Obstajajo pobude o ustanovitvi izvedenske skupine, sestavljene

predvsem iz predstavnikov obeh pristanišč. O tem se je govorilo že pred demokratičnimi spremembami v Sloveniji in spremembo političnega sistema v Italiji. Tema je bila na dnevnem redu že leta 1992 med prvim obiskom italijanskega ministra za promet v Sloveniji. Možnosti so realne, saj je veliko skupnih interesov. Konkurenčna moč severnih pristanišč je tako velika, da je ločnica ekonomskega interesa potisnila globoko proti Jadranskemu morju. Združitve interesov in usklajevanje poslovanja bi torej lahko občutno povečala privlačnost obeh jadranskih luk. K temu bo bistveno prispeval slovenski sistem modernih avtocestnih povezav, ki ga pravkar gradimo in bo predstavljal novo pot do Madžarske in naprej do cedalje pomembnejših trgov srednje in vzhodne Evrope.«

Treba je pripomniti, da trenutna kriza deželne vlade Furlanije-Juljske krajine ni neposredno povezana z odpiranjem dežele proti Sloveniji in podporo pri vključevanju Slovenije v evropske tokove. Skeple deželne vlade o pobudah za krepitev sodelovanja s Slovenijo so bili sprejeti soglasno in jih je potrdil tudi odborik Berlusconi-ve skupine Naprej Italija. Skepe so uskladili tudi z italijanskim zunanjim in prometnim ministrstvom.

Bogo Samsa

RIM / V OKVIRU PREUSTROJITVENEGA NAČRTA

Alitalia bo privatizirala svojo letališčno družbo

Roberto Schisano vztrajal pri predčasni upokojitvi 700 uslužbencev, parlamentarcev pa ni prepričal

RIM - Državni letalski prevoznik je včeraj napravil prvi korak za odtujitev družbe Aeroporti di Roma, ki bo blagajni Alitalie prilila svežega kisika. Privatizacijo bodo speljali v treh letih s prodajo delnic zasebnim vlagateljem in z njihovim posledičnim kotiranjem na borzi. Alitalia bo za odstop letališčne družbe prejela 416 milijard lir; v znesku je vsota 20-odstotna večinska premija, ki so jo izračunali na podlagi ocen ustanov Lehman Brothers in Crediop, da je družba vredna 640 milijard (oceno so potrdili analitiki Coopers Lybrand). Denar bo prevoznik iztržil do konca oktobra, v prihodnjih treh letih pa bo morebiti deležen se dodatnih sredstev, ki bodo vezana na borzno kotacijo oziroma na takratno vrednost odtujene družbe. Ne samo, nazadnje bo Alitalia

pospravila se plusvalenco 374 milijard.

Aeroporti di Roma je imela lani 4.000 milijard lir prometa, 94, 6 milijarde lir dobička in 21 milijonov potnikov, kar jo na evropski razpredelnici letališčnih družb postavlja na peto mesto za Londonom, Parizom, Frankfurtom in Amsterdamom.

S to transakcijo bo seveda Alitalia uresnicila le majhen del svojega preustrojitvenega načrta, o katerem je včeraj poročal pred poslansko komisijo za delo njen pooblaščen upravitelj Roberto Schisano. Pred navodbo podatkov je potizil, da so stavke družbo stale več kot 80 milijard lir, »in to ravno v času, ko se je naš promet po petih letih prvič spet začel povečevati«. Zaradi tega poslovni uspeh v prvi polovici tega leta ni bil tak, kakršen bi moral biti, je

dodal Schisano in znova potrdil nujno po predčasni upokojitvi 700 uslužbencev v letih 1995-97. Mnogi parlamentarci so mu ugovarjali, sam predsednik komisije Marco Sartori pa ga je pozval, naj namesto upokojitve poišče alternativne rešitve kot skrajšanje delovnega urnika, job sharing, solidarnostne pogodbe, part time ali mobilnost.

ITALIJA / KAKO REŠITI ZASIČENOST AVTOCESTE ČEZ BRENNER?

V Bocnu ne sprejemajo načrta o novi avtocesti

Presekala bi Južno Tirolsko na dva dela

BOCEN - Pokrajinska vlada v Bocnu je že pred letom postavila veto na nadaljevanje gradnje avtoceste neposredno iz Benetk proti severu. Cesta, ki je zdaj pršla v bližino Bellune, naj bi se po zamisli načrtovalcev nadaljevala v severno smer, presekala južno Tirolsko in se s predorom pod Alpami navezala na avstrijsko avtocesto, ki povezuje Bavarsko z Innsbruckom in Brennerjem. V Bocnu trdijo, da bi takšna cesta onesnaževala okolje. Enako mislijo tudi Avstrijci, ki ne nameravajo prispevati denarja za izgradnjo novega predora pod Alpami.

Lanska odločitev Bocna prihaja ponovno v ospredje zaradi novih težav na sedanji avtocesti od Verone do Trenta in Bocna ter prek prelaza Brenner do Innsbrucka. Na tej prometnici je prišlo že večkrat do prometnega infarkta, posebno v visoki turistični sezoni. To se je primerilo zlasti letos, ko je ogromno motoriziranih turistov iz Avstrije, Nemčije in drugih držav Severne Evrope prihajalo na počitnice v Italijo. Naj bo piscu teh vrstic dovolje-

na omemba osebne izkušnje. Sredi poletja je bilo namreč treba na bavorski avtocesti iz Münchna do odcepa proti Innsbrucku voziti po treh stezah s hitrostjo največ 80 kilometrov na uro. Toliko avtomobilov je bilo namreč na tej cesti v smeri Salzburga, velika večina vozil pa je na pol poti zavila v desno, proti Brennerju.

Avtocesto prek Verone do Brennerja so zgradili pred četrto stoletja in z njo dosegli najhitrejšo povezavo Italije s Severno Evropo. Cestisca in se posebno viadukti, ki jih je načel zob casa, so nujno potrebna popravila. Ko jih bodo začeli popravljati, bo moral promet potekati enosmerno, nekako tako, kot poteka zdaj na Ravbarkomandi v Sloveniji. Vendar na brennerski avtocesti ne gre le za en viadukt, saj jih je cela množica. Popravila naj bi trajala kar za 600 dni, torej dobri dve leti in bodo zelo ovirala že sicer gost promet. Popravil je potreben tudi nizinski del avtoceste od Modene do Mantove in Verone. Avtocesta se pravzaprav začne v Modeni in v Veroni.

Nekateri se zavzemajo za izgradnjo tretje steze, ki bi bila nujno potrebna, vendar temu v Bocnu nasprotujejo. Predlagajo namreč, da bi že v Veroni nalagali tovornjake na vlak in jih po železnici prepeljali na drugo stran Alp. S tem ne bi samo omejili onesnaženja okolja, ampak bi odpravili tudi zastoje na avtocesti. Če bo promet narasčal s taksnim ritmom kot doslej, bodo avtomobili na brennerski avtocesti že čez nekaj let lahko vozili z največ po 50 kilometrov na uro.

Dodajmo se, da so prav na tej avtocesti že pred časom uvedli plačevanje cestnine s kreditnimi karticami. Tujci namreč nimajo vedno pri sebi italijanskega denarja, placilo v markah ali silingih pa bi bilo zelo zamudno, čeprav ga načelno sprejemajo. Sele kasneje so placilo s kreditnimi karticami uvedli tudi na avtocesti, ki s Trbiža pelje proti Benetkam, Vidmu in Trstu. Na drugih avtocestah v Evropi (npr. v Franciji in Spaniji) je mogoče plačevati cestnino s kreditno kartico že več let.

Marko Waltritsch

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmiceva 7, tel. 061/31-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

VERBANIA / RAZSTAVA »DISEGNO-INSEGNO«

Novo priznanje za ilustratorko Luisa Tomasetig iz Benečije

Sredi septembra je bila v občini Verbania svojevrsna razstava. Pod vodstvom Studijskega centra za mladinsko literaturo »Alberti« iz Trsta sta občina Verbania in mestna knjižnica otvorili razstavo »Disegno Insegno«,

namenjeno mladinskim ilustratorjem. »Na razstavo smo po strogi selekciji povabili 46 mladinskih ilustratorjev. Nas namen je bil dokumentirati kvaliteto, ki jo je pri nas dosegla mladinska ilustracija. Pri selekciji pa smo

upostevali različne vrste znotraj mladinske ilustracije, tako eksperimentalno in figurativno kot satirično in lirčno, z namenom, da bi bili vsi enako zastopani«, je povedal Livio Sossi, odgovorni pri Studijskem centru »Alberti«. »Z razstavo smo v sodelovanju z založniško hišo PM vezali posebno nagrado »Città di Verbania - Il battello a vapore«. Ze tri leta namreč obstaja literarna nagrada »Il battello a vapore«, ki je poimenovana po seriji otroških knjig založniške hiše PM in ki si prizadeva, da bi razširila produkcijo otroške literature.« Po mnenju Livija Sossija, izvedenca za mladinsko literaturo, pa je res škoda, da ne razpolaga s podobnimi nagradami tudi ilustracija za mladinsko literaturo. Zato je založniški hiši PM in občini Verbania predlagal tovrstno nagradno tekmovanje. Obe sta zamisel radi volje sprejeli. Uspeh pa je za v bodoče zagotovil že letosnji navdušujoč odziv. Komisija izvedencev je imela polne roke dela, ko je morala med 43 tekmovalci izbrati prvonagrajenca. Iz zagate se je skušala rešiti tako, da je poleg nagrade podelila tudi tri častna priznanja. Prvo nagrado je tako prejela že uveljavljena ilustratorka

Chiara Carrer iz Benetk (za nagrado bo podpisala pogodbo z založniško hišo PM), priznanja pa so šla mladim umetnikom, ki so izstopali po novosti in kvaliteti svojih prispevkov. Med njimi je priznanje prejela tudi Luisa Tomasetig doma iz Benečije. Mlada umetnica je svojo ustvarjalno pot začela kot ilustratorka, ko je leta 1988 za založbo EST-ZTT ilustrirala dve slovenski pravljici »Modri pastir« in »Nehvalezni volk in modra lisica«. Od takrat je ilustrirala se številne slovenske pravljice, tako za Studijski center Nediza iz Spetra kot za Kulturno združenje Recan, ki ima sedež v občini Gremek (na slikah, desno ilustracija k pravljici Toninac in krivopeta, Studijski center Nediza - ZTT, '92, levo pa iz knjige pravljič Renza Gariupa ...antadà ... Recan - Lipa, '92).

V kratkem pa bo doživela dve novi izdaji: Založba Devin pripravlja knjigo sterih beneskih ljudskih pravljič z njenimi ilustracijami, Zadruga Lipa iz Spetra pa bo otrokom ponudila dve pravljici izpod peresa Mjute Povasnica z ilustracijami Luise Tomasetig. »Dela umetnice iz Benečije so komisijo prevzele predvsem zaradi slovanske in mitteleu-

ropske tradicije, ki vejejo iz njenih ilustracij in ki jih Luisa Tomasetig tako uspešno usklaja s sperimentacijo in iskanjem osebnih umetniških govoric. Mislim, da ji je bodočnost kvalitetne in uspešne ilustratorke za-

gotovljena«. Tako nam je Livio Sossi utemeljil priznanje. V Verbanii pa ni še konec podeljevanja nagrad. V teh dneh si razstavo ogledujejo sodelarji občine Viterbo, 14. oktobra pa bodo nagrado podelili tistemu ilustra-

torju, ki bo od najmlajših prejel največ preferenčnih glasov. Za nagrado pa bo nagrajenec podpisal pogodbo z založniško hišo Le Marasche iz kraja San Giovanni al Natisone.

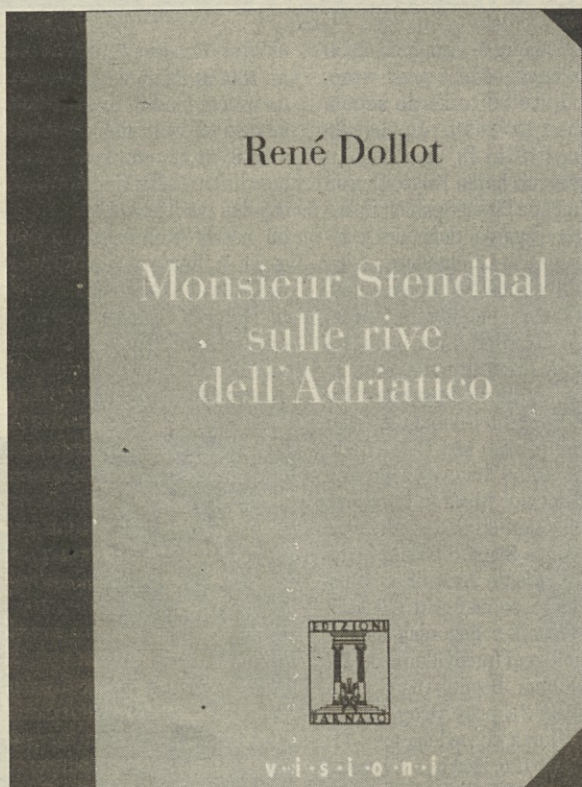
(td)

TRST V TUJIH OČEH / MONSIEUR STENDHAL, TEDANJI FRANCOŠKI KONZUL

»Živahno in tudi bogato mesto, vendar dolgočasno s provincialnimi čari«

Knjiga z zapisi, ki jih je zbral René Dollot, je izšla letos pri založbi Parnaso

Živahno in tudi bogato mesto, izredno privlačno za podjetnega trgovca, a dokaj dolgočasno s svojimi provincialnimi čari in tudi zadušljivo zaradi stalno prisotnega nadzora reakcionarne oblasti, zlasti v očeh radoživega francoskega intelektualca, odličnega poznavalca velike italijanske umetnosti in obduovalca takratnega živahnega družabnega življenja v velikih mestih italijanskega polotoka, kot so bile, denimo, Benetke, da sploh ne govorimo o podnebnju, saj vsak dan piha močan veter, ostala dva dni pa razsaja neustavljiva burja: tak je Trst v uradnih in zasebnih zapisih gospoda Henryja Beylea - saj smo vsi spoznali slavnega avtorja Parmške kartuzije - v kratkem obdobju, ki ga je preživel v našem mestu kot francoski konzul. Zapis je s skrbno natančnostjo vestnega vladnega funkcionarja zbral René Dollot, ki je isto funkcijo

opravljal od leta 1919 do leta 1931, in objavil leta 1929 v knjižici z naslovom Les Journées adriatiques de Stendhal, v katerem so opisane tudi pi-

sateljeve izkušnje v Benetkah in Padovi. Delo je letos izšlo pri mladi trzaski založniški hiši Parnaso v prevodu Marilli Cammarata z naslo-

vom Monsieur Stendhal sulle rive dell'Adriatico.

Ob številnih natančnih citatih iz pisem, zapisov in dokumentov, prav tako številnih opombah in pojasnilih natančno zvemo, kako je Stendhal prisel v Trst novembra 1830, kje se je nastanil, kaj si je kupil perila in koliko ga je stalo, kako je godrnjal nad hrano, ki očitno ni dosegala visokih ravni kulinarike za sladokusce, kaj je videl v gledališču in kaksno je bilo družabno življenje takratne visoke družbe, pa tudi za pogoste, včasih tudi skrivne izlete v čudovite Benetke. Spoznamo ga tudi kot vestnega vladnega funkcionarja, ki se zaveda mnogostranskih interesov države, ki jo predstavlja. Predvsem pa zvemo za sitnosti, ki jih je imel z avstrijsko oblastjo, saj je prisel v Trst se preden je Avstrija izdala eksekvato za njegovo imenovanje. Konzulska služba je zagotavljala tudi dostojen dohodek, za-

to je Stendhal takoj sprejel trzaski sedež, pa čeprav ni bila ravno to kar si je želel, in smatral Trstu kot kraj »med barbari«. Odpotoval je nemudoma, celo brez vizuma, da se bi kdo ne premislil. Vendar mu ni bilo usojeno ostati v Trstu, ker ga je Avstrija odklonila zaradi prevratniške preteklosti v Milanu, in tako je konec marca 1831 odpotoval v novo službo v Civitavecchio.

Kot ugotavlja René Dollot Stendhalovo bivanje v Trstu ni pustilo sledi v njegovem delu, vendar je pomembno s cloveske plati. Za nas, domačine pa je zanimivo predvsem, ker nam skozi kulturni filter dveh tujcev dveh različnih zgodovinskih obdobjev odstrani pogled na te kraje in na njihovo zgodovino iz povsem drugega zornega kota, kjer niso več v središču dogajanja, njihova pomembnost pa se ocenjuje s povsem odmaknjeno neprizadetostjo. (bov)

PRI KOPRSKI REVIMI FONTANA

Izšel je tretji del šavriških zgodb istrske »bukovnice« Marije Franca

Te dni je ugledala luč sveta že tretja knjiga šavriških zgodb 88-letne Marije Franca iz Gracisca, istrske »bukovnice« in ene zadnjih se živceh avtentičnih šavrin. Knjigo je, kot že oba prva dela, izdala literarna revija Fontana iz Kopra ob finančni podpori mestne občine Koper in sponzorjeve (Primorske novice, HIT Nova Gorica in Nicina Ravne), posvečena pa je obeležitvi 125-letnice tabora v Kuredu.

Pisatelj Marjan Tomsic, ki je zgodbe tudi tokrat uredil in napisal h knjigi spremno besedo, v svojem uvodu poudarja, da je najdragocenejše v Marjinih zgodbah njena neomajna volja in vera v moč življenja ter njena vztrajnost, prepovedna z nadnaravnim upanjem. »Pri šavriških zgodbah od prve do tretje knjige, ne moremo govoriti o nepo-

trebnih ponavljanjih, temveč o nujnih dopolnitvah. To, kar je že bilo povedano, napisano, se je z novimi podrobnostmi dodelalo, izpolnilo, poudarilo. Podobno kot v knjigi vseh knjig, v Svetem pismu. Tudi tam se pomembna sporočila ponovijo v novih in novih različicah in v drugem kontekstu«, pravi Marjan Tomsic s svoji spremni besedi z naslovom »Nikoli ni prepozno«. Barvno naslovnico s podobo šavrinke in ilustracije zgodb s 15 izvornimi risbami je tudi tokrat (kot že pri prvih dveh knjigah) prispeval akademski kipar Joze Pohlen iz Strunjana.

Knjigo, ki bo sicer v kratkem pršla tudi v primorske knjižarne, lahko naročite pri koprski »Fontani«, Jurčičeva 2, 66000 Koper ali po tel. (066) 32-664.

(dj)

NA KRATKO

Glasba našega časa na festivalu v Radencih

LJUBLJANA - Danes se bo v Radencih začel 33. festival komorne glasbe dvajsetega stoletja. Leta 1963 so ga ustanovili na pobudo zdravilišča Radenci in takrat se je zamil marsikomu zdela neskromna. Gre namreč za festival, ki veliko zahteva od skladateljev, izvajalcev in poslušalcev. Festival bo trajal do 1. oktobra, na štirih koncertih pa se bodo predstavili altistka Waltrud Mucher in pianist Karl E. Hoffman (klavir), organistka Zsuzsa Elekes, tolkalista Boris Šurbek in Alojz Gradišek ter pianista Aci Bertonec in Hinko Haas. Na zadnjem koncertu bosta nastopila Godalni kvartet Martinu in Waltrud Mucher. Glasbeniki bodo izvajali številne skladbe slovenskih ustvarjalcev, program pa bodo dopolnili dela tujih avtorjev. Ob stoletnici rojstva slovenskega nosilca modernih skladateljskih prijemov Slavka Osterca so prireditelji pripravili ekskurzijo v Verzej, skladateljev rojstni kraj. (M. Ž.)

Telekom glavni sponzor kinoteke

LJUBLJANA - Na včerajšnji predstavitvi nove sezone 1995/96 Slovenske kinoteke sta Telekom Slovenije in Slovenska kinoteka podpisala pogodbo, s katero je Telekom postal glavni sponzor Slovenske kinoteke. Predstavili so tudi postopek institucionalizacije Slovenske kinoteke, dogodke, s katerimi bodo obeležili stoletnico svetovnega in devetdesetletnico slovenskega filma ter vse novosti Slovenske kinoteke, od tehničnih do založniških, ki jih Slovenska kinoteka načrtuje v prihodnjem letu. (I. P.)

Japonski buto ples

LJUBLJANA - V petek se bo v Cankarjevem domu predstavil najslavnejši plesalec buta našega časa Ko Morobushi. V lastni koreografiji se bo predstavil skupaj z Uraro Kusunagi v predstavi Delovni proces. Ples buto izhaja iz japonske tradicije in temelji na osnovi gibalne in gledališke tradicije ter na zen-budizmu kot filozofiji. Nastal je kot refleksija na zahodnjaški način življenja in se je najprej izvajal na ulici. Za Evropo pomeni ta način plesa odkritje s svojo neizmerno energijo in novo pojmovno ples. Pri nas smo ga lahko videli v koreografiji Tanje Zgonc, ki jo je ustvarila za predstavo Don Juan na psu Dušana Jovanovića. (K. Ž.)

NOVO NA ODRU

Za mizo Gregor Baković, Marjan Hlastec, Marko Okorn

Ivan Cankar: Hlapci

Režija Mile Korun, igrajo P. Bibić, M. Tribuson, G. Baković, J. Sugman, S. Mihelečič (AGRT), N. Ralijan, Drama SNG Ljubljana, veliki oder, 29. september ob 20. uri.

Izbira besedila za prvo letosnjo premiero v ljubljanski Drami ni naključna. V osrednji slovenski gledališki hiši želijo postaviti Cankarjeve Hlapce v novem družbenem kontekstu in času, da bi spoznali družbeno refleksijo Slovencev ob koncu stoletja. Drama Hlapci je ena od najbolj provokativnih v slovenski dramatiki, razgalja namreč Slovence in njihove mite. Režiser Mile Korun se je z uprizoritvijo Hlapcev ukvarjal že petkrat, Zamisel za novo interpretacijo je našel v trenutnem političnem položaju Slovenije in njenem iskanju identitete. (K. Ž.)

Na odru tragičen veronski par (Foto: Bogo Čerin)

Sergej S. Prokofjev: Romeo in Julija

Balet, koreograf in režiser Tiit Harm, plesajo R. Savković ali A. Bogov, T. Baronik ali A. Ribic, dirigent Simon Robinson, Slovensko narodno gledališče Maribor, Opera in balet, 29. september.

Romeo in Julija je eden od velikih klasičnih ruskih baletov, nastal pa je po istoimenski tragediji Williama Shakespeara. Z njim bodo odprli sezono 1995/1996 v mariborski operi in baletu. Koreograf in režiser je estonski umetnik Tiit Harm, ki je doslej režiral deset velikih baletov. Kot se je Shakespearu prilagajal ze Prokofjev, se želi glavni ideji velikega dramatika podrediti tudi Tiit Harm, ki v balet poleg plesa vnosa tudi dramske prvine. (K. Ž.)

KULTURNO POVEZOVANJE / KAJ JE SLOVENCU PRINESLA TUJA KULTURA

Iz Argentine se Slovenija bolje vidi

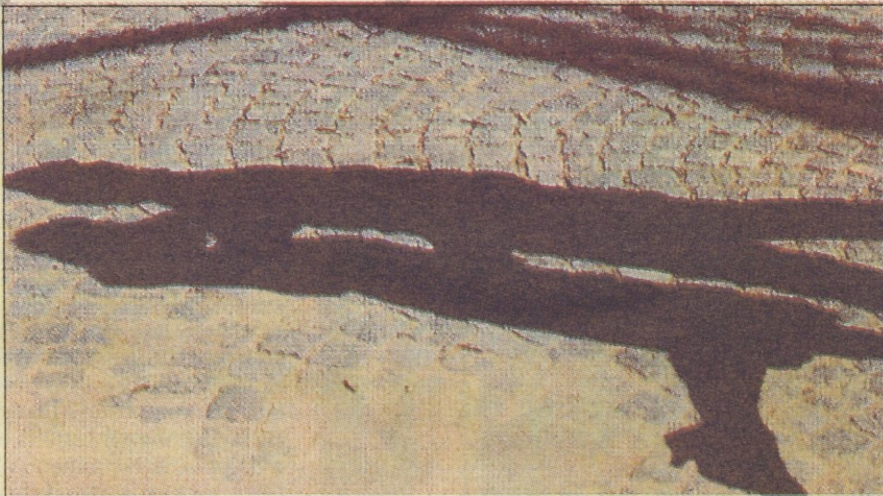
LJUBLJANA - Če na hitro pomislim, kateri dogodki so se mi v času dvoletnega bivanja v Buenos Airesu najgloblje vtisnili v spomin, moram brez oklevanja navesti naslednje: obisk pri Ernestu Sabatu, najdbo plosce Howl Allena Ginsberga in koncert Astorja Piazzolle. Za vsakim od teh dogodkov stoji zgodba, vredna daljšega razmisljanja, vse tri pa so najtrdnjeji temelji, s katerim je tudi del mene za večno ostal na drugi strani oceana.

Ko je živel v izgnanstvu v Parizu, je argentinski pisatelj Julio Cortazar nekoč dejal, da je njegova »dusa ostala pribita na Južni križ« in nekako tako se v Sloveniji počutim tudi sam. Nesmiselno se mi zdi iskati globlje razloge za to. Vse skupaj se je pač zgodilo. Imel sem to srečo, da so me v nekem ključnem trenutku mojega življenja poslali na tisti konec sveta, s katerim sva takoj nasla skupne točke, in zdaj mi je tudi jasno, da jih bom hodil pregledovat do konca svojega življenja.

Ko sem odhajal v Buenos Aires, sem vedel, da od velike pisateljske trojice živi samo se Sabato. Borgea in Cortazarja ze nekaj časa ni več, toda se vedno je mogoče njunemu duhu slediti po ulicah Buenos Airesa. Začetek obiska pri Sabatu je bila čista formalnost. Prišel sem se dogovoriti za intervju, toda vse se je nenadoma spremenilo, ko sem mu pokazal originalen izvod njegove plosce Romance de la muerte de Juan Lavale, izdane pred 25 leti, ki sem jo po dolgem iskanju odkril v neki »second hand« trgovini. Sabato je bil začuden, da nekoga te stvari tako zelo zanimajo in nenadoma se je razgovoril. Meni, ženi in najinemu prijatelju se je odprl, zanimali so ga Slovenci, hvala

lil je Capudrov prevod Grobov in junakov, na koncu pa mi je podaril plosčo, na kateri bere odlomke iz svojih knjig. Romance de la muerte de Juan Lavalle je sicer literarno-glasbeni projekt, kjer Sabato ob spremljavi glasbenikov bere zgodbo iz romana Grobovi in junaki. Lani je ob vnovičnem izidu plosce priredil celo nekaj koncertov in se zdaj mi je žal, da sem enega od njih (zaradi vrnitve v Slovenijo) zgrešil samo za teden dni.

Allen Ginsberg je seveda American, njegovo ime pa me na Buenos Aires spominja samo zaradi tega, ker sem tam našel plosčo, ki sem jo pred tem iskal po vsem svetu. V neki trgovini v newyorškem Greenwich Villageu so mi rabljen izvod te plosce, na kateri bere pesem Howl (Tuljenje), ponujali za sto dolarjev, nato pa sem jo le približno leto pozneje slučajno odkril v Buenos Airesu. Tam je ležala dolga leta, brzkone se iz časov argentinskega blagostanja, ko so trgovci brez vsake selekcije kupovali vse plosce iz katalogov, dolar je bil namreč takrat smešno podcenjen. Tistega dne sem kot navadno brskal po predalih s ploskami in popolnoma brez vsake povezave se mi je v mislih utrnilo, kako čudovito bi bilo, če bi našel

Argentinski tango ni le bežna senca na cestnem tlaku

primerk Ginsberga. Ko se je čez nekaj minut v predalčku s ploskami s filmsko glasbo (!) pred mojimi očmi prikazal ovitek Howl, najprej nisem mogel verjeti. Nato sem ga zagrabil z obema rokama, v strahu, da ga ne bi kdo drug kupil prej. Seveda mi je bilo kmalu jasno, da je bila to traparija. Plosča bi brzkone se danes ležala v tistem predalu. Kljub temu sem nekaj dni zapored vsako jutro najprej pogledal na svoje police in se prepirical, da vse skupaj niso bile le sanje.

Astor Piazzolla je danes že mrtev. Videl sem njegov zadnji nastop pred domačo publiko, morda celo zadnjega sploh, ker je kmalu po tem težko zbolel. Koncert sem si celo posnel in ga se danes hranim kot posebno relikvijo. Med publiko je bil tudi novi argentinski predsednik Carlos Menem. Piazzolla me seveda s svojo nostalgijo se posebno veže na Argentino, tako kot navsezadnje tudi Sabato. Biti zaljubljen v Argentino namreč ni ra-

vno lahko. To je država, v kateri so se nakopile vse nostalgije in razdvojenosti tega sveta, kjer je težko najti veselo in brezskrbno plesno glasbo, v kateri na primer uživam na Karibih in tamkajšnjih južnoameriških državah. Tango je »zalostna misel«, na katero se pleše, kot je izjavil eden od njegovih velikih ustvarjalcev Enrique Santos Discepolo.

Ne le Buenos Aires in Argentina, danes je vsa Latinska Amerika postala del mene, saj sem jo kolikor toliko počasi tudi prepotoval. V treh mesecih sva z ženo večnoma po kopnem obredla pot od Buenos Airesa do San Francisca v ZDA (tudi Kalifornija je bila nekoč »nasa«) in danes je le nekaj manjših držav te celine, kjer se nisem bil.

Razdalja med Južno Ameriko in Slovenijo je poleg tega ravno prava za opazovanje naše majhnosti in zadržnosti. Iz Buenos Airesa je veliko bolj opazno, kako smo se Slovenci zaprli v svoje domove pod Alpe, saj

menimo, da je državo mogoče ohraniti samo na ta način. Južna Amerika nas morda pozna celo bolje, kot mi njo. Navdušenje nad slovenskim gledališčem je ena oblik zanimanja za nas. In ko sem se pri gledališču, se mi zdi nujno omeniti to, da sem letos v Venezueli videl kolumbijsko predstavo, ki mi je dokončno »obrnila glavo«. Režiser Enrique Vargas nas je s predstavo Ariadna niti povabil v pravi labirint, v katerem je približno dvajset igralcev skrbelo za enega gledalca. Ko sem po uri in pol prišel ven, sem potreboval nekaj dni za pristanek na zemlji, kjer mi je dokončno postalo jasno, da je tudi z gledališčem mogoče doseči isto kot z mamili. Po vsej verjetnosti bomo imeli Slovenci ze prihodne leto možnost, da si ogledamo delo Vargasa v Ljubljani, in prepričan sem, da bo takrat Južna Amerika mnogim pokazala, da Evropa ni edina celina na svetu in da Slovenija ni v središču sveta.

Marko Jenštrle

VABILO NA RAZSTAVE

Novo doslej:

V Mestni galeriji Ljubljana so ob zaključku letosnjega projekta Kipi in voda '95 pripravili razstavo, na kateri sodelujejo Saba Skaberne, Joze Lasič,

Drago Rozman, Rene Rusjan, Tjaša Celestina, Mirjam Zupancic, Anja Smajdek, Boštjan Potokar, Tomaz Kolaric, Smiljan Siska, Eva Peterson, Eva Afuhs, Erik Praschak in Jure Dobrila (do 4. oktobra,

Oskar von Pistor: Portret starke (1920)

Mestni trg 5, vstopnina 50/30 dolarjev, nedelja prost vstop, odprto od torka do sobote med 10. in 18. uro, nedelja med 10. in 13. uro, katalog s tekstom Judite Krivec-Dragan in Nine Pimat-Spahic). Dela z gornjegrajske delavnice v organizaciji Limita Store, na kateri je sodelovalo petnajst avtorjev, so bila (samo) v nedeljo na ogled v gornjegrajski osnovni šoli, napovedujejo pa, da jih bodo razstavili v Zdravilišču Dobna v začetku prihodnjega leta. Dela s tradicionalne kočevske likovne delavnice Misel in korenine, na kateri so letos sodelovali France Slana, Maksim Sedej ml., Martin Avsenik in Janez Crnac, so na ogled v galeriji Avsenik v Begunjah na Gorenjskem (predvidoma do 20. oktobra, Begunje na Gorenjskem 21, prost vstop, odprto od torka do nedelje med 11. in 17. uro, zloženka z besedilom Tatjane Pregl Kobe). Galerija Murska Sobota je predstavila dela, ki so nastala na koloniji Lipovci '95, kjer je sodelovalo devet uveljavljenih slovenskih likovnikov (do 16.

oktobra, Kocljeva 7, vstopnina 100/50 dolarjev, od torka do sobote med 8. in 15. uro ter med 16. in 18. uro, nedelja med 8. in 12. uro, katalog z besedilom Zlatka Gnezda). V osrednji mariborski Umetnostni galeriji je na ogled retrospektiva dunajsko-vuzeniškega slikarja Oskarja von Pistorja (1865-1928), sicer poletni projekt Galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec (do 31. oktobra, Strossmayerjeva

6, od torka do sobote med 9. in 13. uro ter med 15. in 19. uro, sobota med 10. in 13. uro, katalog z besedilom Milene Zlatar. V poslovnem centru Mercator v Ljubljani razstavlja Marjan Tršar (do 26. oktobra, Dunajska 107, prost vstop, odprto vsak dan med 8. in 19. uro, katalog z besedilom dr. Milčka Komelja). Tršar se predstavlja z izborom del, nastalih v zadnjih letih. (V. U.)

Marjan Tršar: Zelena vrtinčavost (akril lesioni)

LONDON / NEKDANJI TAJNI AGENT

Zanikal trditve o Mussoliniju

London ni naročil Ducejeve usmrtitve

LONDON - »Mi nismo ubili Mussolinija,« je izjavil nekdanji britanski tajni agent Christopher Woods, ki je deloval na območju severne Italije tistega dramatičnega aprila leta 1945, ko so italijanski partizani na begu prestregli Duceja in njegovo ljubico Claretto Petacci. Agent torej najodločneje demantira trditve, da je ukaz za Mussolinijevo ustrelitev prišel iz Londona na zahtevo Winstona Churchilla.

»To je le gola laž,« je kategorično izjavil za italijansko tiskovno agencijo Ansa bivši vohun, ki se je s tem vključil v polemiko zaradi nedavne knjige zgodovinarja Renza de Feliceja o ozadju Mussolinijeve usmrtitve. Woods je se kot mlad fant stopil v vrste tajnoobveščevalne službe SOE (Special Operation Executive), ki jo je britansko zunanje ministertvo ustanovilo leta 1940. Ko so ga njegovi nadrejeni poslali leta 1943 v severno Italijo, je imel se le enaidvajset let. V stik s svojim kolegom in kasnejšim prijateljem Maxom Salvadorijem je stopil se leta 1944.

»V Italijo so nas poslali, da bi sinhronizirali akcije partizanskih sil z akcijami zavezniške vojske. Z vsemi sredstvi smo Nemcem poskušali do skrajnosti zagreniti življenje. Kljub temu da so bili razdeljeni na razne politične frakcije in skupine so partizani delali prave čudeže. Genialni so bili v improviziranju, kot vrtnjenec pa sem osebno skrbel za organizacijo,« je povedal Christopher Woods.

Njegovo »delovisče« je bilo predvsem v Venetu, medtem ko je v Lombardiji deloval Max Salvadori, ki naj bi bil po de Felicejevih trditvah vpleten v Mussolinijevo usmrtitev.

Max Salvadori se je rodil v Londonu; njegov oče je bil Italijan, mati pa Angležinja. Za nekaj časa je bil profesor zgodovine in politologije v ZDA. Od vsega začetka je bil Max Salvadori znan po svojem sovraštvu do fašistične ideologije. Po Woodsovih trditvah je bil Salvadori eden od najuspešnejših in najbolj herojskih britanskih tajnih agentov na ozemlju fašistične Italije. Londonu je posredoval dragocene informacije tako z vojaškega kot političnega področja, tako da je absurdna že sama misel, da bi se Churchill poslužil prav njega, da bi zaprl usta Benitu Mussoliniju in tako preprečil, da bi se razširile vesti o njegovem dopisovanju z Ducejem.

Woods, ki hrani osebni arhiv pokojnega Salvadorija, zagotavlja, da med dokumentacijo ni niti najmanjšega sledu o morebitni Salvadorijeви vpletenosti v Ducejevo eksekucijo. Bivši agent SOE obenem

Benito Mussolini, ko je govoril »oceanskim množicam«.

izključuje, da bi se Churchill dopisoval z Mussolinijem, ker je bil takratni ukaz britanske vlade kategoričen: nihče ne sme preverjati izgledov za morebitni mirovni sporazum z Nemčijo ali Italijo pred premirjem. Po Woodsu bi bilo nepojmljivo, da bi Churchill prekršil svoje smernice in navezal pi-

semske stike z Mussolinijem, ki ga je res obcudoval v dvajsetih in v začetku tridesetih let, a ga je kasneje zanicaval, ker se je fašistični diktator zblizal s Hitlerjem.

Woods naj bi prihodnje leto objavil svojo knjigo o dejavnosti SOE v Italiji, ki bo morda odpravila marsikatero polemiko.

VB / ZBIRATELJI POZORI!

Muzeji in galerije razstavljajo in prodajajo zgolj ponaredke

LONDON - Na milijone ljudi se je že ustavilo pred sliko Monne Lise in se vprašalo, kaj skriva njen skrivnostni nasmeh. Novinarka in slikarka Alice Beckett je sedaj objavila knjigo s pomenljivim naslovom »Ponaredbe: ponaredki v svetu umetnosti«, v kateri je izrazila dvom, da je celo slavna Leonardova mojstrovina ponaredek. Sliko so namreč ukradil iz Louvra leta 1911 in jo nasli sele 15 mesecev pozneje v Firencah, zaradi česar je mogoče, da je pariski muzej dobil le kopijo slike.

Avtorica je svojo raziskavo pričela za angleška casnika Daily Telegraph in Sunday Times, kaj kmalu pa prisla do klavrne ugotovitve, da je več kot 40 odstotkov umetnin, razstavljenih v muzejih in galerijah, bolj ali manj spretno ponarejenih. Beckettova trdi, da so vsi, tudi dražbene hiše, seznanjeni s situacijo, a raje molčijo, da ne bi izgubili bogatih strank, ki nevede kupujejo ponaredke.

Novinarka navaja tudi več primerov, od katerih je med najbolj odmevnimi primer losangeleskega muzeja Paula Ghettyja, ki je leta 1985 kupil za sedem milijonov dolarjev grški kip iz sestege stoletja pred našim stetjem, ki je v resnici najbrž ponaredek. Izklesal ga je verjetno na začetku stoletja eden od asistentov slavnega Augusta Rodina. Veliko ponaredb je tudi na trgu ruskih ikon; po razpadu bivše Sovjetske zveze se je s prodajanjem ikon začela ukvarjati ruska mafija, ki je začetno na tak način prala umazan denar, pozneje pa je začela uspešno trgovati s ponaredki.

Beckettova je ugotovila, da so danes na trzišču predvsem proizvodi starih velikih ponarejevalcev; le-ti so avtorji na tisoce ponaredkov, ki so jih prodali tako zasebnikom kot ustanovam. Ljubiteljem umetnosti avtorica svetuje, naj se preprosto nikoli ne zanesejo na to, kar vidijo.

ZDA / EROTIČNI MANIJAK

Policija na sledi morilcu, ki seje paniko med prostitutkami

NEW YORK - Vsako noč se po newyorskimi pločnikih sprehaja na tisoce prostitutk v pričakovanju strank. Med počestnicami je v zadnjih mesecih začel sejati strah manijak, ki je doslej že zadavil dve prostitutki. Njuna trupla so našli v bednih hotelskih sobah. Manijak je poleg njiju napadel se eno žensko, ki pa je, čeprav le za las, preživela in obvestila policijo. O tem je včeraj poročal dnevnik Daily News.

Policija je nemudoma začela iskati manijaka, vendar o njem zaenkrat se nima podatkov. Preiskovalci namreč niso niti gotovi, ali je vse tri zločine zakrivila ista oseba, o kateri zasedaj vedo, da je moški temne polti. Policija je sporočila, da čeprav nima dovolj podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče zanesljivo sklepati, da je za zločine odgovorna ena sama oseba, so bili zločini dovolj resna zadeva, da se prebivalstvo, zlasti pa prostitutke, opozori na nevarnost.

Dnevnik Daily News je o tem obsirno poročal in med drugim poudaril, da

so prostitutke že hudo zaskrbljene in zaradi tega sprejemajo vabila strank veliko bolj pazljivo kot doslej. »Ne vemo, katera bi utegnila postati naslednja žrtev; mogoče bi to lahko bila tudi jaz,« je izjavila Michelle, ženska, ki dela na pločnikih Timesovega trga že osemnajst let.

Do prvega umora je prišlo 17. februarja v sobi hotela St.Marks v vzhodnem predelu slavne newyorške četrti Greenwich village. Golo truplo Sandre Lasure, stare 38 let, so našli v sobi samo nekaj ur potem, ko je v zgodnjih jutranjih urah najela sobo v družbi nekega moskega. Preiskovalci so ugotovili, da jo je nekdo zadavil. Drugi umor so odkrili v hotelu New York Inn pri Timesovem trgu, kjer so 29. junija našli truplo 46-letne Wendi Hoffaman-Rivera. Žrtev je imela zavezane roke in je umrla zaradi zadusitve. Tretjič pa je manjaku spodletelo: žrtev je namreč preživela in obvestila policijo, ki manijaka sicer še išče, a je vsaj opozorila vse potencialne žrtve.

VESOLJE / MED POLNJENJEM REZERVOARJEV Z VTEKOČINJENIM VODIKOM

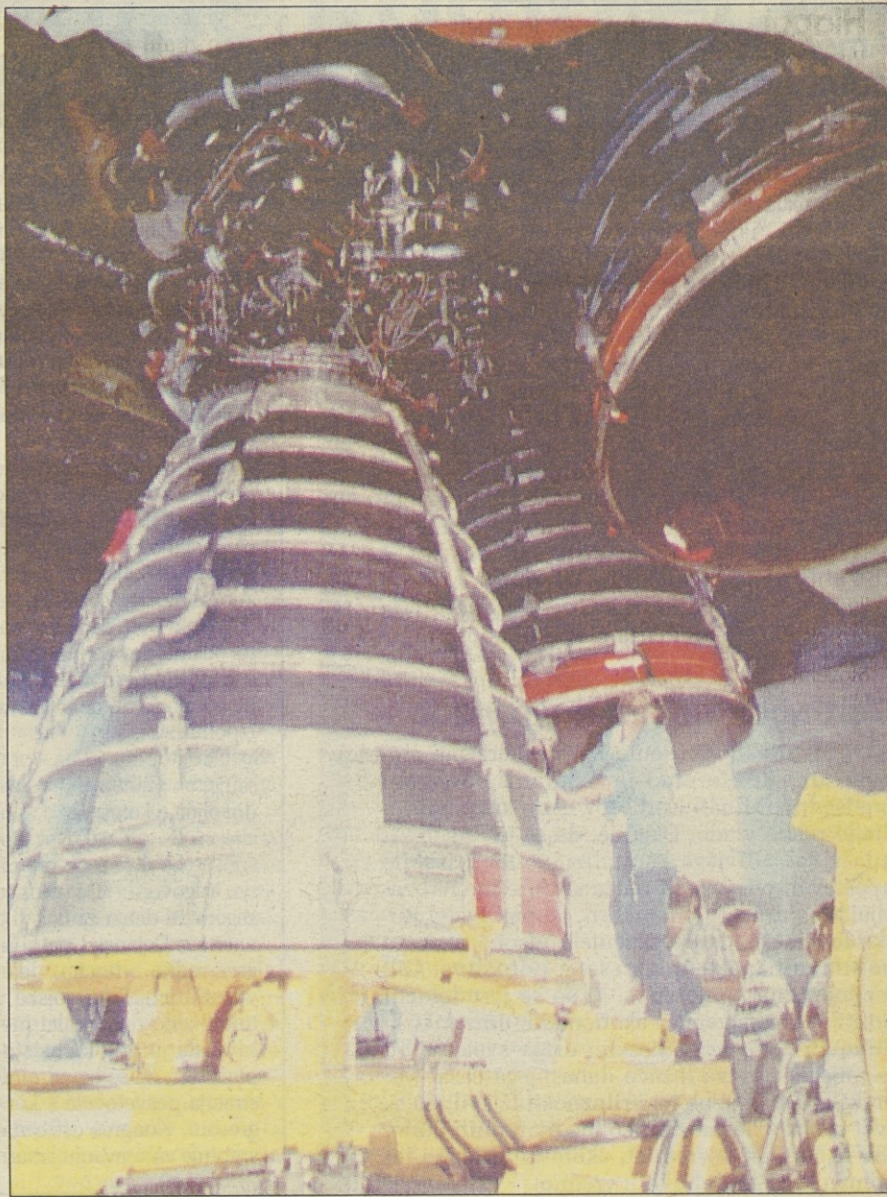
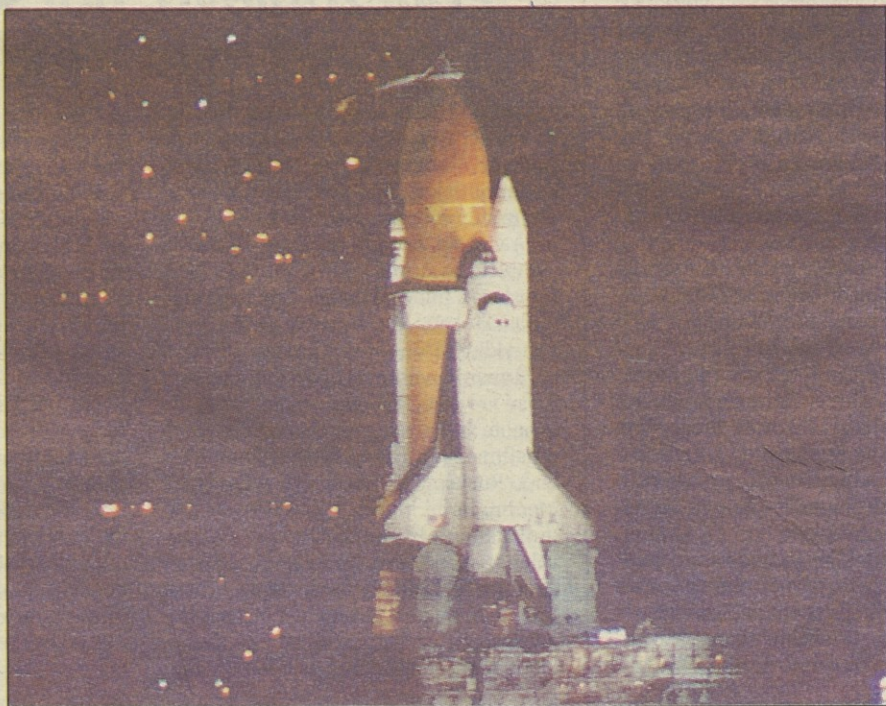
Zaradi okvare na ventilu raketnega motorja niso izstrelili vesoljskega trajekta Columbia

Prvi španski astronaut Lopez-Alegria bo moral baje počakati na Zemlji vsaj še teden dni

RT CANAVERAL - Le nekaj ur pred izstrelitvijo ameriškega vesoljskega trajekta Columbia z oporisa Kennedy na Rtu Canaveral so med polnjenjem rezervoarjev z vtekočinjenim vodikom tehniki opazili okvaro na enem od ventilov treh glavnih raketnih motorjev (na desni sliki AP). Trenutno se ni znano, za koliko časa so odločili izstrelitev, vsekakor pa je skoraj gotovo, da se bo trajekt vrnil z izstreliščne rampe (na spodnji sliki AP) v svoj hangar. Žolne so se namreč že lotile ohlajevalne prevleke rezervoarjev. Tehnike ameriške vesoljske ustanove Nasa okvara ni pretirano razburila, ker je povsem normalno, da pride do podobnih okvar na motorjih, ki so že 17-krat

poleteli v vesolje. Vsekakor pa vsi zagotavljajo, da je trajekt Columbia kljub svojim 14-letom »strukturalno v zelo dobrem stanju«. Po dosedanji izkušnjah bo zamenjava ventila odložila izstrelitev vsaj za en teden.

Vesoljski trajekt Columbia bi moral poleteti na 16-dnevno misijo, med katero naj bi sedem astronautov poleg znanstvenih poizkusov preverili delovanje nekega daljinsko vodenega sistema za gradnjo bodoče mednarodne vesoljske postaje. Med astronauti je bil tudi »novinec« Michael Lopez-Alegria, ki bi moral biti prvi španski astronaut. Lopez-Alegria se je rodil v Madridu, a je dolga leta zivel v Kaliforniji, ker je njegova mati Američanka.

VOJNA V BOSNI IN HERCEGOVINI

Orožje na bojiščih noče utihniti

General Mladić aretiriral svoje častnike

BANJALUKA (Reuter) - Bosanska vlada in srbske sile poročajo, da v severozahodni Bosni potekajo hudi boji, kljub opozorilom mednarodne skupnosti, da nadaljevanje spopadov utegne ogroziti mirovni proces.

Posebni odposlanec ZN Akasi se je v Sarajevu sesel s poveljnikom mirovnih sil generalom Smithom, razpravljala pa sta o možnostih ustavitve spopadov v okolici Sarajeva, zdaj ko so Srbi umaknili večino težkega orožja. Akasi se je nameraval sestati tudi z vlado v Sarajevu, vendar je ta sodelovanje z njim odklonila, ker

meni, da je prosrbsko usmerjen.

Bosanska vlada in bosanski Srbi so podali nasprotujoča si poročila o poteku bojev v severozahodni Bosni. Bosanski radio poroča, da se vladni 5. korpus upira protiofenzivi bosanskih Srbov ter da napreduje v smeri Prijedora in Mrkonjić Grada. Poveljstvo bosanskih Srbov pa

poroča, da je zadalo hud udarec vladnim enotam v severozahodni Bosni in na območju vzhodno od Banjaluke. Združeni narodi so obsodili raketni napad na Zenico, ki so ga v torek zvečer izvedli Srbi in v katerem sta bili ubiti najmanj dve osebi, 25 pa je bilo ranjenih.

Poveljnik sil bosanskih Srbov general Ratko Mladić je aretiriral častnike, ki jih krivijo za poraz v hrvaško-muslimanski ofenzivi v severozahodni Bosni. Obtoženci so osumljeni, da so delovali po navodilih beograjske vlade, ki pritiska na bosanske Srbe, naj sprejmejo mednarodno mirovno pobudo. »Pred ofenzivo so se razširile govorice, da bodo naselja ob frontni črti prepustena sovražnikom,« je dejal predstavnik bosanskih Srbov. »To je izredno slabo vplivalo na moralo vojakov in civilistov, ki so zapuščali ta območja.« Nekaj vojakov ob fronti je zapustilo svoje položaje, da bi pomagalo sorodnikom pri selitvi v varnejše kraje. Ta območja so nato hrvaško-muslimanske sile zlahka zasedle, je dodal. Mladić so te govorice razburile, zato je ukazal ustreliti vsakogar, ki bo v prihodnje širil škodljive novice.

Namestnik ameriskega državnega sekretarja Richard Holbrooke naj bi danes prispel v Sarajevu, da bi pomagal pri zagotovitvi premirja, kar naj bi bila naslednja faza v mirovnem procesu.

Vladne sile naj bi ustavile srbski protinapad (Telefoto: AP)

Jasusi Akasi ob prihodu na letališče Butmir (Telefoto: AP)

NOVICE

Ameriški senat bo pomagal Kosovu

PRISTINA - Ameriški senat se je po posredovanju vplivnega republikanskega senatorja Boba Dola odločil, da Kosovu dodeli človekoljubno pomoč v vrednosti šest milijonov dolarjev. Bob Dole je ob tej priložnosti opozoril, da na Kosovu dva milijona jugoslovanskih državljanov albanske narodnosti že šest let živita v razmerah, ki so se najbolj podobne izrednemu stanju. Večina kosovskih Albancev je brez zaposlitve in brez osnovnega zdravstvenega varstva, mirovna pobuda predsednika Clintona pa teh razmer po senatorjevih besedah ne upošteva. V zadnjih treh letih je ameriški kongres Kosovu dodelil človekoljubno pomoč v vrednosti 27,6 milijona dolarjev, kar je v veliki meri vplivalo na ohranjanje tako imenovanega socialnega miru. Znano je namreč, da več kot 800 tisoč kosovskih Albancev živi na skrajnem robu bede, tako da se preživljajo zgolj s pomočjo različnih človekoljubnih organizacij. (B.S.)

Gorbačov kritizira rusko vlado

SAN FRANCISCO (Reuter) - Na včerajšnji mednarodni konferenci je nekdanji sovjetski predsednik Mihail Gorbačov ostro kritiziral sedanjo rusko vlado. Dejal je, da se je Rusija vrnila v čas »divjega kapitalizma« ter pozabila upoštevati posebnosti ruske kulture in civilizacije. Med drugim je poudaril, da prebivalci Ruske federacije danes plačujejo visoko ceno za politične napake in zgrešene odločitve. Cilj mednarodne konference, ki so se je udeležili politiki, znanstveniki, ekonomisti, umetniki in duhovni vodje iz petdesetih držav sveta, je bil iskanje rešitev za težave današnjega časa. Mihail Gorbačov je ob tej priložnosti izjavil, da se svet sooča z nevarno krizo mednarodnih odnosov in moralnih vrednot, ekološkimi izzivi ter pomanjkanjem duhovnih vrednot.

ŠIRITEV SEVERNOATLANTSKE ZVEZE

Nova varnostna struktura

BRUSELJ - Generalni sekretar Nata Willy Claes je včeraj izjavil, da bo Nato tudi v prihodnje obrambna vojska zveza, ki s priključitvijo novih članic iz vzhodne Evrope ne bo nikogar ogrozila. »Nato bo ohranil vlogo obrambne zveze, ki ima nalogo ohranjanja miru na evroatlantskem območju in varovanja svojih članic. Razširjeni Nato ne bo nikogar ogrozil,« je dejal.

Po Claesovih besedah bodo nove članice deležne vseh pravic, ki jih omogoča članstvo v Natu, vendar bodo morale prevzeti tudi vse obveznosti. Potrdil je možnost razširitve jedrske mreže do ruskih meja: »Od novih članic pričakujemo delitve vlog, tveganja, obveznosti, stroškov in ugodnosti članstva,« je Claes povedal 25 državam, ki so

z Natom povezane prek Partnerstva za mir. Rusijo, ki odločno nasprotuje Natovemu načrtu priključitve držav, kot sta Poljska in Madžarska, je na srečanju zastopal ruski odposlanec v Bruslju Vitalij Curkin, ki ob prihodu ni hotel dati izjave, čes da zeli najprej preučiti poročilo.

Claes je poudaril, da bo Natovo širjenje vzporeden

proces, ki bo dopolnjeval načrtovano širjenje Evropske unije in bo potekal hkrati s snovanjem posebnega odnosa z Rusijo. »Nato in Rusija si prizadevata zgraditi stabilen, močan, aktiven in konstruktiven odnos, ki bo temelj nove vsesplosne varnostne strukture v Evropi,« je dejal. Na srečanju je predstavil trideset strani poročila o načinu in razlogih za razširitev, ki pomeni največjo spremembo zveze od osnovanja leta 1949. Z njo bo Nato podprl nove demokracije vzhodne in srednje Evrope, vendar le tiste z demokratičnim civil-

nim nadzorom oboroženih sil. Pogajanja z državami, ki se potegujejo za članstvo v Natu - predvsem Poljska, Madžarska, Češka in baltske države - bodo Natovi predstavniki nadaljevali v njihovih prestolnicah. Raziskava Natove razširitve je glede najbolj zapletenih vprašanj sicer precej nejasna, vendar si Nato pridruže pravico do namestitve čet in jedrskega orožja v novih državah članicah. »Največje zagotovilo varnosti zaveznic so strateško namescene jedrske sile Nata.«

Jonathan Clayton / Reuter

ANALIZA

Kongres nasprotuje Beli hiši

WASHINGTON - Ameriški državni sekretar Warren Christopher je dejal, da bo predsednik Bill Clinton potreboval dovoljenje kongresa, če bo hotel poslati ameriške vojske enote v Bosno. Vodja republikanskih senatorjev Bob Dole meni, da Clinton dovoljenja ne bo dobil.

»Načrtovanje mirovne pobude z domnevo, da bo kongres potrdil načrt administracije o odhodu tisočev ameriških vojakov na krizo območje, je velika napaka,« je Dole dejal v senatu. »Clintonova administracija obljublja nekaj, česar ne bo mogla ali ne bi smela izpolniti.«

Christopher je na vprašanje, ali Clinton potrebuje dovoljenje kongresa, da pošlje 25 tisoč vojakov v Bosno, če bo doseženo premirje, odgovoril: »Da. Morajo zagotoviti denar za izvedbo načrta.« Dejansko pa kongres redko odloča o dejavnostih ameriške vojske v tujini, zato opazovalci menijo, da je hotel Christopher reci, da se bo administracija posvetovala s kongresom. Kongres ostro nasprotuje vmesavanju ameri-

skih enot v spopade v tujini od septembra 1993, ko je bilo v Somaliji ubitih osemnajst ameriških vojakov. Nasprotovanje vmesavanju ameriških enot v Bosni je prejšnji teden se narasčalo. Nacelnik generalstaba ameriške vojske general John Shalikashvili je kongresu dejal, da bo uspeh mirovne pobude temeljil na sodelovanju ameriških vojakov v mirovnih enotah, kongres pa je že izdelal svojo politiko reševanja bosanske krize - Clintonovi administraciji je naložil, da odpravi embargo na uvoz orožja in oboroži bosanske Muslimate, da se bodo lahko sami branili. Kongresniki želijo doseči vojsko ravnotežje med bosanskimi Srbi in hrvaško-muslimanskimi silami. Tako bi bili prisiljeni opustiti spopade in ameriškim enotam ne bi bilo treba posredovati. Predsednik pa je odločitev kongresa o odpravi embarga zavrnil. Kongres je prelozil vnovično glasovanje o zadevi, dokler ne bodo jasni izidi zadnje mirovne pobude ameriške administracije.

V skladu z ameriško zakonodajo lahko Clinton

pošlje ameriške enote v Bosno za 90 dni, ne da bi potreboval dovoljenje kongresa. Kongres mora sicer zagotoviti denar, kot je dejal Christopher, vendar ze od vietnamske vojne ni odtegnil sredstev za tekoče vojske operacije. Zato bo

izid spopada administracije in kongresa glede »bosanske politike« odvisen od trdnosti mirovnega sporazuma. Če bo kazalo, da se bo najhuji evropski spopad od druge svetovne vojne končal, in če bo sodelovanje ameriških enot

nujno, bo moral kongres popustiti. Če pa bo mirovni sporazum na trhljih nogah in bo se obstajala nevarnost krvavih spopadov, kongres ne bo dovolil vmesavanja ameriških vojakov.

Jim Adams / Reuter

Pariz zahteva, naj se breme varovanja miru v BiH porazdeli

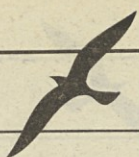
NEW YORK - Francija je predlagala, da mirovne enote v Bosni ne bi delovale pod poveljstvom zveze Nato, temveč pod multilateralnim poveljstvom, kar bi omogočilo sodelovanje ruskih enot.

Francoski zunanji minister Herve de Charette je dodal, da bi morale ZDA upoštevati francoski pogled na reševanje bosanske krize, saj so se Američani poznovo vključili v mirovni proces. »Težava pri uresničevanju mirovnega načrta v Bosni je v tem, da bodo v njem sodelovale enote zveze Nato, ruske enote in enote muslimanskih držav. Ne verjamem, da bodo Rusi sprejeli poveljstvo zveze Nato. Menim, da bi bilo najbolje delovati pod multilateralnim poveljstvom.« Opazovalci ocenjujejo, da bo treba doseči sporazum z ruskimi enotami, da pa Američani ne bodo poslali svojih enot, če mirovnim silam ne bo poveljevala zveza Nato. General Shalikashvili je v torek v Pra-

gi dejal, da so ruske enote dobrodošle, a le pod poveljstvom zveze Nato.

De Charette ocenjuje, da bodo v mirovnih enotah sodelovali tudi ameriški vojniki, kljub nasprotovanju kongresa. Dejal je, da si ne more predstavljati, da bi ZDA sprejemale odločitve o mirovnem procesu in nato dovolile evropskim državam, da njihove odločitve izvajajo in krijejo stroške izvajanja. »Razumljivo je, da si morajo vse države, ki sodelujejo v mirovnem procesu, stroške deliti. Ne vidim razloga, da bi nekateri delali, drugi pa ne.« Poudaril je, da je imela Francija osrednjo vlogo v mirovnem procesu. Brez francoskih enot za hitro posredovanje tudi letalski napadi zveze Nato ne bi bili učinkoviti. Dejstvo, da ZDA zanemarijo vlogo Francije v mirovnem procesu, ga ne skrbi. »V Franciji se zavedamo, koliko smo naredili.«

Evelyn Leopold / Reuter

BLIŽNJEVZHODNI MIROVNI PROCES

Konec zla?

Velike besede ob podpisu novega sporazuma

WASHINGTON (dpa, Reuter) - Izraelski premier Jicak Rabin in vodja Palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat sta včeraj v Beli hiši slovesno podpisala mirovni sporazum o uvedbi palestinske samouprave na Zahodnem bregu.

Pred slovesnostjo, ki so se je poleg podpisnikov udeležili tudi ameriski predsednik Bill Clinton, egiptovski predsednik Hosni Mubarak, jordanski kralj

Husein, španski premier Felipe Gonzalez in ruski zunanji minister Andrej Kozirjev, je ameriski predsednik bliznjevzhodne voditelj povabil na krajši za-

sební sestanek. Po pogovorih so vsi sodelujoči poudarili potrebo po nadaljevanju bliznjevzhodnega mirovnega procesa in pri tem posredno povabili Sirijo in Libanon, ki se nista sklenila miru z Izraelom, da se pridružita pogajanjem ter tako omogočita ureditev razmer v tem kriznem zarišču. Predsednik Clinton je z za-

dovoljstvom pozdravil nov korak na poti k dnevu, »ko bosta naroda, ki ju je razdvajal spor, povezana z mirom«. Pri tem ni pozabil, da je za trajni mir potrebno sodelovanje vseh nekdanih in sedanjih sovražnikov na Bliznjem vzhodu: »Neumorno si bomo prizadevali za sklenitev kroga miru, kroga, v katerem morata biti, zato da bi bil popoln, tudi Sirija in Libanon. Ne bomo odnehali, dokler ne bo prisel dan, ko bodo lahko tako muslimani kot židje brez strahu molili k svojemu bogu, ko bodo lahko vsi otroci v tem delu sveta odrasli v miru, in dokler dežele luči in zlata ne bo zapustil mrak nasilja.« je v govoru dejal ameriski predsednik.

Izraelski premier je pozval k združenemu boju proti »padlim angelom smrti in nasilja«, kot je imenoval teroriste, ki hočejo prepričati sklenitev miru, potem pa je Arafata se pozval: »Ne dovolite, da bi v deželi, kjer teceta med in mleko, začele teci solze in kri.« Palestinski voditelj je pritrdil njegovim besedam in opozoril, da ima mirovni proces še vedno veliko nasprotnikov: »Moramo združiti sile in premagati ovire, kot so nasprotovanja in terorizem na obeh straneh.« Na novinarsko vprašanje, ali je podpis sporazuma tudi korak k palestinski državi, je Arafat odločno odgovoril: »Nedvomno.«

IZRAELSKO-PALESTINSKI MIROVNI SPORAZUM

Včerašnji podpis sporazuma med Izraelom in PLO pomeni začetek konca izraelske zasedbe Zahodnega brega, ki se je začela po šestdnevni vojni leta 1967.

- V prvi fazi se bodo izraelski vojniki v šestih mesecih umaknili iz šestih mest in 450 vasi na Zahodnem bregu. Najpozneje v 22 dneh po umiku Izraelcev bodo Palestinci izvedli volitve.
- V Hebronu, kjer bodo izraelski vojniki ostali zaradi varovanja 400 židovskih priseljencev, ki živijo med sto tisoč Arabci, bodo izvajanje sporazuma nadzorovali mednarodni opazovalci.
- Izraelska vojska bo še naprej varovala židovska naselja in tiste ceste, ki jih uporabljajo priseljenci na Zahodnem bregu.
- Sporazum predvideva izpustitev večine palestinskih zapornikov, ki so še zaprti v Izraelu.
- Prihodnost Jeruzalema, židovskih naselij in palestinskih beguncev naj bi uredili na pogajanjih o tako imenovanem »končnem statusu«, ki se bodo začela najpozneje maja 1996.

ANALIZA

Mir na Bliznjem vzhodu je odvisen od izraelskega umika z Golanske planote

WASHINGTON - S sporazumom, ki sta ga ta teden podpisala Izrael in PLO, se je začel odstevanje, med katerim naj bi ZDA poskusile doseči sporazum med židovsko državo in Sirijo. S tem bi podrli še zadnjo oviro do vzpostavitve splošnega miru na Bliznjem vzhodu.

Ali se ta dva zagrzena sovražnika sploh lahko sporazumeta glede izraelskega umika z Golanske planote se pred začetkom izraelskih in ameriskih volitev leta 1996? Sporazum Izraela in PLO o razširitvi palestinske avtonomije na večino Zahodnega brega je Sirijo razočaral, saj je doslej nasprotovala ločnim sporazumom. Uradni sirski časopis je zapisal, da so s sporazumom prodali palestinske pravice, kar pomeni, da »utegne na arabskih zasedenih območjih priti do novih terorističnih akcij«. Ameriški predstavniki kljub temu upajo, da se bo mogoče vnovič osredotočiti na izraelsko-sirski mirovni proces, ki se je v zadnjih treh mesecih ustavil. »Nisem se obupal,« je v intervjuju za Reuter dejal ameriški državni sekretar Warren Christopher. »Upam, da nam bo do konca leta uspelo oživiti mirovni proces.«

Osnutek sporazuma je jasen že od začetka pogajanj pred stiri leti. Najpomembnejša sirska zahteva je popoln umik izraelskih čet s strateško pomembne Golanske planote. Sele potem bo Sirija privolila v mir z Izraelom. Podrobnosti sporazuma vsebujejo boleča popuščanja na obeh straneh, zato ključno vprašanje Izraela in Sirije zaenkrat ostaja nespremenjeno: ali je sporazum vreden teh žrtve? Sirijci vztrajajo, da se bodo sporazumeli izključno pod lastnimi

pogoji - ne glede na bliznje izraelske volitve. Kljub sirski nepopustljivosti je Washington prepričan, da se bo Sirija zdaj, ko sta se Izrael in PLO sporazumela, v primeru vztrajanja pri nekaterih zahtevah prisiljena spopasti s politično in gospodarsko izolacijo.

Bliznjevzhodni in severnoafriški gospodarski vrh v Amanu od 29. do 31. oktobra, ki ga bosta Sirija in njen zaveznik Libanon bojkotirala, naj bi dokazal, da so gospodarske ugodnosti namenjene le tistim, ki so pripravljeni skleniti mir. »Vedno sem bil prepričan, da napredek nekega mirovnega procesa spodbuja tudi napredek drugih,« je Christopher komentiral sporazum med Izraelom in PLO.

Nekateri analitiki kljub temu menijo, da so ameriška predvidevanja glede Asadovih namenov napačna in da se po osemindvajsetih letih brez Golanske planote ne bo uklonil izraelskim zahtevam po mirovnem sporazumu, nad katerim ni pretirano navdušen. Eden od ameriskih vladnih predstavnikov pravi, da bo Asadova odločitev jasna v naslednjih šestih tednih. Nekateri predvidevajo, da je mogoče upati kvečjemu na podpis okvirnega sporazuma, o podrobnostih pa se bo treba pogajati po junjskih volitvah v Izraelu. Po volitvah bi utegnili oblast prevzeti vlada Likuda, ki ni naklonjena predaji Golanske planote. Izrael in Sirija se ne moreta sporazumeti o času in obsegu izraelskega umika z Golanske planote. Izrael ponuja počasnejši umik, do sirske privolitve v popoln mir pa se prav tako noče opredeliti, kako daleč se bo umaknil.

Patrick Worsnip / Reuter

Medtem ko so v Washingtonu pisali zgodovino, je bilo v Hebronu napeto kot vselej (Telefoto: AP)

PALESTINSKI BEGUNCI V LIBANONU PROTESTIRAJO

»Arafat je izdajalec«

NABLUS (Reuter) - Palestinci, ki živijo v Ain Hilvehu, največjem libanonskem begunskem taborišču v bližini pristanišča Sidon, so v znamenje nasprotovanja nedavno doseženemu izraelsko-palestinskemu sporazumu o prihodnosti Zahodnega brega v četrtek zazigali avtomobilske gume na vseh glavnih cestah in povsod izobesili črne zastave. Ogorčeni Palestinci so voditelja PLO Jaserja Arafata proglasili za izdajalca, ker je privolil v podpis sporazuma z Izraelci.

Voditelji taborišča, kjer živi približno 36 tisoč ljudi, in predstavniki palestinskih opozicijskih skupin s sedežem v Damasku so palestinske begunce v Bejrutu - teh je okrog 400 tisoč - pozvali, naj pripravijo protestne shode, vendar se večina Palestincev, med njimi tudi prebivalci starih bejrutskih begunskih taborišč, ni odzvala njihovem pozivu. V mestu Tir na jugu države, kjer je veliko Arafatovih somisljenikov, so bile trgovine zaprte le v zgodnjih jutranjih urah, ogorčenje nad sporazumom pa je pokazala le pesnica Palestincev.

V taborišču Ain Hilveh so ogorčeni nad sporazumom predvsem zato, ker v njem ni zagotovljena vrnitev palestinskih beguncev, ki živijo v dvanajstih libanonskih taboriščih. Vodja »protiarafatovskega« gibanja Munir Al Makdah je poudaril, da je vodja PLO »izdal palestinsko giba-

nje«. »Arafatovo dogovarjanje z Zidi nas ne zavezuje,« je izjavil 40-letni Abu Nasim in dodal, da Palestincem, ki se ne strinjajo s sporazumom, ostane le »odstranitev izdajalcev in osvoboditev Palestincev«. Veliko palestinskih beguncev nasprotuje v Tabi doseženemu palestinsko-izraelskemu mirovnemu sporazumu, čeprav o njegovih podrobnostih niso seznanjeni.

»Zavracam vse dosedanje sporazume, ne le zadnjega, kajti v nobenem ni rešeno begunsko vprašanje... Sporazuma nisem prebral, vendar mu nasprotujem,« je izjavil neki begunec.

Arafatovi somisljeniki so se medlo odzvali na sporazum, s katerim se Izraelci zavezujejo, da bodo iz sedmih arabskih mest in več kot stirosto vasi v šestih mesecih umaknili svoje cete. Na vprašanje, ali podpira sporazum, je

neki Arafatov privrzenec odgovoril: »Podpiramo vse sporazume, ki zagotavljajo vračanje Palestincev na njihove nekdane domove.« Stisto strani dolg palestinsko-izraelski sporazum namreč begunskega vprašanja ne rešuje. O vračanju Palestincev iz tujine, položaju Jeruzalema ter židovskih priseljencev na Zahodnem bregu in v Gazi se bodo še pogajali, in sicer maja prihodnje leto.

Včeraj se je pred izraelskimi zaporji na Zahodnem bregu zbralo več deset ljudi, ki so pričakovali izpustitev zaprtih svojcev in prijateljev. Po izjavah izraelskih varnostnikov se bo izpuščanje zaprtih Palestincev v skladu s sporazumom začelo v začetku prihodnjega tedna. Izraelski politiki so se le nekaj ur pred napovedanim podpisom mirovnega sporazuma v Washingtonu vnovič pogovarjali o izpustitvi Palestincev, ki so sodelovali v napadih na Zide. Z nedeljskim izraelsko-palestinskim sporazumom, doseženim v Tabi ob Rdečem morju, se Izrael zavezuje, da bo iz zaporov izpustil več sto mladoletnih Palestincev, ostalih in žensk. V izraelskih zaporih je približno pet tisoč Palestincev,

ki so ziveli na zasedenem ozemlju.

Izraelski casniki so včeraj pisali, da je predsednik Ezer Weizman, ki je po ustavi odgovoren za pomiclostitev zapornikov, okleval pri podpisu odločbe o izpustitvi starih žensk, obsojenih uboja izraelskih državljanov. Židovska država se je namreč zavezala, da ne bo izpustila Palestincev, ki so ubili ali med napadom huje ranili kakega Zida. Po poročanju izraelskega radia naj bi predsednik podpisal izpustitev zapornikov, ki so na seznamu ministra za zakonodajo Davida Libajja. Menda Weizman razmišlja tudi o pomiclostitvi nekaterih Židov, obsojenih zaradi umora Palestincev.

Na vprašanje, ali lahko takšno odločitev prepričljivo slavnostni podpis sporazuma, je načelnik izraelske policije Salal izjavil, da nič ne more prepričati podpisa sporazuma. Isa Karake, ki se je med pogajanjem zavezal za izpustitev palestinskih zapornikov, je poudaril, da je v sporazumu nedvoumno zapisana izpustitev zapornikov, Izraelci pa ga morajo spoštovati, saj »v njem ni navedenih posebnih pogojev za izpustitev ženskih zapornic«.

NOVICE

Nov atentat v Alžirji

PARIZ (Reuters) - Bombna eksplozija na vlaku blizu Alzira je včeraj povzročila smrt petih ljudi, enajst pa jih je bilo ranjenih. Vlak z 20 železnice je krenil na pot dan prej, da bi odstranil stiri vagoni v plamenih v vasi, ki je 30 kilometrov oddaljena od Alzira. Vagoni so blokirali železniško progo, ki povezuje Alzir in Blido. Obstaja sum, da so ogenj na vagonih podtaknili muslimanski gverilci. Vlaki so pogosta tarča militantnih muslimanov, ki želijo z bombami ohromiti alžirsko gospodarstvo. To je bila že druga bombna eksplozija v tem tednu; v ponedeljek so namrec zaradi podtaknjene bombe na policijski postaji 90 kilometrov vzhodno od Alzira umrli stiri ljudje.

Poskus državnega udara na Komorih

PARIZ (Reuters) - Francoski najemniški vojak Bob Denard je včeraj v poskusu, da bi izvedel državni udar na Komorih, vzel za talca tamkajšnjega predsednika Mohameda Saïda Djoharja. Denard, ki je bil nekoč najemniški vojak in vodja predsednikove telesne straže, je poskusil nasilno prevzeti oblast s pomočjo nekaj poročnikov. Njegovi upi, da se mu bodo pridružile množice, se niso uresničili. Na radijski postaji so jih obkolile cete, ki so zveštele sedanji vladi. Predsednik vlade nekdanje francoske kolonije je zaprosil Francijo za pomoč in jo pozval, naj njegovo državo zaščiti pred zunanjo intervencijo. Eden od tamkajšnjih turističnih delavcev pa zagotavlja, da je ozračje na Komorih mirno in da napetost ne narašča.

Spor med Londonom in Strasbourgom

STRASBOURG (Reuters) - Britanska vlada, ki je hudo nezadovoljna zaradi razsodbe Evropskega sodišča, da so pripadniki SAS pred sedmimi leti na nezakonit način ubili tri gverilce Ire, razmišlja o odpravi državljsanske pravice, ki Britancem omogoča neposredno pritožbo na Evropsko sodišče za zaščito človekovih pravic v Strasbourgu. Odločiti se morajo o tem, ali bodo v vseh primerih spoštovali razsodbe sodišča. Zaenkrat je malo verjetno, da bi v celoti odstopili od konvencije, saj viri Sveta Evrope trdijo, da so se Britanci leta 1994 z ratifikacijo 11. protokola konvencije obvezali, da bodo avtomatično sprejemali razsodbe sodišča in spoštovali pravico državljanov do neposredne pritožbe.

Rusija prosi za naložbe v Kurilske otoke

MOSKVA (Reuters) - Včeraj, dan po tem, ko je ruska obalna straža streljala na japonske ribiske colne, je Rusija prosila ZDA in Japonsko, naj vlagata v sporne Kurilske otoke. Namestnik ministra za nacionalna vprašanja Kuramin je dejal, da bi naložbe potrebovali za uresničitev razvojnega načrta na teh otokih. Razvojni program nameravajo uresničiti do leta 2005. Na otokih, kjer živi približno 22 tisoč ljudi, želijo zgraditi sodobno ribisko industrijo. Zadnje tri mesece so se o naložbah že pogovarjali z ameriskimi družbami, poudarili pa so tudi, da so na otokih nahajališča zlata in srebra. Namestnik predsednika vlade Soskovec pa je dejal, da je program pomankljiv in da ne bo privabil tujih vlagateljev.

Na pogovorih OECD samo bogati

PARIZ (Reuters) - Na pogovorih OECD o liberalizaciji tujih naložb bodo sodelovale samo bogate države. Odločitev, da se države v razvoju ne bodo pogajale, je posledica dejstva, da bi bilo v tem primeru sporazum težko doseči. Evropska unija tej odločitvi nasprotuje in trdi, da bo imel sporazum zato omejeno učinkovitost. Predstavniki EU so dejali, da imajo članice OECD že liberalen investicijski zakon in da je prav zato potreben sporazum z državami v razvoju. Glavna tema pogovorov bo velika vrednost tujih naložb držav OECD, saj so bile te lani ocenjene na 196 milijard dolarjev. Sporazum, ki bo zapolnil prepad, ki ga je za sabo pustil lanski trgovinski sporazum Gatt, naj bi sklenili do junija 1997.

AVSTRIJA NA ROBU VLADNE KRIZE

Opozicija razmišlja o predčasnih volitvah

Koalicijska partnerja ne najdeta soglasja o državnem proračunu za prihodnje leto

DUNAJ - Neuspešna pogajanja o avstrijskem državnem proračunu za leto 1996 vse bolj obremenjujejo odnose med koalicijskima partnerjima v vladi. Socialdemokrati sicer se vedno upajo na uspešen zaključek pogajanj, ljudska stranka pa pri svojih zahtevah ne popusca in s tem vsega celo vladno krizo.

Sporna točka je predvsem uvedba »kazenskega davka« v primeru predčasne upokojitve. Ljudska stranka vztraja pri uvedbi take »kazni«, ker zeli s tem rešiti vprašanje visokega stevila predčasnih upokojitev v Avstriji, močnejši socialdemokrati temu odločno nasprotujejo.

Ce se vladna koalicija ne bo zedinila o skupnem predlogu o državnem proračunu za prihodnje leto, bodo

vse tri opozicijske stranke (Haiderjevi svobodnjaki, Liberalni forum in Zeleni) na seji državnega zbora v nedeljo vložili predlog za razpis predčasnih volitev, so včeraj sporočili predstavniki omenjenih strank.

Zaradi zapletov se je z sedanja generalne skupščine OZN predčasno vrnil tudi zunanji minister in predsednik ljudske stranke Wolfgang Schüssel, ki očitno no-

NEMŠKO POLITIČNO PRIZORIŠČE

Rdeče-zelena koalicija vse bolj vprašljiva

BONN - Zaskrbljeni člani nemških Zelenih menijo, da notranja nasprotja v vodstvu Socialdemokratske stranke (SPD) zmanjšujejo možnosti za uspešen skupni nastop proti konservativni koaliciji kanclerja Helmuta Kohla na volitvah leta 1998. Ker je SPD zaradi notranjih bojov na najnižji točki priljubljenosti po letu 1949, so se v vodstvu Zelenih prestrašili, da utegne volilna zmaga nad močnim nasprotnikom postati njihova politična obveznost.

Včeraj so se napetosti še povečale, ko so se voditelji stranke v zveznih deželah uprli spornemu povišanju plač poslancev zveznega parlamenta. »SPD bo s svojimi razprtijami napravila možnosti za spremembe v letu 1998,« se je pritožila članica vodstva Zelenih v parlamentu Kerstin Müller. »Križa znotraj SPD po-

meni resno oviro za rdeče-zelena koalicijo na volitvah,« je dodala.

Sanje, da lahko premagajo konservativce, so se Zelenim prvič porodile, potem ko so julija v največji nemški dezeli sklenili prelomno koalicijo s SPD in s tem vzpostavili zavezništvo, ki bi utegnlo nekega dne zavladati v Bonnu. To pa se je zgodilo, preden je zavladalo nezadovoljstvo s predsednikom SPD, dolgocasnim in togim Rudolfom Scharpingom. Scharpingov položaj je zamajal njegov glavni tekmeč, karizmatični premier Spodnje Saske Gerhard Schröder, vendar si ni priskrbel dovolj podpore za prevzem vodstva v stranki. Spopad je povzročil demoraliziranost in zbežanost v SPD.

Raziskava Die Woche in televizijske postaje RTL je razkrila, da bi danes samo

Člani vodstva nemških Zelenih: Schulz, Müllerjeva in Fischer

30 odstotkov Nemcev volilo SPD. To bi bil po letu 1949 njihov najslabši rezultat, hkrati pa bi močno zaostali za Kohllovimi krščanskimi demokrati (CDU), ki so dobili 46 odstotkov glasov. Zeleni, katerih priljubljenost po volitvah narašča, so v raziskavah javnega mnenja dobili 12 odstotkov glasov, Kohlvi mlajši družabniki, liberalni Svobodni demokrati (FDP), pa pet odstotkov.

Na volitvah 1994 je koalicija CDU (41, 5 odstotka)

in FDP (6,9 odstotka) po nemškem sistemu zbrala dovolj glasov za absolutno večino. SPD je volilo 36,4 odstotka volilcev, Zelene pa 7, 3 odstotka. »Ce verjamemo anketam, so socialdemokrati izgubili podporo volilcev, to pa je katastrofa,« je na nemškem radiu povedala Müllerjeva. »Lahko samo upamo, da se bodo razmeroma hitro okrepili.« Večina poslancev Zelenih je na strankarski konferenci konec tedna že opustila upanje, da bi prihodnjo vlado sestavili

skupaj s SPD, ceprav se uradno zamisli še niso odrekli. Ker Zeleni odločno odklanjajo Kohllove konservativce kot morebitne partnerje, nimajo druge izbire, kot da ucvrstijo svoje pozicije na ključnih področjih, kot je premagovanje visoke stopnje brezposelnosti, in dokažejo, da lahko svoje obljube uresničijo brez zviševanja davkov. »Kljub vsemu je SPD edina stranka, ki si jo lahko zamisljamo kot partnerja,« je dejala Müllerjeva.

Michael Shields / Reuter

ANALIZA

Nemčiji se ne mudi v monetarno unijo

FRANKFURT - Nemški kancler Helmut Kohl je včeraj izjavil, da je zdaj nesmiselno spreminjati pogoje za oblikovanje evropske monetarne unije, s to izjavo pa naj bi umiril napetosti zaradi roka za uvedbo enotne evropske valute. Nemčija, kjer več kot dve tretjini ljudi nasprotujeta opuscanju marke, se bo soočila s splošnimi volitvami le tri mesece pred predvideno uvedbo enotne evropske valute v januarju 1999, določene z maastrichtsko pogodbo.

Odprava marke v času pred volitvami in brez zagotovil, da bo nova valuta prav tako trdna, bi se za tako priljubljenega voditelja predstavljala tvegano potezo. Poznavalci trdijo, da je že zdaj jasno, da Bonn zavzame pokončno držo, požene druge dežele k napredku in prepriča volilce o trdnosti prihodnje valute. »Vlada se očitno noče odtujiti od volilcev prav pred volitvami, zato je bolje, da javnost na prihodnje postopke pripravi že zdaj, ne glede na njen odziv,« ocenjuje Alison Cotrell, ekonomistka Painwebbra iz Londona.

Celo voditelj socialnih demokratov Rudolph Scharping, ki sicer rad nasprotuje Kohlu, se je v torek strinjal, da Nemčija potrebuje trdno valuto in da ni treba po vsej sili hiteti v monetarno unijo. Predsednik Bundesbanke Hans Tietmeyer je v ponedeljek sel celo tako daleč, da je obljubil, da bo Nemčija pripravila javno oceno o tem, katera od članic EU je že zrela za vključitev v evropsko denarno unijo. »Zamisel o enotni evropski valuti v Nemčiji ni več le abstraktna,« je povedal raziskovalec bonskega raziskovalnega centra za zunanjo politiko Axel Sauder. »Vlada je že spoznala, da je večina volilcev naperjena proti uvedbi nove valute, kar ustvarja veliko negotovost glede odnosov z evropskimi sosedomi,« je dejal. Le redki pričakujejo, da bo Nemčija spremenila svoje stališče, saj so se hiperinflacija in številne denarne reforme vrezale globoko v dušo naroda.

Monetarna unija, zgrajena na temelju centralnih osi EU - Francije in Nemčije - za obe strani predstavlja prvi pomembnejši korak k tesnejši politični zvezi. Vendar se zadnji rok blizu in samo Nemčija in Luksemburg izpolnjujeta pogoje, zdi pa se, da jih bodo kmalu izpolnile le redke druge države. Monetarna unija s pesčico članic pa ne bi imela pravega političnega zagona, zato bi bila razumljiva odločitev v sedanjem položaju odlozitev roka in cakanje, da več držav doseže zastavljene standarde. »Ce ne bo vsaj se ena

velika država pripravljena na vključitev, se bomo morali pogovoriti o preložitvi zadnjega roka,« je povedal Ulrich Beckmann iz Deutsche Bank v Frankfurtu. Nemci so se po grenkih devalvacijah v bližnjih državah se bolj prestrašili. Vladni viri so ta teden opozorili na strah Bonna zaradi zamenjave trdne marke za morda šibkejšo valuto in dodali, da je utegne priti do zamude pri začetku delovanja evropske monetarne unije (EMU). Pravijo, da nihče ne more zahtevati trdnih meril za vstop v unijo, hkrati pa vztrajati pri sprva določenem roku.

Nemčija razmišlja daleč vnaprej in poziva članice, ki že zadovoljujejo merila, naj sprejmejo ukrepe, ki bi preprečili finančno nedisciplino, potem ko bo EMU že vzpostavljena. »Kljub maastrichtski pogodbi je se vedno veliko nejasnega,« je Tietmeyer povedal na frankfurtski konferenci v ponedeljek. »Politični sporazumi pa bi utegnili ogroziti stabilnost,« je se dodal, kar v jeziku Bundesbanke pomeni nevarnost inflacije.

Francija je na nemški poziv k večji finančni disciplini odgovorila z negodovanjem in nepripravljenostjo sprejemati nove pogoje. Kljub temu obljublja, da bo dosegla zastavljena merila se pred iztekom roka, kar pomeni, da bo morala izgube javnega sektorja, ki trenutno znaša pet odstotkov bruto narodnega dohodka, do leta 1997 zmanjšati na tri odstotke. Nemci se sicer ne strinjajo z namero Francije, da bo zmanjšala primanjkljaj predvsem z zviševanjem davkov, ne z zmanjševanjem javne porabe, vendar je to stvar francoske notranje politike. Nadaljnjo ohladitev odnosov med Nemčijo in Francijo so prinesli Chiracovi jedrski poskusi, kljub poznejši francoski ponudbi, da pod svoje jedrsko okrilje vzame tudi Nemčijo, ki je že pod zaščito ZDA. Poleg tega je Chirac zvrnil zahteve po odpravi nadzora na mejah, ki bi sicer res pomenila večjo svobodo gibanja, vendar bi prinesla tudi tveganje porasta terorizma in trgovine z mamili.

Francoski minister za evropske zadeve Michael Barnier je prepričan, da se bosta Pariz in Bonn sporazumela o skupnih predlogih za evropsko konferenco, nekateri diplomati pa o tem dvomijo. Znano je namreč pravilo: ko se ohladijo odnosi med Francijo in Nemčijo, se Evropa »prehladi«. Stanje je zaenkrat bolj podobno gripi kot pljučnici, pravi evropski diplomat iz Pariza, neki starejši francoski uradnik pa zatrjuje: »Dokler bo Kohl pri krmlu, bomo gotovo varno obšli vse ceri.«

Paul Taylor / Reuter

Socialdemokratska tekmeča Schröder in Scharping

ZAPLETI Z
NEPROFITNIMI
STANOVANJMIKljub pritožbam
ostali bez stanovanj

Od 560 prosilcev jih je srečnih le 91

MARIBOR - Ko je bil pred mesecem in pol v prostorih mariborskega stanovanjskega sklada izbešen prednostni seznam za dodelitev neprofitnih stanovanj, je v mariborski javnosti završalo zaradi informacije, da so se na seznamu znašla imena tudi nekaterih uglednih Mariborčanov. Taksne govornice je stanovanjski sklad zanikal na tiskovni konferenci, sčasno pa je bila določena tudi komisija za obravnavo pritožb. Na razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj se je prijavilo 560 prosilcev. V prvem krogu je bilo izločenih 248 vlog, ki niso izpolnjevale osnovnih pogojev, kot so državljanstvo RS, stalna služba, stalno bivališče, ustrežna višina dohodka in podobno.

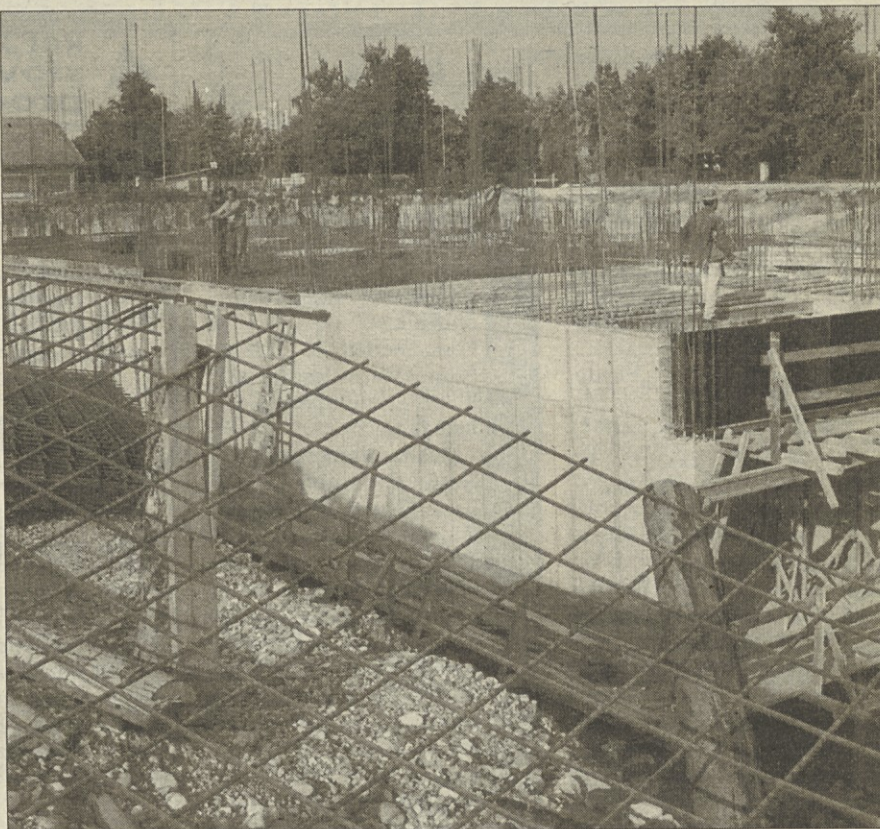
Na razporeditev na prednostnem vrstnem redu se je od 312 pritožilo 80 prosilcev. Komisija za pritožbe je ugotovila, da je bilo neutemeljenih 59 pritožb, tri pritožbe so bile nedovoljne (neizpolnjevanje osnovnega pogoja, to je višina dohodka na družinskega člana), dve pritožbi sta prispeli prepozno, 16 pritožb pa je bilo utemeljenih. Najpogostejše so se pritoževale

na status - mlad samski, mlada družina - stanovanjski status - brez stanovanja, bivanje v samskem domu, podnajemnik -, kakovost bivanja, sistem točkovanja, netočkovanje družin z manjšo zaposlenostjo itn. Od šestnajstih utemeljenih pritožb je bilo deset takšnih, zaradi katerih se je spremenil vrstni red čakajočih, saj so jih po vnovičnem preverjanju uvrstili na pre-

dnostni seznam, kar pomeni, da je bilo deset najnižje ocenjenih s prvotnega seznama izrinjenih. Kako na tesno je slo pri ocenjevanju, kaže tudi podatek, da so prosilci, razvrščeni od 73. do 81. mesta, dosegli enako število točk, tako da bodo po letšnjem razpisu v Mariboru dodelili 91 neprofitnih stanovanj v bloku s 102 stanovanjskima enotama. Tako enajst stanovanj ostaja za nekatere obveznosti, ki jih mora stanovanjski sklad izpolniti do skofjskega ordinariata, nekaj stanovanj pa mora biti na voljo zaradi izpraznitve Račjega dvora, kjer bodo uredili muzej v naravi. Na očitke, da je bilo pri sestavljanju prednostnega vrstnega reda za neprofitna stanovanja storjenih veliko nepravilnosti, je v. d. direktorja stano-

vanjskega sklada znova zardil, da je bilo delo opravljeno dokaj strokovno, saj je komisija zagrešila le štiri napake, ko v dveh primerih ni upoštevala točk za mlado družino, v enem primeru niso ustrezno visoko ocenili stopnje izobrazbe, v enem primeru pa niso upoštevali delovne dobe prosilca. Število ugotovljenih napak, skupaj s tistimi, ki so obojestranske, je manj kot odstotek.

Stanovanjski objekt je sicer že pripravljen za vselitev, vendar najemnih pogojev se ni mogoče skleniti, ker mora pritožno listo oziroma dokončno razporeditev stanovanj potrditi upravni odbor stanovanjskega sklada, ki pa doslej še ni bil imenovan. Postopek bi lahko poenostavilo županstvo, ki bi lahko pooblastilo

odgovorno osebo, da opravi to formalnost. Županstvo na ta predlog ni odgovorilo v določenem roku, čeprav gre za izredno občutljivo področje. Prosilci namreč ne morejo dobiti ključev stanovanj, dokler ustrežni organ - to je upravni odbor sklada ali županstvo - ne podpiše vseh dokumentov. Vsi upajo, da se ne bo po-

novila zgodba pri dodeljevanju socialnih stanovanj, ki so zaradi birokratskih

ovir samevala kar nekaj mesecev. **Martina Pavšič,**
foto: Barbara Reya

Stanovanjski sklad skuša kljub prazni malhi omiliti stanovanjsko stisko v Mariboru tako, da bo v naslednjem letu skušal pridobiti republiška sredstva za gradnjo novega stanovanjskega objekta s 54 neprofitnimi stanovanjskimi enotami v soseski S 38 na Tezmem, potreboval pa bo tudi sredstva za nakup socialnih stanovanj.

Igor Bavčar: Hrvatska išče razloge za
zavlačevanje urejanja odnosov s Slovenijo

LJUBLJANA - Že včeraj smo poročali, da je hrvatska vlada uradno protestirala zaradi izjav slovenskih poslancev Franceta Bučarja in Igorja Bavčarja, objavljenih v Washington Timesu, ki naj bi zalile Hrvasko in njenega predsednika Franja Tuđmana.

V zvezi s tem se je včeraj oglašila Liberalna demokracija Slovenije (LDS), ki je v sporočilu za javnost zapisala, da izjave podpredsednika LDS Igorja Bavčarja ne odražajo stališča LDS. Za komentar na odzive uradnega Zagreba pa smo prosili tudi Igorja Bavčarja, ki je zanikal izjavo, zapisano v že omenjenem časniku, da želi hrvatski predsednik Franjo Tuđman biti drugi Josip Broz - Tito, to je diktator, ki mu je

uspelo obdržati Jugoslavijo kot celoto skoraj štirideset let. K temu je sicer dodal, da je res govoril o demokracijah, ki se porajajo na prostoru nekdanje Jugoslavije, predvsem na Hrvaškem in v Srbiji, in jih primerjal s Slovenijo.

V svoji izjavi je namreč hotel s prispodobo nazorno pokazati položaj ključnih ljudi v obeh omenjenih državah in primerjavo s Titom, ki je v tem prostoru živel skoraj petdeset let, je po Bavčarjevem mnenju tako lokalno kot tudi zgodovinsko zelo primerna. Bavčar meni, da v Sloveniji ljudje, ki združujejo preveč politične moči, niso zazeleni, kar kaže tudi disperzija političnih glasov med slovenskimi strankami, s čimer pa se ne moreta pohvaliti niti Hrvatska niti Srbija. Bavčar

obzaluje, da so uradni hrvatski predstavniki v njegovi izjavi videli tako močno izjavo, da so protestirali celo po uradni poti. Sprasuje se, zakaj je potrebno izbirati besede, da te ne bi pripegljale do takšnih odzivov.

Dodal je se, da so bile zapisane izjave pač njegovo osebno mnenje, ki ga je pripravljen tudi podrobno pojasniti na bližnjem sestanku s hrvatskim veleposlanikom Miljenkom Zagarjem. Na vprašanje, ali bi njegova izjava in zadnje reakcije uradnega Zagreba lahko upacasnile pogajanja med državama, je odgovoril, da je po njegovem mnenju za Hrvasko to še en razlog, da se zgovarja za svoje zavlačevanje pri urejanju odnosov s Slovenijo.

Vesna Vukelić

AIDS FONDACIJA / POMOČ ROMUNJI

Na pot prva pošiljka pomoči

Namenjena je Sončnični kliniki, kjer se zdravijo otroci, oboleli za aidsom

LJUBLJANA - Iz Ljubljane je včeraj odpeljal kombi s sloveljubno pomočjo za otroke, obbolele za aidsom, v Romuniji oziroma natančneje za tiste, ki se zdravijo na Sončnični kliniki v Bukaresti. Akcijo je organizirala Aids fundacija Robert, podobnica zanjo pa je bila njena direktorica dr. Evita Leskovšek.

Zamisel o tovrstni pomoči je dr. Leskovškova, ki se sicer na Institutu za varovanje zdravja ukvarja z prevenkcijo aidsa, dobila februarja, ko se je v Bukaresti udeležila mednarodnega intenzivnega seminarja o preventivnih programih v zdravstveni vzgoji. Prijateljica ji je namreč omogočila obisk Sončnične klinike, kjer se zdravijo otroci, oboleli za aidsom. Videla je grozljivo pomanjkanje sanitetnega mate-

riala, zlasti igel, in zdravil. V Romuniji je z virusom aidsa okuženih skoraj tri tisoč otrok, kar je glede na število prebivalstva največ na svetu. Tragedija z okužbo otrok pa se je zgodila še za časa Ceauscescujeve vladavine, ko so za transfuzijo uporabili poceni uvoženo kri iz Afrike, ki je bila okužena z virusom aidsa. Po vrnitvi se je dr. Evita Leskovšek zavzela za ustanovitev fundacije, saj se je pokazalo, da je po medijskem

»boomu« v zvezi z malimi bolniki svet nanje pozabil - pošiljanje pomoči v obliki igrač in oblek je vsekakor premalo - in so v svoji stiski ostali osamljeni.

Pomoč v vrednosti dobrih dveh milijonov tolarjev, ki so jo prispevali Tovarna igel Kobarid, Splošna bolnišnica in lekarnice Maribor, Zavod za transfuzijo krvi Ljubljana, Tosama Domžale, Klinični center Ljubljana in številni posamezniki, sponzorirala pa SKB banka, je odpeljal kombi, ki ga je odstopil Rdeči križ Slovenije. Prihodnje leto nameravajo enako pomagati otrokom v Constanzi.

Katarina Novak

STRANKARSKA KRONIKA

ZLSD: Ostro proti
uvredbi verouka
v osnovne šole

LJUBLJANA - Združena lista socialnih demokratov ostro nasprotuje uvedbi verouka v osnovne šole. Svoje argumente za takšno nasprotovanje je glavni tajnik LDS Dušan Kumer pojasnil na včerajšnji novinarski konferenci. Po njegovem mnenju je Liberalna demokracija Slovenije (LDS) odgovorna za to, da je parlament po drugem branju sveznja solskih zakonov sprejel dopolnilo, da da se v zadnje tri razrede osnovne šole uvede izbirni predmet o religiji in etiki. Za ZLSD in večino slovenskih državljanov je najbolj zanimivo to, da je LDS odstopila od vzpostavljenega kompromisa med državo in cerkvijo, po Kumrovem mnenju pa zato LDS nosi največjo dogovornost za izid glasovanja v prid uvedbe verouka v šole. Meni, da je LDS s tem privolila v negacijo svoje lastne opredeljenosti. Kumer je opozoril, da dopolnila v takšni obliki ni oblikovala koalicijska, temveč ministrstvo za solstvo in sport in očitno prihaja do uresničevanja zgodbe o vstopu cerkve v šole skozi zadnja vrata, k temu pa so prispevali pritiski cerkve na državne organe, predvsem na že omenjeno ministrstvo. Kumer je ob koncu še napovedal, da bo ZLSD sprožila pobudo za vseljudski referendum, če tega dopolnila do tretje-

ga branja zakona v parlamentu ne bodo umaknili. (V. V.)

SDSS: Vlada
preprečuje odkrivanje
kraj družbenega
premoženja

LJUBLJANA - Spremembe zakona o agenciji za plačilni promet, nadziranje in informiranje, s katerimi se bo s 1. januarjem 1996 iz agencije izločil del, ki se ukvarja z revizijami, kaže na namero vlade, da prepriči odkrivanje kraj družbenega premoženja, je na včerajšnji novinarski konferenci ocenil predsednik SDSS Janez Jansa. Menil je, da bodo nove zadolžitve, kot je opravljanje revizij v podjetjih, ki so v lasti sklada za razvoj, in hkratna reorganizacija agencije kadrovske oslabile, tako da revizij praktično ne bo mogoče izvesti v takem obsegu kot doslej. Zaradi tega bo za vsa oškodovanja družbenega premoženja, ki bodo odkrita po uveljavljanju tega zakona, odgovoren izključno njegov predlagatelj. Predsednik SDSS je včeraj pojasnil tudi stališča stranke do drugih aktualnih dogodkov. Tako je predsedniku vlade predlagal zamenjavo obrambnega ministra Jelka Kacina. Po njegovem je namreč odločitev dr. Janeza Drnovška, da ne zamenja načelnika generalštaba Albina Gutmana, pozitivna poteza. Toda če ni sodelovanja in zaupanja med vo-

dilnima možema obrambnega ministrstva, trpi tudi obrambna sposobnost vojske. Socialdemokrati protestirajo proti sklepu vlade, ki zahteva takojšnjo izselitev Svetovnega slovenskega kongresa iz njegovih prostorov. Menijo, da je to v nasprotju z duhom ustave, ki Slovincem po svetu zagotavlja posebne pravice. V zvezi s pogajanjem s Hrvasko pa predsednik SDSS meni, da jih vlada vodi v nepravem trenutku, saj je Hrvatska pred volitvami. (M. B.)

DS: Učenci morajo
dobiti enakovredna
znanja o religiji

LJUBLJANA - »Menimo, da uvedba izbirnega predmeta religije in etika v osnovne šole, kot jo predvideva v drugi obravnavi sprejeta solska zakonodaja, ni ustrezna rešitev za seznanjanje učencev s pomenom religije in Cerkev skozi zgodovino pa tudi sedanjost. Če hočemo razumeti dogajanje v BiH, potem je to znanje potrebno, toda zaradi izbirnosti predmeta ne bo omogočeno, da bi vsi učenci dobili enakovredna znanja o religiji.« je včeraj dejal predsednik Demokratske stranke Tone Peršak. Demokrati so sicer z novo solsko zakonodajo zadovoljni in upajo, da bo sprejeta čim prej. Menil je tudi, da bi se sicer spremembe odnosov med Cerkvijo in državo morali lotiti sistemsko. (M. B.)

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

Nezadovoljni s predlogom
novega šolskega zakona

Slovenski škofje gredo k Janezu Pavlu II.

LJUBLJANA - Papezevo povabilo skofom iz nekdanje Jugoslavije, cerkveni predlog za ureditev gmotnih temeljev za delovanje Cerkve v Sloveniji, cerkveni pogledi na sprejemanje solske zakonodaje, vprašanje članstva Katoliške cerkve v Svetu RTV in program papeževega obiska v Sloveniji so bile glavne točke včerajšnje novinarske konference Slovenske škofovske konference.

Mariborski skof Franc Kramberger, skof Metod Pirih iz Kopra in pomožni skof Alojz Uran iz Ljubljane bodo 10. oktobra obiskali Vatikan, kamor je papež Janez Pavel II. povabil skofe iz nekdanje Jugoslavije, je povedal ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Sustar, ki se srečanja ne bo udeležil iz zdravstvenih razlogov. V zvezi s cerkvenim predlogom za ureditev odnosa med državo in Cerkvijo je bilo receno, da so gmotni temelji za delovanje Cerkve odvisni od državnega priznanja pomena njenega delovanja. Viri za gmotne temelje bi po besedah Mirka Krasovca

bili verski sklad, katerega osnova bi bila poprava krivic, versko-kulturni prispevki, plačane službe za dogovorjena delovna mesta, prostovolni darovi vernikov in subvencije države, vendar je pristop do tega problema po njegovem mnenju preveč spolitiziran. Ivan Stuhec je v zvezi z novo solsko zakonodajo dejal, da sedanji predlog o uvedbi predmeta religija in etika v šole ni strokovno utemeljen, ker je partikularen in posledica politične kuhinje, ter tako nezadosten za vernike. Poudaril je se, da Cerkev nima namena evangelizirati javnih sol, vendar vztraja pri nacelu svobo-

dne izbire, kar pomeni, da bi bil predmet religija in etika neobvezen in izbiran. Nezadovoljstvo Cerkve izhaja iz prepričanja, da ni globalne umestitve vprašanj religij in etike v solski sistem. Nacelo enakopravnosti, katerega bistvo je enakopravnost pred zakonom, pomeni obstoj pluralne družbe, v kateri ni državne religije in Cerkve, in ga sprejema tudi Katoliška cerkev, je dejal Anton Stres, ko je govoril o napačnem tolmačenju locitve Cerkve od države. Gre za neke vrste proporcionalno enakopravnost, ki zahteva, da se pri obravnavanju te ali one verske skupnosti upoštevajo njene potrebe, mesto in pomen v družbi, je dodal. Borut Kosir pa je govoril o pripravah na papežev obisk, ki potekajo brez večjih težav v sodelovanju z državo.

Bernard Pesjak

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Cuori senza età
9.55	Film: Intrigo in Svizzera (krim., ZDA '75), vmes (11.00) dnevnik
11.30	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Lando)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: La donna del destino (kom., ZDA '57, i. G. Peck, L. Bacall, D. Gray)
16.05	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia Sera, nato informacije o prevoznosti cest
18.50	Variete: Luna Park (vodi Pippo Baudo)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Dok.: Kvarkove posebnosti (vodi P. Angela)
22.00	Film: Sono un fenomeno paranormale (kom., It. '85, i. A. Sordi), vmes (22.55) dnevnik
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Videosapere: Evropski kulturni magazine

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Variete za najmlajše, risanke in nanizanke
8.55	Odpri prostor
9.10	Film: Prendi gli occhiali e scappa (kom., ZDA '93)
10.45	Nan.: Saranno famosi
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Variete: I Fatti Vostri
13.00	Dnevnik, navade in družba, vremenska napoved
14.00	Variete: I Fatti Vostri
14.25	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Dnevnik
15.40	Film: Addio amore mio (dram., ZDA '90, i. K. Olin, Margaret Colin)
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Na potovanju s Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.40	Variete: I Fatti Vostri - Zvečer na trgu Italija
23.00	TG 2 dosje
23.45	Dnevnik, vreme, iz parlamenta
0.20	Variete: I Fatti Vostri
0.30	SP v kolesarstvu

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik, informacije, vreme
8.30	Potovanje po Italiji, dok.
9.10	Film: Antigona (dram., Fr. '91, i. A. Ofner)
10.50	Dok.: Naključni turist, Buenos Aires, 11.30 Pred 50 leti, vojna
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Nogomet: zrebanje za evropske pokale
13.00	Nan.: Sherlock Holmes
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.45	Aktualno: Articolo 1
15.00	Sportno popoldne
16.30	Dok.: Lekcije kinematografije, 17.00 Davvero, 17.30 Glas gospodarja, 17.55 dok. Krill (2. del)
18.05	Nan.: Superman
18.55	Vreme, dnevnik, deželne vesti, 20.10 Blob Soup
20.30	Variete: Producer - Igra kinematografije
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Aktualno: Pred premiero, 23.50The End
0.30	Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Cuore ferito, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo di una vita, 12.20 nan. Hisa v preri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
15.05	Film: Charleston (kom., It. '77, i. Bud Spencer, H. Lom, J. Coco)
17.10	Aktualno: Perdonami
18.00	Nan.: Colombo (i. P. Falk), vmes (19.00) dnevnik in vreme
20.30	TV film: Fuori dal buio (dram., ZDA '93, i. Diana Ross, B. Richards)
22.35	Film: Dossier Odessa (dram., VB '74, i. Jon Voight, M. Tamm, Maria Schell, M. Schell), vmes (23.30) dnevnik
1.00	Pregled tiska
1.10	Nan.: Hisa v preri

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodišče
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Variete: Casa Castagna
15.30	Nan.: La tata
16.00	Otroška oddaja, vmes risanke in nanizanka
18.00	Dnevnik TG 5 Flash
18.05	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Film: Il ragazzo di campagna (kom., It. '84, i. R. Pozzetto, M. Serato)
22.45	Dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik TG5
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio
12.45	Sport studio
12.50	Avtomobilizem F1
14.10	Variete za najmlajše
15.30	Nan.: Power Rangers
16.00	Variete: Benny Hill
16.15	Nan.: Magnum P.I.
17.30	Dok.: Nati liberi
17.45	Nan.: Primi baci
18.20	Glasbena odd.: 29. september - Radio Live
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Appuntamento al buio (vodi Amadeus)
20.40	Koncert: Zucchero
22.40	Film: La bamba (dram., ZDA '87, i. E. Morales, L.D. Phillips, R. DeSoto)
23.40	Aktualno: Fatti e misfatti
0.40	Speciale cinema
0.45	Italija 1 sport

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.25, 0.25 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Quartiere in subbuglio (kom., i. P. Dawber)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Spionaggio a Washington (krim., '64)
20.35	Film: La voce dell'innocenza (dram., ZDA '90)
23.35	Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

20.25 Risanka: Filip
20.30 Dnevnik
20.45 Max Fabiani

BORIS S.
popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE
Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

11.00	Delfin Flipper, 10. del amer. nanizanke
11.25	Jesen v dolini ribnikov
11.45	Tovariši iz Kalaharija, angleška plz oddaja
12.40	Znanje za znanje, učite se z nami
13.00	Poročila
15.10	Film tedna: Zivljenje po Agfi, ponovitev filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 39. oddaja
17.25	Heathcliff, 4. del serije
17.55	TV 101, 15. del ameriske serije
18.45	Hugo, tv igrice
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Težave s Harryjem, ameriski film
21.40	Turistična oddaja
22.20	TV dnevnik 3, vreme
22.40	Zarišce
23.00	Sova
23.00	Frasier, 4. del ameriske nanizanke
23.30	Severna obzorja, 19. del angl. nanizanke
00.15	Zenske so nekaj cudovitega, nemski film
01.35	TV jutri

SLOVENIJA 2

11.40	Umetniki za svet - ob 50-letnici OZN, pon.
11.50	Forum
12.05	Hisa iz kart, 4. del serije
13.00	Omizje
15.00	Osmi dan
15.50	TV 101, 14. del am. serije
16.40	Alfred Hitchcock vam predstavlja, 10. del
17.15	Severna obzorja, 18. del
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Izziv, poslovna oddaja
19.15	Spin
20.05	Arhitektura na prelomu tisočletja, 2. del oddaje
21.05	Podeželski utrip, angleška nanizanka, 10. del
21.55	Maria Callas, portret
23.25	Jadranje: Mednarodni Match Race, reportaža iz Kopra
23.55	Umetniki za svet, ob 50-letnici OZN

KANAL A

10.00	Spot tedna, A-shop
10.20	Luč svetlobe, ponovitev
17.15	Ljubezenska prevara, ponovitev filma
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luč svetlobe, 523. del
20.15	Benny Hill, 17. del
20.30	To trapasto zivljenje, 3. del am. nanizanke
21.20	Teden na borzi
21.30	Pogodba za umor, 1. del amer. filma
23.05	Midori, dokumentarna oddaja
00.55	Dracula, 7. del serije
01.25	Dežurna lekarna, 44. del spanske serije

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Poletni studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedanes - tv dnevnik
19.25	Giovanni Segantini, dokumentarni film
20.35	»Orient Express« - TV nanizanka
21.35	Koper: Jadranje - Match Race »Grand Prix OMV« - Slovenija Cup
22.05	TV dnevnik
22.20	Leteci zdravniki, TV nanizanka
23.05	Koper: Jadranje - Match Race »Grand Prix OMV«

ORF Avstrija 1

11.20	Skusnjava - duhovnik in dekle, pon. nemskega TV filma
13.00	Tjulenjek Albert
13.40	Mila Superstar
14.05	Am dam des
14.30	Knjiga o džungli
14.55	Artefix
15.05	Kremenckovi
15.30	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija: Odpadniki
16.20	Obalna straža: Nepozabno poletje
17.10	Strašno prijazna družina: Kdo bo poljubil nevesto?
17.35	Zlata dekleta: Nekoč v New Yorku
18.05	Iz dobrega gnezda: Očetje in sinovi
19.00	Pri Huxtablovih: Kazen za Cliffa
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Draaga, otroka sem povecal, ameriska komedija, 1992
21.45	Režija: Randall Kleiser
21.55	Nogomet
21.55	Dečki vojaki, ameriski film, 1991
23.40	Režija: Daniel Petrie jr.
23.45	Cas v sliki
23.45	B.O.R.N., ameriski akcijski film, 1988
01.05	Režija: Ross Hagen
01.05	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.30	Schiejok vsak dan, ponovitev
02.30	Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
04.25	Angel noči, ponovitev ameriske grozljivke

ORF Avstrija 2

06.00	Videostrani
07.00	Vreme
09.05	Schiejok vsak dan, ponovitev
10.05	Dobri vojak Svejck, film
11.40	Ko zaigra glasba, pon.
12.30	Siling
13.00	Cas v sliki
13.10	Vera, ponovitev
14.25	Doktor Trapper John: Skrivni obozevalec
15.15	Umor, je napisala: Juridicna napaka
16.00	Schiejok vsak dan
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	XY nereeseno, policija prosi za pomoč
21.20	Stefan Frank, zdravnik, ki mu zenske zaupajo: Dr. Frank in nova zdravnica
22.05	Cas v sliki
22.30	Moderni casi
23.50	Hudicevki, francoski triler, 1954

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovincem po svetu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Nočno.

9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL žur.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.15 Naš jezik; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.50 Sport; 18.05 Glasovanje za popevki tedna; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Igra; 22.20 Heavy metal.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 terenski studio Mengeš; 19.30 Večerni pr: - Vasovanje s Podokničarjem.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerska miniatūra; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.30 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni paket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 19.00 TB: Ed Hall; 21.00 Te amo Cuba!; 22.00 Idealna godba (etno Mozambik, itd.).

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturne diagonale; 9.15 Odprta knjiga: New York, New York; 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 MePZ Hrast; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.00 Glasba; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Evergreen; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenečno Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

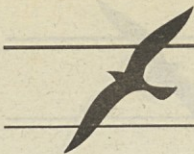
18.10-19.00 Kulturna obzora.

Radio Koper (slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88.6, 96.4, 100.3, 100.6, 104.3, 107.6) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Vreme; 9.20 Cestne razmere; 9.40 Hit dneva; 9.45 Za in proti; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.15 20 Modrih; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Aktualna tema; 18.00 Muzak; 19.30 Večerni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Z M. Vuskonovicem; 24.00 Nočni pr.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone;

MENJALNIŠKI TEČAJI

28. september 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,00	85,95	11,95	12,23	7,40	7,94
A banka Koper	85,10	86,15	11,94	12,26	7,39	7,94
A banka Nova Gorica	85,15	86,10	11,96	12,26	7,40	7,94
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,05	85,95	12,00	12,40	7,50	8,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	85,00	85,80	11,95	12,20	7,40	7,95
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	85,10	85,90	11,95	12,15	7,40	7,70
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	85,30	85,60	12,06	12,16	7,50	7,85
Creditanstalt d. d.	85,30	86,00	12,05	12,25	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,52	85,58	12,12	12,15	7,68	7,75
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,80	12,00	12,15	7,40	7,75
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	85,10	85,70	12,00	12,15	7,40	7,75
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	85,10	85,70	12,00	12,15	7,40	7,75
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	85,10	85,70	12,00	12,15	7,40	7,75
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	85,10	85,70	12,00	12,15	7,40	7,75
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	85,10	85,70	12,00	12,15	7,40	7,75
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	85,10	85,70	12,00	12,15	7,40	7,75
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,40	85,70	11,95	12,20	7,40	8,00
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,20	85,80	12,05	12,20	7,30	7,90
Poštna banka Slovenije	84,15	85,80	11,20	12,20	7,15	8,05
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,48	85,53	12,10	12,12	7,66	7,70
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,45	85,60	12,07	12,15	7,65	7,76
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,30	85,75	12,10	12,16	7,55	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	85,20	85,45	12,08	12,12	7,45	7,85
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,20	85,70	11,80	12,20	7,20	8,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,25	85,69	12,05	12,10	7,50	7,65
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,20	85,68	12,08	12,20	7,55	7,80
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	85,30	85,70	12,08	12,20	7,60	8,00
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,40	85,65	12,06	12,16	7,60	7,77
Publikum Ljubljana Miklošičeva	85,45	85,50	12,10	12,12	7,68	7,74
SKB d.d., ***	84,25	85,95	11,93	12,28	7,25	7,80
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,30	85,70	12,11	12,15	7,70	7,98
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	85,30	85,85	12,00	12,21	7,42	7,90
UBK Ljubljana, t:061/444-358	84,90	85,95	11,95	12,28	7,45	7,95
Upimo Ljubljana, t: 212-073	85,51	85,58	12,10	12,13	7,60	7,69
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *						

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

28. SEPTEMBER 1995 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1573,00	1637,00
nemška marka	1109,00	1155,00
francoski frank	322,00	335,00
holandski gulden	992,00	1032,00
belgijski frank	54,00	56,30
funt sterling	2492,00	2594,00
irski sterling	2548,00	2652,00
danska krona	286,00	298,00
grška dramma	6,80	7,20
kanadski dolar	1169,00	1217,00
japonski jen	15,80	16,50
švicarski frank	1374,00	1430,00
avstrijski šiling	158,00	164,40
norveška krona	251,00	261,00
švedska krona	224,00	233,00
portugalski escudo	10,60	11,00
španska pezeta	12,80	13,50
avstralski dolar	1185,00	1233,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,30
hrvaški dinar-kuna	265,00	295,00

KMEČKA BANKA - GORICA

28. SEPTEMBER 1995 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1630,00
nemška marka	1118,00	1153,00
francoski frank	322,00	333,00
holandski gulden	992,00	1022,00
belgijski frank	54,00	55,70
funt sterling	2492,00	2582,00
irski sterling	2528,00	2623,00
danska krona	286,00	296,00
grška dramma	6,70	7,30
kanadski dolar	1168,00	1208,00
švicarski frank	1381,00	1416,00
avstrijski šiling	157,90	162,90
slovenski tolar	12,60	13,30

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

25. SEPTEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,70
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,20	8,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

22. SEPTEMBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4195	1.4235	1.4275
funt sterling	2.2370	2.2440	2.2510
irski funt	2.2890	2.2960	2.3030
kanadski dolar	1.0499	1.0539	1.0579
nizozemski gulden	89.143	89.253	89.363
švicarski frank	124.03	124.13	124.23
belgijski frank	4.8450	4.8550	4.8650
francoski frank	28.754	28.814	28.874
danska krona	25.652	25.712	25.772
norveška krona	22.649	22.709	22.769
švedska krona	20.040	20.100	20.160
italijanska lira	0.8821	0.8861	0.8901
avstrijski šiling	14.193	14.213	14.233
španska peseta	1.1472	1.1512	1.1552
portugalski escudo	0.9490	0.9520	0.9550
japonski jen	1.4400	1.4415	1.4430
finska marka	33.090	33.170	33.250

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 29. 9. 95

Nakupni Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM 84,60 85,20
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA
nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 187 z dne 28. 9. 1995 - Tečaji veljajo od 29. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	88,4891	88,7554	89,0217
Avstrija	040	šiling	100	1176,4344	1179,9743	1183,5142
Belgija	056	frank	100	402,4822	403,6933	404,9044
Kanada	124	dolar	1	87,0283	87,2902	87,5521
Danska	208	krona	100	2128,9043	2135,3102	2141,7161
Finska	246	marka	100	2738,7233	2746,9642	2755,2051
Francija	250	frank	100	2394,7482	2401,9541	2409,1600
Nemčija	280	marka	100	8276,5890	8301,4935	8326,3980
Grcija	300	grd	100	—	50,98786	51,1408
Irski	372	funt	1	—	190,5940	191,1658
Italija	380	lira	100	7,2949	7,3169	7,3389
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2241,6440	2241,6440	2241,6440
Japonska	392	jen	100	117,8338	118,1884	118,5430
Nizozemska	528	gulden	100	7390,8285	7413,0677	7435,3069
Norveška	578	krona	100	1878,2063	1883,8579	1889,5095
Portugalska	620	escudo	100	78,86761	79,10498	79,3422
Švedska	752	krona	100	1676,0092	1681,0524	1686,0956
Švica	756	frank	100	10253,8661	10284,7203	10315,5745
Velika Britanija	826	funt sterling	1	185,8839	186,4432	187,0025
ZDA	840	dolar	1	1178,5441	117,8978	118,2515
Evropska unija	955	ECU	1	153,1459	153,6067	154,0675
Španija	995	peseta	100	95,4787	95,7660	96,0533

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 29. 9. 1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)		
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del
5.10.95	6	102.2386%	97.5840%	99.9163%	1.700.000	869.028	829.549
20.3.96	173	97.9445%	95.9774%	96.9610%	1700.000	832.529	815.808

Tečajnica borznega trga

št.: 184 Datum: 28. 9. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEK2	800	(11.9.95)	11.310		27.9.	11.310	11.740			
PRB	665	(13.6.95)	16.991	2,44	28.9.	16.840	16.950	17.300	16.610	16.227
SAL	500	(211.9.95)	19.209	1,21	28.9.	19.140	19.350	19.260	19.170	10.181
SKBR	1000	(24.2.95)	35.181	2,08	28.9.	34.880	35.050	35.750	34.820	64.734
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(11.0.95)	103,3A		28.9.	103,1	104,0	103,3	103,3	25.734
RSO1	8,0	5(30.6.95)	101,1	25	28.9.	101,2	101,5	101,2	100,8	8.670
RSO2	9,5	9(1.4.95)	110,9	11	28.9.	110,6	110,9	111,8	110,5	9.579
RSO8	5,0	4(31.5.95)	91,5		27.9.	89,2	92,1			
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,3A		28.9.	97,3	99,1	97,3	97,3	1.946
RS14D	8,0	5(30.6.95)	100,4		27.9.	100,1	102,5			
RS12D	9,5	9(1.4.95)	110,5	1,34	28.9.	110,2	112,5	110,5	110,5	184
SKR1	10,0	4(11.1.94)	103,5	50	28.9.	103,1	103,5	103,5	103,5	160
SKR1	5,0	3(30.6.95)	81,0		26.9.	75,0	80,0			
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTRR	300	2(28.7.95)	14.300		26.9.	13.400	14.000			
DAD	10.000	(1.6.94)	419.695	3,39	28.9.	117.350	117.800	124.400	116.500	70.381
FMD	1715	(24.5.95)	15.000		27.9.	14.760	15.000			
GPGR		(10)	23.114		27.9.	21.000	22.500			
HMFR		(1)	15.000		26.9.	14.900	15.790			
MKZ	218	(30.3.93)	10.307	2,34	28.9.	10.320	10.500	10.330	10.330	1.033
NIKR	200	(26.6.95)	4.130	2,92	28.9.	4.100	4.170	4.190	4.072	3.663
TCR		(5)	796,4	59	28.9.	795,0	800,0	800,0	794,0	713
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.6.95)	33.880	2,54	28.9.	33.400	33.800	34.250	33.030	10.977
PPNP		(1)	33.707**	5,32	28.9.	32.500	33.990	34.980	32.500	13.110
UBKP	720	(25.5.95)	12.300		28.9.	12.300	12.790	12.300	12.300	1.784
VIP		(1)	43.000		26.9.	42.010	43.040			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(11.1.94)	99,4		25.9.	100,0				
LOZ	11,0	4(1.1.95)	103,5		27.9.	100,2	104,0			
PCE	12,0	7(1.6.95)	101,0		27.9.	100,3	102,0			
POO	10,0	2(1.6.95)	101,1	44	28.9.	100,8	101,4			
SZB1	10,0	2(15.9.95)	104,5		27.9.	103,5	104,9	101,4	100,8	4.371

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Kulturnica, Zidovska steza 1, Veliki oder

Danes, ob 17. uri:
B. Vovk:
HOCETE PETI Z MANO, izven.

Jutri, ob 11. in 17. uri:

S. Makarovic:
MEDENA PRAVLJICA, izven.

Gledališka blagajna je odprta od 11. do 12. ure, informacije ob istem času po tel.: 314-962.

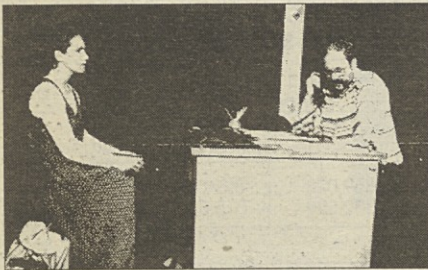
SNG LJUBLJANA

Danes, ob 20. uri:

Ivan Cankar:
HLAPCI, premiera.

Mala drama

Jutri, ob 20. uri: D. Mamet:

OLEANNA, premiera. (foto)

Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame, danes od 10. do 13. ure, telefon: 221-511. Od ponedeljka, 25. septembra bo blagajna odprta od 10. do 13. ter od 18. do 20. ure.

CANKARJEV DOM

Danes, ob 20. uri premiera buto plesa:

DELOVNI PROCES:

Ko Murobushi in Urara Kusangi.

Torek, 3. oktobra (premiera) in cetrtek, 5. oktobra, ob 22. uri: Matjaz Pograjc:
BETONTANC - KNOW YOUR ENEMY!

Prvic v CD: Gledališki abonma. Vrhunske svetovne in domače predstave. Sest predstav - štiri vrhunska tujja gostovanja treh gledališč in ene plesne skupine, dve predstavi po lastni izbiri iz bogatega domačega

in tujega repertoarja. Vpis gledališkega abonmaja do 14. oktobra; ne zamudite!

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Danes, ob 19.30: E. Car:
POREDUSOV JANOS, za izven in konto.

Jutri, ob 19.30: T. Partljic:

STAJERC V LJUBLJANO, za izven.

Vstopnice so v prodaji vsak dan od 10. do 12. ure ter uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 210 852.

SNG MARIBOR

Drama

V nedeljo, 1. oktobra, ob 20. uri za abonente in izven. M. Vezovišek:
JERMANOVO SEME.

Gledališka blagajna je odprta: v ponedeljek od 10. do 17. ure, od torka do petka od 10. do 19. ure. V soboto od 10. do 13. ure ter dve uri pred predstavo. Ob nedeljah in praznikih samo dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu: 062/221-206.

Opera in balet

Danes, ob 19.30 premiera baleta:
ROMEO IN JULIJA, za izven.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

V nedeljo, 1. oktobra, ob 11. uri gostuje Lutkovno gledališče Ljubljana:

Nace Simončič:

VELIKI KIKIRIKI, primerna za otroke od 3. leta starosti.

Vstopnice so na voljo eno uro pred predstavo. Rezervirate jih lahko po telefonu 26-748 vsak delavnik med 11. in 12. uro.

LOŠKI ODER

Danes in jutri ob 19.30 gostuje EG GLEJ in GRAPEFRUIT COMPANY: Iztok Lovric:
AFERA POUHN KUFR.

LOŠKI ODER

Danes in jutri, ob 19.30 gostuje EG GLEJ in GRAPEFRUIT COMPANY: Iztok Lovric:
AFERA POUHN KUFR.

KUD FRANCE PREŠEREN

Jutri ob 21. uri in v nedeljo ob 19.30: ponovitev predstave Gledališča Ane Monro: **DIVA DIVANOVA**.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče

Nova sezona se bo začela v petek, 6. oktobra s krstno uprizoritvijo Aishilove tragedije »Sedmerica proti Tebam«, Režija M. Ursic.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich

Jesenska simfonična sezona 1995

Danes, 29. t. m., ob 20.30 (red A) koncert orkestra gledališča Verdi. Direktor Giuseppe Giazoli. Kot solistka bo pri klavirju nastopila Laura De Fusco. Na programu Chabrier, Rachmaninov, Gershwin in Ravel.

Ponovitev koncerta jutri, 30. t. m., ob 21. uri v Vidmu (Palasport) in v nedeljo, 1. oktobra, ob 18.00 (red B) spet v Trstu.

Do 12. oktobra so pri blagajni gledališča Verdi na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.

Abonmaje delijo tudi po solah, na univerzi in raznih podjetjih.

Gledališče Cristallo - La Contrada

V soboto, 7. oktobra bodo z narečnim delom, ki sta ga

napisala Nini Perno in Francesco Macedonio otvorili novo gledališko sezono.

Gledališče Rossetti

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in na univerzi.

Sv. Ivan - Bivsa umobolnica

Do 7. oktobra bo na programu vrsta gledaliških prireditev in srečanj v okviru projekta Meje, ki sta ga zastavila Dezelni center za mentalno zdravje in združenje »Franco Basaglia«. Danes, 29. t. m., ob 21. uri bo v svetoivanskem gledališču (Ul. S. Cilino 101) gledališka delavnica namenjena pripravi predstave »Storia di Augusta«.

ŠTEVERJAN

Danes, 28. t. m., ob 20. uri bodo v domu Kulturnega društva Briški gric (Bukovje 6) predstavili videokaseto posneta na zadnjem poletnem, osmem »Pajk's Showu«. Večer prireja KD Briški gric v sodelovanju s Kulturnim domom iz Gorice in ZSKD.

BILČOVS

V nedeljo, 1.10. ob 14.00 bo pri Miklavzu Redni občni zbor ZSI in srečanje bivših pregnancev.

DOBRAC

Na vrhu gore (2166 m) - V nedeljo, 1. oktobra - Prijateljsko srečanje, ki se bo zaključilo s sv.maso ob 14. uri v slovenski kapelici.

KOROŠKA

CELOVEC

V Mestnem gledališču bo danes, 29. t. m., ob 19.30 opera »Cavalleria rusticana«. Ponovitev v sredo, 4. oktobra.

KOTMARA VAS

Pri Pusuniku v Sentkandolfu: jutri, 30. t.m., ob 20.00 - Veselica Gorjancev; igrajo muzikantje iz Podjune.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

DNEVI EVROPSKE DEDISCINE

Danes bo v Muzeju novejšje zgodovine (Cekinov grad) v Ljubljani potočal simpozij na temo obnove zgodovinskih parkov, na katerem bodo predavali domači in tuji strokovnjaki. Dopoldan bo kot prvi varstveno politiko italijanskih zgodovinskih vrtov predstavil Vincenzo Cazzato, zatem bosta sledila se prispevka dr. J. Szikra Eva o madžarskih krajinskih parkih 19. stoletja in predstavitev Esterhazyjevega parka v avstrijskem Eisenstadtu. Popoldne bo dr. Bruno Šisic predaval o ureditvi vrta v dvorcu hrvaskega pesnika Petra Hektorovića v Starem Gradu na Hvaru, program predavanj pa bosta zaključila domača strokovnjaka, in sicer Alenka Kolkse, ki bo predstavila vrtno in parkovno tvornost na Stajerskem ter Dusan Orgin, ki bo govoril o smislu slovenske krajinsko-arhitekturne dediscine.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Studijski center za raziskave in entalno zdravje Dezele F-Jk (Svetoivanski park)

Jutri, 30. t. m., ob 9. uri »Confini Donna« v izvedbi »Centro Donna«; ob 21. uri bo v gledališču Miela

na programu gledališka predstava Lelle Costa. Muzej Revoltella- Umetnost Video TV Do 15. oktobra bo na ogled mednarodni pregled video filmov. Urnik ogleda: ob delavnikih 10-13, 15-20, v petkih, in sobotah do 23. ure, ob nedeljah 10-13, zaprto ob torkih.

Danes bo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma ob 20. uri premira buto plesa.

V predstavi **DELOVNI PROCES** nastopata svetovno znana buto plesalca

KO MUROBUŠI in **URARA KUSANAGI**.

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

Danes, ob 19.30: Modri abonma I in II: nastopa ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE, dirigent HARTMUT HAENCHEN. Spored: G. Mahler - Simfonija št. 9 v D-duru.

V sredo in soboto, 4. in 7. oktobra, ob 19. uri: SLAVNOSNI KONCERT ob 15-letnici Cankarjevega doma, 50-letnici umetniškega delovanja pianistke Dubravke Tomsic Srebotnjak, slovesni predaji novega klavirja Steinway, katerega pokrovitelj je Zavarovalnica Triglav, ter 15-letnici delovanja Jerceček Catering, d. o. o. Program: W. A. Mozart, M. Ravel, F. Chopin.

KANAL OB SOČI

Danes, ob 20. uri bo koncert nizozemske skupine ZOOL, katere glasba je mešanica več zvrsti: punka, funka, jazza, soula, hardcora. Pri organizaciji turnee so sodelovali založba FV iz Ljubljane, Radio Student ter MKC Koper. ZOOL so: Stefijn Lehr, bas, Walter Lehr, bobni, Martijn Goosen, kitara,

Emil Jansen, vokal, Chris Corsten, saksofon, Menno Baas je producent in menager.

KULTURNI DOM, NOVA GORICA

Danes, ob 20. uri nastopa MIRAN DEVETAK, mlad pianist iz Gorice, ki je trenutno na podiplomskem studiju v Parizu. Spored: F. Liszt, C. Debussy, R. Schumann.

KUD FRANCE PREŠEREN, LJUBLJANA

Danes, ob 20. uri bo R'N'R koncert, nastopata EUGENE CHADBOURNE, kitara in JIMMY CARL BLACK, bobni.

Jutri, 29. septembra, bo ob 23. uri R'N'R koncert, nastopa kanadska multiinstrumentalistka SHIRLEY HOFMANN (pozavna, tuba, klaviature, harmonika, vokal). Uetnica izvaja glazbo ki je mešanica različnih glasbenih trendov: popa, folka, jazza, roska, punka itn. Izvedbo koncerta je potrpel Francoski kulturni center.

Franciška cerkev, KAMNIK

Danes ob 19.30 bo dobrodelni orgelski koncert, na katerem bo nastopil Primož Ramovž. Program: Bach, Händl, Mozart,

Haydn, Beethoven, Schubert, Ramovž. Koncert je organiziral Zavod za usposabljanje invalidne mladine.

KLUB UNTERHUND, ORMOŽ

Danes ob 21. uri nastopa ameriška skupina iz Portlanda DEFIANCE. Zasedba: Skint, vokal, Mike Arrogance, kitara, Niff, bobni, Kelly, bas. Predskupini sta APATRIDI (Slovanska Pozega) in ODPISANI (Ljutomer).

MLADINSKI KULTURNI CENTER, KOPER

Danes ob 21. uri nastopajo glasbeniki z Nizozemske in Nemčije. Glasbeni projekt (frakcija Heart Headed Soula) v gurujevem cesarstvu.

KC Delavski dom, ZAGORJE

Danes ob 19.30 bo večer narodnih pesmi, na katerem bo nastopal zagorski oktet in klapa OMIS.

GLASBA FJK

TRST

Gledališče Miela

V nedeljo, 8. oktobra, ob 11. uri koncert Riccarda Zadre.

Koncerte, osem nedeljskih glasbenih matinej, je organiziralo gledališče Verdi v sodelovanju z Zadrujo Bonawentura in bodo trajali do 17. decembra. Nastopilo bo osem mladih z uveljavljenih pianistov, ki bodo izvajali Beethovnovne sonate. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripicovich po 10.000 lir za koncert, medtem ko abonma stane 50.000 lir.

V ponedeljek, 2. oktobra, ob 21. uri priredita Zadruja Bonawentura in Tibetanski studijski center iz Milana večer z naslovom »Plesi in petje za mir in svobodo izpod strehe sveta« s skupino petnajstih tibetanskih menihov. Vstopnice dobite pri UTAT.

REPENTABOR

Gallus Consort - Glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe

V nedeljo, 1. oktobra, ob 18. uri - Italijanske violinske sole v 17. stoletju. Nastopajo Luigi Rovighi, Dina Slama in Irena Pahor. Izvajali bodo Frescobaldijeve in Corellijeve skladbe. Koncert prireja Gallus Consort v sodelovanju z deželnim sedežem RAI in trzasko pokrajino.

ŠTIVAN

V ponedeljek, 2. oktobra, ob 21.00 bo v štivanski cerkvi na sporedu zaključni koncert iz cikla »Timavske note«, ki jih je organiziralo Združenje Punto musicale. Nastopila bo vokalna skupina »Ensemble Oktocchos«, ki bo izvajala srednjeveško glasbo.

Galerija Ars temporis: Razstavljena so dela Vlastimila Teske in Angele Hübel.

PLIBERK

Do 14.10 razstavlja Werner Berg.

ROZEK

Grad Rožek: do 1.10 je odprta razstava slikarja B. Faschinga.

TINJE

Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Berga.

ŠPITAL OB DRAVI

Grad Porcia: do 15. 10.95 bo na ogled razstava »50 let Akademije za likovno umetnost v Ljubljani«

RAZSTAVE SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA.

GALERIJA TIVOLI

Osebnе razstave nagrajencev 20. mednarodnega graficnega bienala.

CANKARJEV DOM

V Veliki sprejemni dvorani je do 30. septembra na ogled razstava tapiserij nemškega umetnika Wernerja Möllerja. (foto)

MALA GALERIJA, Slovenska 35

V galeriji je na ogled razstava slik nemškega umetnika Imija Knoebela.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska31

Na ogled je razstava OD SKICE DO LUTKE, umetnice Agate Freyer - Majaron. (foto)

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji: razstavi Arhitektura ter Nastanek, ogrozanje in reševanje likovne dediščine.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA,

Vodnikova 65

V galeriji je na ogled posthumna razstava akademskega slikarja Marijana Dovjaka.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

V galeriji do 7. oktobra razstavlja nizozemski slikar Kees van Eyck.

GALERIJA ILIRIJA

V galeriji je do jutri na ogled razstava kiparja Aleksandra Kovaca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15.10. razstavlja James Rosenquist.

Galerija Cartesius: do 30. t. m. razstavlja umetnica Megi Pepeu (urnik: 11.-12.30, 16.30-19.30). Palaca Costanzi: jutri, 30. t. m., ob 12. uri otvoritev razstave »Od gosence do metulja«.

Galerija Art Light Hall: do 30. t. m. razstavlja slikar Ugo Pierri.

Miramarski park- Konjušnica

Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin anticne Eble. Dvorana Krozka Generali-Trg Duca degli Abruzzi 1: Do 6.10. bo na ogled razstava albankega slikarja in kiparja Gavril Pritfuli.

GORICA

Kulturni dom: do 8.10. razstavlja slikar Jona Gal Planinc iz Ljubljane.

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

GALERIJA ŠKUC

V galeriji je na ogled samostojna razstava mladega fotografa Tomaza Gregorica.

GALERIJA ŠKUC

V galeriji je na ogled samostojna razstava mladega fotografa Tomaza Gregorica.

GALERIJA M-ART, MARIBOR

V galeriji je na ogled razstava slik umetnika Adel Seyoun in Galeb Baiee.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah galerije je na ogled razstava Gotika v Sloveniji: Slikarstvo in kiparstvo.

Galerija K in K, SENTJANŽ

V galeriji je na ogled razstava o pozabljenih taborišcih na avstrijski strani Ljubelja.

MUZEJ JEZENICE

Jutri ob 18. uri bodo odprli razstavo slik, plastik in reljefov umetnice Eve Gasparic. Razstava bo na ogled do 29. oktobra.

POKRAJINSKI MUZEJ, MURSKA SOBOTA

Jutri ob 18. uri bodo odprli arheološko razstavo AVARI NA JUGOZAHODNEM MADŽARSKEM. Razstava bo na ogled do 20. novembra.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

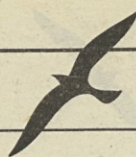
KOROŠKA

CELOVEC

Skofjski muzej (Lidmanskysgasse 10): odprt je do 15. oktobra.

Kunstforum (Villacherstrasse 8/II): do 14.10 razstavlja Ahmet Oran.

Galerija Freund: razstavlja Johannes Zechner. Evropska hiša: kiparski simpozij Krstal-Celovec.

KOLESARSTVO / SVETOVNO PRVENSTVO

Zasledovalna vožnja Obreeju

Britanec je v finalu dvakrat premagal Italijana Collinellija - Tretji je bil O'Grady

BOGOTA - Graeme Obree iz Velike Britanije je drugega dne svetovnega kolesarskega prvenstva v Bogoti v Kolumbiji zmagal na eni od premiernih disciplin, v 4000 metrov dolgi zasledovalni vožnji. Obree je v finalnih vožnjah s časom 4 minut in 24 sekund premagal Italijana Andreo Collinellija, katerega najboljši dosežek v finalu je bil za 1.5 sekunde počasnejši od Britancevega. Obree je v tej disciplini tudi svetovni rekorder (4:20.894). Bronasto kolajno je osvojil Avstralec Stuart O'Grady, ki je v polfinalni vožnji izgubil proti drugouvrščenemu Italijanu Collinelliju, njegov čas pa je bil boljši od dosežka Francoza Philippa Ermenaulta, ki ga je v drugem polfinalu izločil zmagovalec Obree.

V drugi uvodni disciplini, ženskem sprintu na 200 metrov, je zmagala Francozinja Felicia Balanger, ki je v treh finalnih sprintih dvakrat premagala Rusinjo Olgo Slusarevo. Danes bodo kolesarji vozili na 333, 33 metra dolgi progi, kar bo zadnja dvoranska disciplina. Cestne preizkušnje se bodo začele 4. oktobra na Vzhodni Kordiljeri.

Izidi: - moski: 4000 m - zasledovalna vožnja: 1. Graeme Obree (VB) 4:24.182 (v finalu), 2. Andrea Collinelli (Ita) 4:25.677 (v finalu), 3. Stuart O'Grady (Avs) 4:23.637 (v polfinalu), 4. Philippe Ermenault (Fra) 4:25.634 (v polfi-

Kolajne v zasledovalni vožnji so si razdelili (od leve) Italij Collinelli, Britanec Obree in Avstralec O'Grady (AP)

nalu), 5. Peter Pieters (Niz) 4:32.536 (v četrtfinalu), 6. Juan Martinez (Spa) 4:32.333 (v četrtfinalu); ženske: sprint na 200 m - za prvo mesto: Felicia Balanger (Fra) - Olga Slusareva (Rus) 2:1 (11.491, 12.048,

11.923); za tretje mesto: Erika Salumä (Est) - Galina Jenjuhina (Rus) 2:0 (12.514, 11.928), 5. Ingrid Haringa (Niz), 6. Connie Paraskevina Young (ZDA), 7. Kathrin Freitag (Nem).

FORMULA 1 / PRED VELIKO NAGRADO EVROPE

Hill mora zmagati in upati v čudež...

Eddieja Irvinea bo v ekipi Jordana zamenjal Anglež Martin Brundle

NÜRBURG - Po manj kot tednu premora se formula 1 ta konec tedna seli v Nemčijo, kjer bo na Nürburgringu blizu nemško-belgijske meje v nedeljo dirka za VN Evrope. Nürburgring je znan predvsem po nesreči, v kateri je leta 1976 skoraj zgorel Niki Lauda. Staro, 23 kilometrov dolgo dirkališče je leta 1984 zamenjal nov sodoben kompleks s 4542 metrov dolgo stezo. Doslej sta bili na novem dirkališču dve dirki. Na prvi leta 1984 je zmagal Alain Prost z McLarenom, leto za tem pa je bil najhitrejši Michele Alboreto s Ferrarijem. Od dirkacev, ki so s formulo 1 v Nürburgu že dirkali, danes tekmuje le še Gerhard Berger. Michael Schumacher dirkališče pozna iz časov formule 3, David Coulthard pa iz formule 3000. Damon Hill, tako kot tudi večina ostalih, na novem

dirkališču se ni dirkal, po starem pa se je vozil z osebnim avtomobilom.

Za Hilla, ki ima v skupnem seštevku trenutno 17 točk zaostanka za Schumacherjem, pride v postev samo en scenarij, ki pa ni več odvisen samo od njega. Če hoče se naprej realno upati na naslov svetovnega prvaka, bi v Nemčiji moral nujno zmagati, Schumacher pa bi moral ostati brez točk. V tak razplet ne verjame niti Hill sam, saj je že po dirki v Estorilu dejal, da mu do naslova lahko pomaga le še čudež. Kljub temu seveda ne gre verjeti, da bi Hill in Williams vrgla pusko v koruzo. Avtomobilizem je pač sport, v katerem nemalokrat prihaja tudi do neverjetnih preobratov. Ne kaže spregledati tudi dejstva, da je Schumacher se vedno »na opazovanju« in da ga v primeru nesportne vožnje

caka prepoved nastopa na eni dirki. Če pride do obratnega razpleta - Schumacherjeva zmaga in Hillov odstop - bi Nemec v zadnjih treh dirkah potreboval le še tri točke, če bi seveda Hill trikrat zmagal.

Ta konec tedna naj bi dobili odgovor se na zadnje odprto vprašanje glede sestave moštev v prihodnji sezoni. Pricakovati je, da bo McLaren Mercedes za partnerja Mike Häkkinena razglasil Davida Coultharda. S prestopom Eddieja Irvinea iz Jordana k Ferrariju se je odprlo mesto pri Jordanu. Irvine se je skupaj z Jeanom Todtom prvič kot ferrarijevec srečal z novinarji in spregovoril o razlogih, zaradi katerih se je odločil za prestop. Na tiskovni konferenci je Eddie Jordan sporočil, da bo Irvinea pri Jordanu zamenjal Anglež Martin Brundle. (S. D.)

ODBOJKA / EP ZA ŽENSKKE

Hrvaška in Rusija zmagovalki skupin, četrti polfinalist je Nemčija

Polfinalne tekme bodo jutri

GRONINGEN, ARNHEM - Nemčija je četrti polfinalist na evropskem ženskem odbojarskem prvenstvu na Nizozemskem. V zadnjem dnevu kvalifikacijske faze so Nemke dokaj prepričljivo premagale Poljsko. V polfinalu se bodo pomerile z Hrvaško, ki je z zmago proti Italiji po starih setih igre osvojila končno 1. mesto v Arnhemu. V drugem polfinalu igra favorizirana Rusija proti sesterki gostitelja prvenstva.

Danes bo na EP prost dan, polfinalne tekme bodo jutri, finalne pa v nedeljo.

IZIDI ZADNJEGA DNE KVALIFIKACIJ
SKUPINA A: Nemčija - Poljska 3:1 (15:13, 15:7,

8:15, 15:12), Latvija - Belorusija 0:3 (5:15, 13:15, 6:15), Rusija - Ukrajina 3:0 (17:15, 15:12, 15:11).

Končni vrstni red: Rusija 10, Nemčija 8, Ukrajina 6, Belorusija 4, Poljska 2, Latvija 0.

SKUPINA B: Hrvaška - Italija 3:1 (15:6, 12:15, 15:8, 15:7), Turčija - Bolgarija 0:3 (13:15, 10:15, 3:15), Nizozemska - Češka 3:0 (15:7, 15:4, 15:13).

Končni vrstni red: Hrvaška 10, Nizozemska 8, Bolgarija 6, Italija 4, Češka 2, Turčija 0.

POLFINALNI SPORED: od 1. do 4. mesta: Rusija - Nizozemska (14.30), Hrvaška - Nemčija (20); od 5. do 8. mesta: Ukrajina - Italija (12), Belorusija - Bolgarija (17).

NOVICE

Izpadla prva nosilka

PEKING - Na teniskem turnirju v Pekingu z nagradnim skladom 107 tisoč dolarjev se je morala posloviti tudi prva nosilka Yayuk Basuki iz Indonezije. Brez večjih težav s 6:0 in 7:5 v nizih jo je premagala Amerikanka Linda Wild. Uspešnejša je bila sedma nosilka Amerikanka Shaun Stafford, ki je Kitajko Li Fang ugnala s 6:4 in 6:1. Izidi - 2. krog: Shaun Stafford (ZDA, 7) - Li Fang (Kit) 6:4, 6:1; Jelena Tatarkova (Ukr) - Li Li (Kit) 7:6 (7:5), 7:6 (8:6); Linda Wild (ZDA) - Yayuk Basuki (Ind, 1) 6:0, 7:5.

Piccio bo preživel

BRISBANE - Zdravstveno stanje poklicnega boksarja, Filipinca Fernanda Piccia, ki je v dvoboju lahke kategorije proti Avstralcu Selwynu Currieju dobil hude možganske poškodbe, se izboljšuje. Piccio je bil knockoutiran v sedmi rundi dvoboja v avstralskem mestu Toowoomba. Po seriji močnih udarcev Currieja je Piccio omahnil med vrvi in se ni več dvignil. Organizatorji so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili hude možganske poškodbe.

Price pri Washington Bullets

CLEVELAND - Mark Price, najboljši v zadevanju prostih metov in stirikratni branilec v srečanjih All Stars ameriške profesionalne košarkarske lige (NBA), bo v novi sezoni okrepil vrste moštva Washington Bullets. Price je v prejšnjih sezonah nastopal za moštvo Cleveland Cavaliers. Washingtonsko moštvo je imelo v pretekli sezoni najslabši učinek vzhodne konference NBA, zato so se odločili za nakup izkusnega branilca, ki zna zadevati, da bi vodil igro dobrih mladih igralcev, kot so novinec Rasheed Wallace, Juwan Howard (2. sezona v NBA) in Chris Webber (3.). Generalni direktor washingtonskih »krogel« John Nash je ob tem dejal, da so z nakupom Pricea dosegli zelen namen, obenem pa se jim ni bilo treba posloviti od nobenega od mladih talentiranih košarkarjev. Marka Pricea so leta 1986 kot drugega igralca »drafta« kupili Cavaliers. Minula sezona je bila zanj sezona poškodb. Zapestje si je zlomil 14. januarja, takrat so mu na kliniki v Clevelandu postavili podporni vijak, zaradi česar ni igral na 27 tekmah. Zaradi manjših drugih poškodb pa je zamudil še sedem srečanj lige NBA.

Havelange ne priznava Maradonovega sindikata

SAO PAULO - Predsednik svetovne nogometne zveze FIFA Joao Havelange se je odločil, da ne bo priznal novoustanovljenega mednarodnega sindikata nogometnih igralcev pod vodstvom Argentincega Diega Maradone. Po besedah prvega moza svetovnega nogometa sodeluje FIFA le z nacionalnimi nogometnimi zvezami, zato ne bo sprejemala nobenih predlogov in pritožb igralcev. Upoštevala jih bo le v primeru, če jih bo posredovala katera od nacionalnih nogometnih zvez. Na vprašanje, kaj bo storil v primeru grožnje s stavkami igralcev, je Havelange odgovoril: »Dvomim, da bi leta 1986, ko je bil na vrhuncu nogometne kariere, Maradona pomislil na stavko. Take in podobne grožnje so tipične za igralce, katerih čas se izteka.«

»Nogometna vojna« med Japonci in Korejci se nadaljuje

ZÜRICH - Visoka japonska delegacija je Seppu Blaterju, generalnemu sekretarju svetovne nogometne zveze FIFA, predala uradno prošnjo za organizacijo svetovnega prvenstva v nogometu leta 2002. Podobno bo danes storila tudi delegacija Južne Koreje. S tem je »nogometna vojna« med državama stopila v obdobje podrobnih predstavitev svojih zmogljivosti in prednosti za izvedbo prireditve.

Japonska in Južna Koreja si na vse kriplje tudi z nepostenimi prijemi prizadevata dobiti organizacijo nogometnega SP leta 2002, ki bo prvo na azijski celine. Rivalstvo se je s športnega področja preselilo tudi v politiko, ko je Južna Koreja začela razglasati, da Japonska ni primerna država prirediteljica zaradi dejanj njenih vojakov med drugo svetovno vojno. Zaradi tega je FIFA resno razmišljala, da bi izbor pospešili, vendar je njen predsednik Joao Havelange odločil, da bodo prireditelja izbirali 1. junija 1996, tako kot so že prej določili. Pojavili so se tudi predlogi, da bi priredili nogometni spektakel obe državi skupaj, zamisel pa so pozneje ovrgli kot nerealno.

Japonska je obljubila, da bo v pripravo objektov vložila 5, 2 milijarde ameriških dolarjev, Južna Koreja pa 1, 3 milijarde, ob tem pa je treba upoštevati dejstvo, da so stroški gradnje na Japonskem veliko višji kot v Južni Koreji. Obe državi sta si pri promociji začeli pomagati tudi z znanimi osebnostmi iz nogometnega sveta. Koreja je povabila Argentince Maradono, naj s svojim moštvom Boca Juniors proti njihovi reprezentanci odigra svoje prvo srečanje po preteku 15-mesečne prepovedi aktivnega igranja nogometa zaradi uživanja mamil. Kakršenkoli že bo izid tekme med Japonsko in Južno Korejo, pa je že zdaj jasno, da bo SP leta 2002 prineslo državi prirediteljici največji zasluzek doslej.

SMUČANJE / DO PRVENSTVA ŠE ŠTIRI MESECE IN POL

Mednarodna smučarska zveza je zadovoljna s pripravami na SP

ZÜRICH - Stiri mesece in pol pred začetkom svetovnega smučarskega prvenstva v spanski Sierri Nevadi so pri Mednarodni smučarski zvezi (FIS) zadovoljni s potekom priprav. Tudi vremenska napoved je obetavna, saj so ameriški vremeoslovci napovedali, da bo pred prvenstvom, ki bo potekalo od 11. do 25. februarja, zapadlo dovolj snega.

»Zelo smo zadovoljni. V Spaniji vse poteka po načrtih. Zagode nam jo lahko le vreme,« je razmere komentiral generalni sekretar FIS Gian-Franco Kasper, ki se je pred kratkim vrnil z obiska v Spaniji, kjer so ga spremljali direktor moskih tekmovanj pri FIS Günther Hujara, di-

rektor zenskih tekmovanj Kurt Hoch in vodja marketinga Christian Knauth. Kasper je poudaril dvoje: »Vse sile FIS so usmerjene v prvenstvo v Sierri Nevadi. Svetovno prvenstvo letos zanesljivo bo.«

Od lanske odpovedi tekmovanj se je v Spaniji marsikaj spremenilo. Prireditelji so poleti kupili 95 snežnih topov, kar pomeni, da so njihovo število skoraj podvojili. Tudi obe umetni jezeri, iz katerih bodo črpali vodo za snežne topove, sta že polni. »Predvsem kolicine vode v jezerih so zelo pomembne. Seveda so pomembne tudi za zimski turizem na tem območju,« je dejal Kasper. Organizatorji so opravili tudi nekaj popravkov na progah,

zaradi česar bo tudi priprava prog lažja. Spanci so povečali tudi število varnostnih mrež za tekmovalce in ograd proti vetru, na zgornjem delu prog pa so zgradili novo 800-metrsko sedežnico, ki bo tekmovalcem in spremljevalcem olajšala pot do starta.

Tudi vremenska napoved je obetavna. Ameriški institut, ki se ukvarja z vremenskimi napovedmi za daljša časovna obdobja, je napovedal, da bo v Spaniji letos dovolj snega in da bodo temperature januarja in februarja zelo nizke. Ne glede na ameriške napovedi so prireditelji zagotovili, da bodo umetni sneg začeli izdelovati takoj, ko bo za to dovolj hladno.

BOKS / JUBILEJ

Nemška boksarska legenda Max Schmeling praznoval devetdesetletnico

FRANKFURT (STA/AP) - Nemška boksarska legenda Max Schmeling, ki je leta 1930 postal svetovni prvak v težki kategoriji, je dopolnil 90 let.

Schmelingova največja želja za rojstni dan je, da bi dočakal sto let. Nemec se je začel z boksom ukvarjati leta 1924 pri klubu v Kölnu, istega leta je postal profesionalen. Cez dve leti, 25. avgusta 1926, je postal nemški prvak v poltežki kategoriji, v isti kategoriji je 19. junija 1927 osvojil tudi evropski naslov. Naslednje leto je postal nemški prvak v težki kategoriji in nadaljeval svojo športno pot v ZDA. Svetovni prvak je postal leta 1930

po dvoboju z Jackom Sharkeyjem, ki ga je sicer prisilil k predaji v četrti rundi, vendar je bil pozneje diskvalificiran zaradi nizkega udarca. V povratnem dvoboju je Schmeling izgubil naslov, ne pa tudi popularnosti. Največji uspeh v njegovem življenju je bila zmaga proti Joeju Louisu, katerega je 19. junija 1936 knockoutiral v dvanajsti rundi. Dve leti pozneje mu je Louis vrnil z obrestmi, ko ga je poslal na tla že v drugi rundi. Med vojno je služil v nemški vojski, po koncu vojne je nastopil le še enkrat, leta 1948 proti rojaku Richardu Vogtu, in po točkah izgubil. Po tem dvoboju se je Schmeling upokojil.

NOGOMET / POVRATNE TEKME 16-TINE FINALA POKALA POKALNIH ZMAGOVALCEV

Parma se je brez težav uvrstila v osmino finala

Albansko Teuto premagala z najmanjšim trudom

Melli je dosegel prvi zadetek za Parmo proti Teuti (telefonfoto AP)

Parma - Teuta Tirana 2:0 (1:0)

Strelca: Melli (8), Inzaghi (90)

PARMA: Bucci, Benarivo, Di Chiara, Sensini, Apolloni, Couto (Cannavaro od 42. min.), Melli (Zola od 46. min.), Brolin, Crippa (Catanese od 72. min.), Brambilla, Inzaghi.

Teuta je bila za Parmo v povratni tekmi šestnajstine finala nogometnega pokala pokalnih zmagovalcev povsem nedorasel nasprotnik, uspelo pa ji je preprečiti, da bi Italijani dosegli točo golov. Pri tem so si Albanci včasih pomagali z grobo igro, zrtve katere je bil Portugalec Fernando Couto, ki se je moral zateči v bolnišnico s spahnjeno ključnico. Parma je z minimalnim trudom dosegla to, kar je

VČERAJSNJI IZIDI

	1. tekma	2. tekma	naprej
Feyenoord (Niz) - Dag Liepaja (Lat)	7:0	6:0	Feyenoord
Sahtjor Donjeck (Ukr) - Bruges (Bel)	0:1	1:1	Bruges
Celtic (Sko) - Dinamo Batumi (Gruz)	3:2	4:0	Celtic Glasgow
Kopenhagen (Dan) - Hradec Kralove (Ces)	0:5	2:2	Hradec Kralove
Halmstad (Sve) - Lokomotiva Sofija (Bol)	1:3	2:0	Halmstad
Everton (Angl) - Reykjavik (Isl)	3:2	3:1	Everton
Real Zaragoza (Spa) - Inter Bratislava (Slk)	2:0	—	
Petrolul Ploiesti (Rom) - Rapid Dunaj (Av)	1:3	0:0	Rapid Dunaj
Paris SG (Fra) - Molde (Nor)	3:2	3:0	Paris St: Germain
Ararat Erevan (Arm) - Dinamo M. (Rus)	1:3	0:1	Dinamo Moskva
Sion (Svi) - Aek Atene (Gr)	0:2	2:2	Aek Atene
Sileks (Mak) - Borussia M. (Nem)	0:3	2:3	Borussia M.
Parma (Ita) - Teuta (Alb)	2:0	2:0	Parma
Trabzonspor (Tur) - Žalgiris Vilnius (Lit)	2:2	1:0	Trabzonspor
Makabi (Izr) - Sporting Lizbona (Port)	0:4	0:0	Sporting Lizbona
Dep. La Coruña (Spa) - Apoel (Cip)	0:0	8:0	Dep. La Coruña

Danes žreb 2. kroga

ZENEVA - Danes bo žreb parov drugega kroga tekem v pokalu pokalnih zmagovalcev (osmina finala) in pokalu UEFA (sestnajstina finala). Žreb bo delno voden, ka rpa ne pomeni, da italijanska mostva ne tvegajo dvoboj z boljimi nasprotniki. Parma bi se lahko v pokalu pokalnih zmagovalcev lahko srečala celo z nizozemskim Feyenoordom. V pokalu UEFA bodo vsa italijanska mostva med šestnajstimi nosilci,

vsako pa caka s rečanje z enim od teh nasprotnikov: Liverpool, Sevilla, Rotor Volgograd, Dinamo Minsk, Lion, Leeds, Vitoria Setubal, Lens, Strasbourg, Real Betis Nottingham Forest, Aalst, Roda, Raith rovers, Lugano, Zimbru.

Pokal UEFA

Včerajšnji izidi: Bordeaux (Fra) - Vardar (Mak) 1:1, prva tekma 2:0, kvalificiran Bordeaux. Ujpest Dozsa (Madž) - Strasbourg (Fra), prva tekma 0:3, kvalificiran Strasbourg.

NOVICE

Papin se je sprl s trenerjem

BONN - Čeprav ne igra več tako uspešno kot včasih, je francoski napadalec Jean Pierre Papin se vedno v ospredju pozornosti. Pred dvema mesecema je obelodanil domnevni poskus podkupovanja na tekmi Lige prvakov med Olympiqueom iz Marseille in Milanom leta 1993 (obtožbe je potem zanikal), zdaj pa se je sprl z novim Bayernovim trenerjem Ottom Rehaglom, ki je prevzel Trapattonijevo mesto. »Moram se pogovoriti z njim. Če ne bo spremenil odnosa z igralci, bom odšel,« je povedal 31-letni francoski nogometaš, ki s klopi za rezerve spremlja uspešnim nastopom mostva in dobri igri kolegov v napadu Jurgena Klinsmanna in Emila Kostadinova. Bayer je v sedmih tekmah bundeslige dosegel sedem zmag.

All blacks v Italiji

BOLOGNA - Za tekmo v rugbyju med italijansko reprezentanco in slovitim novozelandskim mostvom All blacks, ki bo 28. oktobra v Bologni, vlada izredo zanimanje. Doslej so namreč prodali že 7000 vstopnic, čeprav manjka do srečanja še cel mesec.

Pisano končal sezono

SALERNO - Lanski najboljši strelec B lige (21 golov), član Salernitane Giovanni Pisano, zaradi poškodovanega kolena letos ne bo več igral. Poškodbo je staknil že 27. avgusta letos v tekmi s Cosenzo, a je zaradi zgrešene diagnoze se naprej treniral. Namesto hude poškodbe križnega ligamenta so zdravniki sprva ugotovili navađen preteg. Pisanoja bodo operirali v začetku prihodnjega tedna. Nadaljevanje kariere ni v nevarnosti.

Tožba se nadaljuje

VIDEM - Videmsko sodišče bo o sporu med Udinesejem in izraelskim nogometašem Ronniejem Rosenthalom vnovič razpravljalo 6. novembra. Rosenthala je Udinese najel poleti leta 1989, a ga odslovil s pretvezo, da ima trajno poškodovano hrbtenico. Izraelec, ki zdaj brez težav igra za angleški Liverpool, pa je tožil društvo, čes da se ga je hotelo znebiti, potem ko so se na procelju sedeža kluba v Vidmu pojavili protizidovski napis. Od Udineseja zahteva 700.000 dolarjev odškodnine.

Piepoli je bolan

PAIPA (Kolumbija) - Leonardo Piepoli, eden od stirinajstih članov italijanske kolesarske reprezentance, ki se v Kolumbiji pripravlja na cestno preizkušnjo za profesionalce, je bolan. Zaradi gastritisa in temperature leži v postelji. V odlični formi pa sta Gianni Bugno in Maurizio Fondriest, ki v komaj minuli sezoni sicer nista blestela.

Camporese naprej

PALERMO - Omar Camporese se je na mednarodnem teniskem prvenstvu Sicilije uvrstil v četrtfinale po zmagi proti Spancu Alexu Corretji, 28. igralcu na svetu. Camporese, ki na lestvici ATP zaseda 186. mesto, je zmagal s 6:3, 3:6, 7:6.

KOŠARKA / PREDKOLO V EVROPSKI LIGI PRVAKOV

Smelt Olimpija gladko izgubila v Orthezu (-25)

Ljubljancane pokopal francoski reprezentant Rigadou - Benetton in Buckler zmagala v gosteh

RIM - Italijanska predstavnik v košarkarskem »euroclubu«, Benetton in Buckler, sta si že po zmagi v gosteh v prvih tekmah 1. kroga praktično zagotovila uvrstitev v skupini osmine finala, ljubljanska Smelt Olimpija pa bo tudi letos verjetno ostala brez evropske »scene«. V Orthezu je namreč izgubila s 25 točkami razlike.

Banik Prievizde - Benetton 87:91
Kalev Talin - Buckler 65:81 (25:39)

KALEV: Pehka 8, Kulamae 12, Muursepp 11, Hill 12, Metstak 13, Ba-

benko 2, Köner 7, Rummna.

BUCKLER: Coldebella 5, Komazec 27, Morandotti 4, Woolrdige 23, Binelli 6, Brunamonti 4, Abbio 4, Carera 8, Orsini.

Pau Orthez - Smelt Olimpija 96:71 (49:31)

PAU - Ljubljancani so začeli dobro v obrambi, vendar so Francozi kmalu prevzeli pobudo in povsem razbili ljubljansko obrambo. Tako je bilo že v 11. minuti 28:15, ljubljanski kos pa je v tem delu igre neusmiljeno polnil Rigadeau. Proti koncu prvega polčasa

je bila razlika že velikih 24 točk, vendar so se v zadnjih minutah Ljubljancani zbrali in predvsem po zaslugi Horvata znizali razliko na 18 točk. Tudi na začetku drugega dela so Ljubljancani dobro zace-li. Ko je že kazalo, da bodo zmanjšali vodstvo domačih, so znova pustili in dovolili igralcem Ortheza, da počasi povečujejo prednost. V 28. minuti je bila razlika znova 24 točk (67:43), domači trener Gomez pa je zaradi velike razlike lahko poslal na igrišče tudi rezervne igralce, ki

so samo nadaljevali s polnjenjem ljubljanskega kosa. V 31. minuti je zaradi petih osebnih napak igro zapustil Daneu, kmalu za njim pa se Gorenc. V 38. minuti so imeli Francozi najvisjo prednost, kar 31 točk (92:61), na koncu pa je Milic z nekaj prodori le ublažil poraz. Ljubljancani so tako najbrž že zapravili možnost za vnovično igranje v družbi najboljših evropskih klubov, saj je težko verjeti, da bodo v dvorani Tivoli nadoknadili prednost odličnih Francozov. Najboljši igralec tekme je bil domači branilec Rigadeau, ki je dosegel 33 točk, pri Ljubljancanih pa sta bila najučinkovitejša Gorenc in Horvat s po 12 točkami.

Partizan Beograd - Benfica 64:64 (37:30)

BEOGRAD - Dvorana Pionir, 7000 gledalcev, sodnika Davidov (Rusija) in Coluzzi (Ita).

PARTIZAN: Vidacić, Brkić 8, Dalipagić, Lončar 2, Stevanović 6, Perić 14, Koturović 6, Tomašević 5, Drobnjak

12, Lukovski 11.

BENFICA: Baltazar, Silva 10, Lisboa 9, Ramos, Jorge, Neves, Seixas 6, Nahar 23, Cruz, Conceicao 16.

Košarkarji Partizana so v 2. krogu kvalifikacij za uvrstitev v evropsko ligo prvakov igrali neodločeno s portugalskim prvakom in imajo malo možnosti za napredovanje. Trener Ranko Zeravica ima zelo talentirane igralce, s katerimi pa mora se veliko delati. Neuigranost in začetniške napake so bile glavni razlog, da Partizan ni zmagal. (M. M.)

Odbojka: Olympia - VBU 3:0

V tekmi 2. kroga za deželni odbojarski pokal je moška ekipa Olympie sinoci v Gorici s 3:0 (15:11, 15:7, 15:8) premagala videmski VBU.

JADRANJE / MATCH RACE ZA SLOVENIJA CUP

Šest bleščečih zmag Šveda Holmberga

KOPER - Prvi dan najpomembnejše jadralske prireditve v Sloveniji - prvokotnega match racea za Slovenija Cup Grand prix ÖMV - je minil ob enkratnih jadralskih razmerah in izjemni razpoložnosti 34-letnega švedskega krmarja Magnusa Holmberga, starega znanca Kopr, saj je bil leta 1992 drugi, lani pa zmagovalac Kopr. Osemkratni prvak Švedske v različnih jadralskih razredih, ki je začel jadrati pri 16 letih v razredu evrop, je tokrat zasencil vse tekmece in dosegel šest bleščečih zmag.

V močni mednarodni konkurenci sta slovenska jadralska Mitja Kosmina in Dušan Puh s polovičnim izkupičkom tri kroge pred koncem kvalifikacij se v igri za uvrstitev v polfinale; oba pa sta zadala edina poraza prvemu favoritu Fran-

cozu Bertrandu Paceju in imela v nekaterih dvobojih tudi malce sportne smole. Ze kar tragični junak prvega dne je bil domačin Mitja Kosmina, ki je izgubil dva dvoboja, v katerih je imel zmagi že v žepu, predvsem to velja za prvi dvoboj z Dancem Andersom Myralfom, kjer je naredil napako, o kateri bo še dolgo sanjal. V slovenskem obračunu v petem krogu je že na startu preliscil Puha in vodil tekmo vse do zadnje stranice proti vetru, kjer pa ga je Puh z rutino velikega mojstra prehitel. Oba slovenska jadralska imata v zadnjih treh krogih iste tekmece: Celona (Italija), Doresteja (Spanija) in Bezića (Hrvaska).

Največje razočaranje prvega dne je sloviti Spanec Luis Doreste, dvakratni olimpijski prvak in šestkratni svetovni prvak, ki je

pred dnevi na Blatnem jezeru na EP v razredu soiling osvojil četrto mesto in naravnost z Madžarske pripotoval v Koper. Šved Holmberg in Francoz Pace sta si polfinale praktično že prijadrala, za ostali dve mesti, ki še peljeta v polfinale, pa je najmanj pet izredno izenačenih kandidatov. Danes se torej obeta izjemno zanimiv razplet, v katerem bomo držali pesti za slovenska jadralska, in upamo lahko, da bo vsaj eden od njiju znal izkoristiti domače razmere. Tekmovanje se bo nadaljevalo danes ob 10. uri.

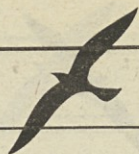
Vrstni red po 6. krogih round robina: Holmberg (Sve) 6:0, Pace (Fra) 4:2, Wieser (Nem), Myralf (Dan), Kosmina (Slo), Celon (Ita) in Puh (Slo) po 3:3, Pillot (Fra) in Bezić (Hrv) 2:4 ter Doreste (Spa) 1:5. (Jože Kreft)

Memorial »Milan Starc«: Kontovelu 1. mesto na turnirju za naraščajnike, danes in jutri še nastop članov

Kontovel je zmagovalac košarkarskega turnirja za naraščajnike, ki ga je SD Kontovel pripravil v okviru prireditve v spomin na Milana Starca. Danes in jutri bo na vrsti še članski turnir.

TURNIR ZA NARASČAJNIKE - polfinalni tekmi: Bor - Kraski zidar 89:82 po enem podaljsku (71:71, 35:309, Kontovel - Jadran 79:43 (36:16). Tekma za 3. mesto: Kraski zidar - Jadran 115:52 (61:25). Tekma za 1. mesto: Kontovel - Bor 64:60.

CLANSKI TURNIR »danes (Ervatti): Kontovel - Cicibona (19.00), POM Tržic - Dom (20.30), jutri: za 3. mesto (17.00), za 1. mesto (18.30), sledi nagrajevanje obeh turnirjev.

NAMIZNI TENIS / DREVI 1. KOLO POKALA NANCY EVANS

Krasovke v Zgoniku proti Nizozemkam za obstoj v Evropi

Krasove namiznoteniske igralke čaka danes važna mednarodna preizkusnja. V 1. kolu tekmovanja za pokal Nancy Evans se bodo namreč pomerile z nizozemsko ekipo TTV Hoonhorst iz Dalfsena. Zenski namizni tenis je na Nizozemskem dobro razvit in kvaliteten in se predlanskim je Nizozemska osvojila srebrno kolajno na evropskem prvenstvu. Zato bo naloga krasovk izredno zahtevna, toda mlade varovanke Sonje Milic s Kitajko Wang Xuelan so v zadnjem času že večkrat dokazale, da znajo dati od sebe največ takrat, ko je to najbolj potrebno. Upati je, da jim bo uspel podvig in s tem uvrstitve v 2. kolo, kjer je že česki predstavnik Nova Hut iz Ostrave.

Srečanje v sportnem centru v Zgoniku se bo začelo ob 19. uri, odveč pa je poudarjati, da bo za uspeh pomembna tudi podpora občinstva s tribun.

Na sliki, Foto Kroma (od leve): krasovke Wang Xuelan, Ivana Stubelj (ne bo igrala), Katja Milic, Vanja Milic, Ana Bersan in trener ekipe Scnja Milic.

ODBOJKA / ZVEZNI POKAL

Borovke že drevi v gosteh proti Kennedyju

Ostale naše šesterke bodo s tekmovanjem začele jutri

Danes in jutri se začnajo tudi boji v zveznem odbojarskem pokalu. Prve bodo v areno stopile odbojkarice Bora Mercantile, ki se bodo že drevi srečale z ekipo Kennedyja iz Vidma, ki prav tako kot borovke nastopa v C1 ligi. V tem trenutku je težko napovedovati, kaj lahko storijo borovke v zveznem pokalu. Vsekako je v skupini izrazit favorit B ligas Camst iz Vidma, medtem ko bi se morale borovke s Kennedyjem in Cordenom boriti za drugo stopničko. Seveda je uvrstitev postranskega pomena, saj pokalne tekme služijo predvsem kot priprava za prvenstvo.

Ostale naše ekipe (Imsa Kmečka banka, Koimpex in Soca Sobema pri moških in Koimpex pri ženskah) bodo igrale jutri.

Gladka zmaga združene ekipe Körting

Deželni pokal Skupina B
ACLI Ronchi - Körting 0:3 (5:15, 0:15, 10:15)
Körting: Miot 3+4, Veljak 7+1, Pertot 1+2, Furlanic 12+7, Sustersic 1+1, Drasic 2+2, Micalessi 2+1, Furlani 2+0, Glavina 0+3, Ritossa 0+0.
Servis (točke/napake): Körting 11/8; napake: Körting 11, Acil 15; trajanje setov: 20, 7 in 22 minut.

Združene moči slovenske odbojke v Trstu so pokazale, da pot sodelovanja že daje zeleno sadovo. V Ronkah so namreč dobesedno pregazili sicer skromnega nasprotnika. Tudi v drugem kolu deželne pokala je postava Körtinga pokazala lepo in učinkovito igr. Razen nekaterih napak, ki jih bo treba do začetka prvenstva odpraviti, so pokazali in dokazali, da z resnim pristopom k delu pridejo tudi rezultati. Drasic je na igrišče poslal vse razpoložljive igralce in vsi so v glavnem upravičili zaupanje. (Marij)

OSTALI IZID: Torriana - Espago 3:1.

VRSTNI RED: Torriana 4 (6:1), Körting (5:3) in Espago (4:5) 2, Acil Ronchi 0.

PRIHODNJE KOLO: Körting - Torriana (jutri ob 20.30 v Repnu), Acil Ronchi - Espago (jutri ob 20.30)

ODBOJKA / KAKOVOSTNA UDELEŽBA

Tržačanke in Goričanke jutri na turnirju v Ljubljani

Ob Boru in Valu še 4 slovenske ekipe iz 1. A in B lige

Jutri bo v Ljubljani 3. ženski odbojarski turnir (letos prvič mednarodni) z udeležbo šestih ekip, ki bo za ekipe iz Slovenije hkrati tudi generalka pred začetkom odbojarskih prvenstev. Na turnirju bosta poleg organizatorjev OD Krim in studentskega OK SOU Fitness Panter (oba slovenska 1. B liga) ter članov slovenske 1. A lige Dol Lik Tilie iz Kočevja in OK Cimos iz Kopra nastopila tudi Bor Mercantile in OK Val.

Ekipe so razdeljene v dve skupini. V prvi so Lik Tilia, Bor Mercantile in studentski OK SOU Fitness Panter, v drugi pa OD Krim, OK Cimos in OK Val. Sistem tekmovanja je ligaski po skupinah (dopolodne), popoldne pa bo razigravanje za končni vrstni red. Vse tekme se igrajo na dva dobljena seta. Prva skupina bo igrala v telovadnici OS Kolezija (Cesta v mestni log 46), druga pa na Srednji agroziivilski soli (Cesta v Mestni log 46 a). Glede na kakovost nasprotnikov bo

turnir predstavljal dober test trenutne pripravljenosti naših sester.

SPORED TURNIRJA
Skupina A
10.00: Sou Fitness - Lik Tilia; 11.30: Lik Tilia - Bor Mercantile; 13.00: Sou Fitness - Bor Mercantile.

Skupina B
10.00: Krim - Cimos; 11.30: Krim - Val; 13.00 Cimos - Val.

Popoldne bo na OS Kolezija ob 17. uri najprej tekma za 5. mesto, nato pa bosta sledili se tekmi za 3. in 1. mesto.

Slogašice v Piranu

V nedeljo pa se bo v Piranu podala druga ekipa Sloge, ki bo letos tekmovala v D ligi. Mlade slogašice se bodo na Osnovni soli Piran pomerile z ekipami Pirana, Sokola in drugo ekipo Cimos. Tekmovanje se bo začelo ob 9.30 in bo potekalo brez odmora, vse ekipe pa se bodo na dva dobljena seta pomerile vsaka z vsako.

Jutri v Trstu »ping-pong day«

Italijanska namiznoteniska zveza organizira jutri na Borznem trgu v Trstu »ping - pong day«, s katerim zeli propagirati to sportno panogo. Postavili bodo nekaj namiznoteniških miz, na katerih se bodo lahko preizkusili mimoidoci, na velikem videu pa bodo predvajali spektakularne posnetke te igre. Prireditelji sodi v okvir programa za razvoj namiznega tenisa v Italiji.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Na galopu v Turinu v boju za zmago Cresta Fly, Janicia in Guardingo

1. dirka (Padova): Toss out (X) lahko izkoristi dober startni položaj, seveda pa bo moral paziti na Probinga (2) in na Campo Ass (1);

2. dirka (Montecatini): Mauna Kea (2) je v nizji kategoriji favorit. V skupini 1 opozarjamo na kobilo Piccola Mia, preseneti pa lahko Medong (X);

3. dirka (Bologna): Perla D'Hilly (2) bo gotovo med protagonisti, v boju za zmago pa bosta tudi Opera Effe (X) in Pulcheria (1);

4. dirka (Pontecagnano): Player Gar (X) je pred kratkim na podobni dirki že zmagal in bo skušal ponoviti uspeh. Opozarjamo

pa še na Oro Piceno (1) in Neutrolaca (2);

5. dirka (Rim): Il Califfo (X) je favorit, pot do zmage pa mu bosta grenila Hardshan (1) in Shoot in the dark (2);

6. dirka (Turin): Cresta Fly (1) bo na primernem terenu logičen favorit. Naso pozornost pa zaslužita tudi Janicia (X) in Guardingo (2).

Dirka tris

(Rim, 17.15)

NASI FAVORITI: 2. Zeus, 9. Mr. Valentine, 3. Angel Mas;

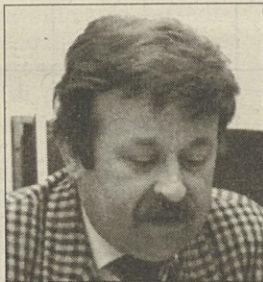
DODATEK ZA SISTEMISTE: 19. Ducky, 18. Loc Head, 5. Monte Guardia.

Totip

1. — prvi	1X
drugi	2
2. — prvi	2
drugi	X1
3. — prvi	2
drugi	X1
4. — prvi	X2
drugi	1
5. — prvi	X
drugi	12
6. — prvi	1
drugi	X2

Danes igra za vas Totocalcio

Boris Krapež

Boris Krapež (letnik 42) je bil v mladih letih angažiran nogometaš in več sezon je branil barve San Giovannija. Prit 17. letih je bil tudi poklican v deželno reprezentanco, huda poškodba meniskusa pa mu je preprečila, da bi nadaljeval z aktivnim igranjem. Odmaknil se je s športnega prizorišča, zatem pa je bil glasen navijač Jadrana in aktiven pri Sireni. Pred 7 leti se je vključil v nogometno sekcijo Bora in prevzel predsedniško mesto. Rad sledi tudi drugim športnim panogam, od odbojke in košarke do rokometu, bezbola in drugih. Prejšnji teden je Viktor Tomsic zadel 8 židov.

Atalanta - Piacenza	1 X
Bari - Milan	X 2
Fiorentina - Cremonese	1 X
Inter - Torino	1 X 2
Juventus - Napoli	2
Padova - Parma	X 2
Roma - Lazio	1 X 2
Sampdoria - Cagliari	1
Udinese - Vicenza	1
Reggiana - Lucchese	X
Salernitana - Foggia	1
Monza - Ravenna	X
Ascoli - Trapani	X

Obvestila

SZ BOR - gimnastični odsek sporoča, da bo sestanek za urnik vadbe v tej sezoni danes, v petek, 29. t. m., ob 18. uri v Borovem sportnem centru.

GIMNASTICNA SEKCIJA

SZ DOM GORICA

obesca, da vpisuje za sportno ritmično gimnastiko (deklice letnika 1989 in starejše) in sportni gimnastiko (decki in deklice letnik 1989 in starejši) za sezono 1995/1996 ob torkih in petkih od 15.30 do 17.30 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Treninki so se že pričeli.

OK VAL

obvesca, da otroška telovadba za otroke poteka v Stan-drežu ob sredah in petkih pod vodstvom prof. Branjnika; za otroke vrtcev od 15.00 do 15.45, za dečke in deklice prvih dveh razredov osnovne sole pa od 15.45 do 17.00. Orodna telovadba/akrobatika za osnovnosolce in osnovnosolke pa bo ob torkih od 15.30 do 17.30.

OK VAL, SZ SOCA, SZ OLYMPIA

IN SD NAS PRAPOR

sporoča da so se začeli treninki novoustanovljenih skupin under 13 (pokal CORAG) in under 14 (narasčajniki). Treninki so ob torkih in petkih od 17. do 19. ure v standreski telovadnici.

SD BREG - ODBOJKARSKA SEKCIJA

prireja tečaj miniodbojke za deklice letnikov '85, '86, '87. Urnik vadbe: ob ponedeljkih ob 17.30 in ob sredah ob 16.30 v občinski telovadnici v Dolini.

SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA

sporoča, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkaliscu na Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na st. 213420.

SZ JADRAN

sezona 1995/96 državno prvenstvo B lige, Trzaska sportna palaca - prodaja abonmajev: podporni abonma (koristnik dobi članstvo SZ Jadrana) 300.000 lir, abonma (veljaven za 16 tekem) 140.000 lir, abonma po nizani ceni (mladina pod 18.letom starosti) 95.000 lir. Osnovnosolska mladina ima brezplačen vstop, popust za družinske abonmaje, prodaja abonmajev: na sedežu in vseh podružnicah Trzaskke kreditne banke, cvetličarna Nadjia na Proseku. Abonmaje bodo prodajali tudi 1 uro pred začetkom sobotne tekme v Trzaski sportni palaci.

KK BOR MINIBASKET

obvesca, da se bodo treninki propagande in minibaske-ta pričeli takoj, ko bosta telovadnici na Stadionu 1.maj uporabni. Najstarejši, (letniki 85 - 86) bodo trenirali ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 16.00, srednja skupina (87- 88) pa bo vadila ob torkih in petkih ob 16.30. Najmlajši, (89 - 90) bodo vadili zacasno ob torkih na stadionu ob 14.30 in ob petkih ob 15.00. Ekipa propagande (letnik 84) pa bo že ta teden ali v začetku naslednjega začela s treninki.Urniki bodo objavljeni naknadno. Tel. Walter 361476.

PLAVALNI KLUB BOR

sporoča, da se je v bazenu v Alturi začela vadba po dogovorjenem urniku.

NOGOMETNI KLUB BOR

prireja telovadbo za osnovnosolske otroke v Borovem sportnem centru (Vrdelska cesta 7) pod vodstvom Paola Tognettija ob ponedeljkih od 15.00 do 16.30 in ob sredah od 14.30 do 16.00. Za informacije telefonirati na st. 369626/369484 od ponedeljka do petka od 18.30 do 19.30.

SK BRDINA

organizira tečaj smucanja na plastični stezi. Informacije na sedežu kluba vsak ponedeljek od 19. do 20. ure.

SHINKAI KARATE KLUB

prireja tečaje karateja in samoobrambe v telovadnici Silvestri na Proseku. Treninki so ob ponedeljkih in četrčkih s sledecim urnikom: otroci od 18.30 do 19.30 ter odrasli od 20. do 21.30. Urnik in zacasni sedež tajništva od ponedeljka do petka od 19.30 do 20.30 v telovadnici

SK KRAS - odsek za rekreacijo

obvesca, da se bo pričela rekreacijska telovadba za odrasle in sicer: mlajša skupina torek in četrtek od 21. ure dalje. Starejša skupina bo vadila ob torkih in četrčkih od 8.30 do 9.30. Prvo srečanje bo v torek, 3.10.1995. Vpisete se lahko v tajništvo društva ali na prvi vadbeni uri - tel. tajništva v SKC v Zgoniku 229477.

SK KRAS - odsek za otroško telovadbo obvesca, da bo tudi letos potekala popoldanska telovadba za otroke, ki obiskujejo vrtec ter 1. in 2. razred osnovne sole. Prvo srečanje bo v petek, 6.10.1995, ob 16.30, v telovadnici v Zgoniku. Vpisete se lahko v tajništvo društva ali na prvi vadbeni uri. Telefon tajništva v SKC v Zgoniku: 229477.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

obvesca, da so se pričeli treninki za deklice letnikov '82, '83, '84. Treninki so vsak ponedeljek ob 15. uri na Stadionu 1. maj. Pojasnila na treningih ali na tel.st. 814212 (Katja).

SZ GAJA - teniski odsek

sporoča, da se je začelo vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v tenisu za osnovnosolske otroke. Vpisovanje na sedežu društva ali po telefonu (226115) od 18. do 20. ure. Treninki se bodo pričeli 9. oktobra.

SD MLADINA - smucarski odsek

nudi informacije o delovanju nove smucarske sezone 1995/96: začetni tečaji na plastični stezi in na snegu, vpisovanja FISU, zimovanje, tekmovalna dejavnost, rekreacija in razno na sedežu v Krizu, dom A. Sirka, vsako sredo in petek od 19.00 do 20.30.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Izjemnost novega sodelavca vas bo ocarala. Njegove modre besede boste srkali z odprtimi usti. Med številnimi koristnimi nasveti vam bo predlagal tudi obisk zobozdravnika.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Nikar se pomirjevalom ne odkajte na silo. Privoscite si jih v tolikšni meri, da se vam bodo resnično uprla. Boljša je enkratna poplava kot nenehna voda do grla.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Vaša jeza bo povsem upravičena, saj bo sodelavec hudo prekršil pomemben dogovor. Ni se vam treba brzdati; povejte mu v obraz, naj sam nosi svoj tovor, vi pa nadaljujte sami.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Pri prodiranju v izjemno zanimivo področje boste dojeli, da vendar sploh niste tako neumni. Naj vas to ne zavede v drugo skrajnost; preceenjevanje je hujše kot podcenjevanje.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Lotili se boste neke tvegane zadeve. Vsakdanje radosti boste primerjali s svojimi ideali o vrhunski ljubezni. Počasi; ni cilja brez poti, so pa poti brez cilja.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Morali si boste priznati, da vam zmanjkuje časa za tisto, kar imate najraje. To spoznanje vas bo tako presunilo, da se boste odločili za takojšnje spremembe.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Zeleli si boste skrajšati pot do življenjske sreče in v iskanju bliznjice silovito napenjali mozgane. Nikar! Tako ne boste prisli dlje kot do navadnega glavobola.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nikakor se ne boste mogli zbrati, saj vam bo po glavi rojila cela množica idej. Odkrijte njihovo stično točko, pa se bodo zbrale kot čebele v panju. Med je več kot jed.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Obozevalci vašega partnerja ne bodo skrivali svojega apetita, kar vas bo spravljalo v bes. Pravilno, le udarite po mizi, vendar nikar ne isticite krivcev zunaj sebe.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Bliznaji vam bo zacei iti na živce, saj boste pri njem opazili slabost, ki muči tudi vas. Poskusite drugace; parazitskega podstanovalca v sebi se lotita skupaj.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ce se zmeraj kadite, poskusite vleci neprizgano cigareto. Splacalo se bo, saj vam ne bo lazje le pri srcu in v pljučih, ampak boste prihranili tudi dragoceno vzgialico.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Ker svoje notranje nevihte ne boste skrivali, vam nihče ne bo zameril, ko boste zabliskali in zagrmeli. Ne omejujte se, ko se bo vsul dez; naj se izsuje in olajša vaše oblake.

SLADKORNI TRS

Trava, ki je pospešila razvoj suženjstva

Pot do sladkorja in melase ni preprosta

Sladkorni trs je na prvi pogled prav nevpadljiva rastlina in veliki nasadi te uporabne rastline od daleč se najbolj spominjajo na nekoristno trstičevje kaksnega močvirja. Sladkorni trs je pravzaprav trava oziroma pravi velikan med predstavniki trav, saj zraste tudi do šest metrov visoko. Tudi pahljastci cvetovi na dolgih steblih spominjajo na travo, čisto uporabni pa so lahko tudi kot suhe okrasne rastline.

Velike plantaze sladkornega trsa so posredno zakrivile tudi razmah suženjstva na ameriskih tleh, saj je bilo za trdo delo potrebnih veliko stevilo pridnih in cim cenejsih rok. Menda je bilo tudi za najmanjšo

plantazo potrebnih več kot dvesto sužnjev. Sužnji so delali na poljih po cele dneve. Zlasti nevarno je bilo delo pri kamnitih mlinih za sladkorni trs. Sužnji so delali pri mlinu tudi po dvanajst ur. Tako ni bilo red-

ko, da je kateri zaspal od utrujenosti in so mu veliki kamniti kamni zgrabili prste. Za tak primer je bila vedno na dosegu sekira, s katero so delavcu hitro odsekali roko, da so nesrečnemu lahko rešili življenje.

Sladkorni trs danes se posebno dobro uspeva na Karibskih otokih in med njimi je najpomembnejša Kuba, kateri pomeni zaslužek s sladkornim trsom največji del izvoza, ki pa ni več tako donosen, odkar so Rusi

prenehali kupovati precejeni sladkor v velikih količinah.

Pot do sladkorja pa ni tako preprosta. Po uspešni letini je treba trs posekati z macetami. Za delo, ki navadno traja le ne-

kaj mesecev letno, zaposlijo sezonske delavce, ki nato trs preljejo do velikih mlinov. Tu trs zmeljajo, iz tako pridobljene mase pa pridobivajo sladkor, kot stranski produkt pa se melaso, iz katere izdelujejo tudi slovit karibski rum, ki se razlikuje po aromi in okusu od otoka do otoka. Toda za dobrih sto litrov opojne pijače je potrebnih kar deset ton sladkornega trsa!

Sladkorni trs je predvsem na Karibih vsakodnevno navzoč tudi na tržnicah oziroma ulicah večjih mest. Z njim skušajo zaslužiti prodajalci sladkega soka, ki ga stiskajo na premicnih stojnicah kar pred zejnim kupci. Za to imajo na voljo ročne ali pa motorne stiskalnice, skozi katere nekajkrat spustijo trdo steblo, da bi iz njega iztisnili čim več skoraj brezbarvne sladke in lepljive tekočine. Tisti na začetku trgovske poti pa se zadovoljijo kar s prodajo »na debelo«. Mimoidočim ponujajo za ped ali več stebela sladkornega trsa, ki ga potem spotoma prežvekujejo in sesajo, neuzitno vlaknasto steblo pa malomarno pljavajo vsenaokrog...

Igor Fabjan

Debela stebila so naprodaj (Foto: Igor Fabjan)

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

379	PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA	SLOV. PIANIST (ACI)	NAPON VSEH SIL V FINISU	BAVARSKI VOJVODA	RADON	RIMSKI JAVNI NADZORNIK	MASČOBA IZ SUROVE OVCJE VOLNE	VELETOK V PAKISTANU	STAR NEMSKI AVTO	NORV. SLOVNICAR (IVAR)	AVTOR: MARKO BOKALIC	CELINA JUZNO OD EVROPE	PRESUNLJIV VZKLIK	LJUDSKA ZABAVA	3. OSEBA ZENSKEGA SPOLA	SLOVASKA	DRŽAJ PRI SEKIRI	DRUŽINA SLOV. SKLADATELJEV	GLAVNO MESTO ZAMBIE	
BLAZJA STRELNA RANA											POSVETILO V PESMI									PRITOK BUGA NA POLJSKEM
DODATNA HOTELSKA STAVBA											HRV. PLEMIC (FRANJO) PRAVLJICNO STEVILO									
PRIPADNIK STARIH BALTSKIH PLEMEN					STROJNA PROIZVODNJA PREMAZNO SREDSTVO											VODA V PLIN. STANJU OBLIKOVALEC FILMA				
FRANC. SLIKAR (MAURICE)								RUSKI DRAMATIK (NIKOLAJ)	TELOVADKA RAKUSA DRUGA DIMENZUA						ZAHRTEN SPLETKAR UNIVERZA V NEW HAVNU					
SLOV. MEJNA REKA						PLOD LESKE FINSKO PRISTANIŠČE						TANZ. DRŽAVNIK (JULIUS) SREDIŠČE TIBETA								
TUNIZUA			KRIZANKI PO- DOB. UGANKA ZADETEK NA TOMBOLI						FENIC. BOGINJA LJUBEZNI	TELOVADEC PEGAN ST. OZEMELJ. SKUPNOST							DEL VODOV. OMREŽJA JEDACA			
TELICA				PREGRIJALO NA MIZI	SLIKAR SALAMUN JELENOV GLAS						NAJLAŽJI ZLAHTNI PLIN APETIT							NAJDALJŠA REKA NA SVETU	KRAJ NAD VIPAVSKO DOLINO	GRSKA BOGINJA NESREČE
FIATOV AVTOMOBIL							60 SEKUND							IZVLEČEK IZ NARAVNE SNOVI TURCUJA						
NAJVIŠJI VRH KAVKAZA							TRIZLOŽNA STOPICA								ANG. PESNIK (THOMAS)					
VELIK PRITOK KAME							GOSTINSKI POKLIC								FRANC. MATEMATIK (MICHEL)					

ROLLE
NATAKAR,
VIATKA,
ELIOT,
ANAPEST,
ELBRUS,
ESENCA,
MINUTA,
TEMPRA,
HELIJ,
ANDRAZ,
ICA,
CEV,
ALJAZ,
OKVIRI,
TN,
NYERERE,
LESNIK,
SOTLA,
ROVAR,
ERIKI,
UTRILLO,
PARA,
INDUSTRIJA,
PRUS,
FRANKOPAN,
DEPANDANSA,
AKROSTIH,
OBSTRELINA,
NO
Vodoravno:
RESITEV:

TRANSCENDENTALNA MEDITACIJA

Tehnika sproščanja

Popolna notranja umirjenost

Od leta 1970 je bilo opravljenih veliko raziskav o učinkih tehnike transcendentalne meditacije, ki so potrdile številne trditve ljudi, ki so pri njej sodelovali. Tako so fiziološke raziskave pokazale, da tehnika transcendentalne meditacije zares ustvari globok počitek in da se zmanjšajo napetosti v organizmu. Psihološke raziskave pa so odkrile, da so po meditaciji ljudje bolj umirjeni, bolj sproščeni ter učinkovitejši.

Vsako minuto se nekdo na svetu nauči tehnike transcendentalne meditacije. To so ljudje obeh spolov, vseh starosti, različnih poklicev, raznih prepričanj. Toda kaj je to, cesar se uči, in zakaj?

Med tehniko transcendentalne meditacije se duh postopoma umiri. Do tega pride, ker med meditacijo zaznavamo cedalje bolj pretanjeno, tiho miselno dejavnost, dokler pozornost na koncu ne preide ali transcendira vsakršne miselne dejavnosti in dosežemo popolno notranjo umirjenost. Od tod ime »transcendentalna« meditacija. Umirjanje duha med tehniko transcendentalne meditacije spremlja telesna sprostitve, ki je globlja kot sprostitve med spanjem. Vendar pa ne zaspimo, temveč ostanemo budni. Običajno se zavedamo vsega, kar se dogaja okoli nas. To ni niti nezavest niti hipnotični trans, temveč je samo stanje globoke duševne in telesne umirjenosti hkrati s popolno notranjo budnostjo.

Tehnika transcendentalne meditacije je drugačna od nekaterih drugih oblik meditacij, ker ni potrebno niti priporočljivo, da se odpovemo posvetnemu, zemeljskemu življenju, če jo želimo prakticirati. Ze res, da smo med samo meditacijo nedejavni, a zato smo potem pri delu učinkovitejši. Med meditacijo se na-

mreč napolnimo z novimi telesnimi in duševnimi močmi, zaradi česar smo pri vsakodnevnih opravilih prizadevnejši in uspešnejši. S tehniko transcendentalne meditacije se torej ne odtujujemo svetu, temveč uravnotežimo naporno vsakodnevno delo z globokim počitkom, in tako povečamo, ne pa zmanjšamo svojega dejavnost.

Povzeto po delu P. Russlla
Tehnika transcendentalne
meditacije
(DZS Ljubljana, 1988)

O stiskah, porojenih iz »večnih« spolnih vlog

Bil je čas, ko je zakonska zveza služila predvsem gospodarskim in socialnim koristim širše družine, neposredno družinsko življenje pa predvsem rojevanju otrok. Vse je bilo ujet v krog brezpogojnih zapovedi, strogih obveznosti in se strojih kazni za seveda - kršiteljico.

In nič cudnega, če so družinsko življenje nemalokrat primerjali s tovorom, težkim in za stevine pretežkim tovorom, ki ga ni lahko nositi skozi vse življenje.

Ko si danes nekateri postavljajo vprašanje, kako so se nekoč lahko brez velikih trenj ohranjevali družinski odnosi, zakonska zveza, ki pogosto ni bila sklenjena iz ljubezni, nekako nočejo pogledati, resnici v obraz. Resnica pa je v tem, da je bila takrat (marsikje se se danes družina opresivna, obvezna ustanova. Zunaj njenih okvirov praktično ni bilo življenja za posameznika. Notranji odnosi so bili strogo predpisani in podprti s starodavnimi »večnimi« spolnimi vlogami. Igranje teh vlog pa je bilo privzgojeno, podprto z moralnimi čustvi, strogo vzgojo in dvojnimi merili za vedenje obeh spolov.

Sele pred tremi desetletji je v razvitem svetu nastopila resnejša, ostra in glasna kritika takega življenja v družini, ki temelji na rigidnih »večnih« spolnih vlogah, katere so dotlej celo psihologi pripisovali dednim, torej nespremenljivim dejavnikom. Ta kritika, ki je temeljila na resnih znanstvenih izsledkih, je pokazala, da so te »večne« spolne vloge najtesneje povezane s patriarhalnim družinskim sistemom in podrejen vlogo ženske. Temu se je lepo »prilegala« posebna vzgoja deklic. Dokazov, da te vloge nimajo nič opraviti s človeško nara-

vo in spolom, ampak zgolj s patriarhalnim sistemom življenja in vzgoje, je bilo vse več. Stevilne raziskave so tudi pokazale, da prav te stare spolne vloge onemogočajo sproščene in bolj humane odnose med zakonci pa tudi med stari in otroci. Bolj ko zakonca in starsa sprejemata in igrata »predpisane« socialne vloge, bolj se zmanjšujejo njuni čustveni, pristni človeški stiki. In kar je najbolj žalostno, prav s pomočjo teh vlog se zmanjšuje njuna težnja po razumevanju ter upoštevanju drug drugega. Resnici na ljubo je treba povedati, da bi nekateri krogi radi zavrteli kolo zgodovine nazaj in kljub dokazom se kar naprej vztrajali pri teh »večnih« spolnih vlogah. To vztrajanje pa ne potiska le ženske v podrejen položaj, ampak pritiska tudi na moške. In tako kot bi po teh vlogah morala biti ženska cuteca, nežna, razumevajoča, potrpežljiva..., bi tudi vsak moški moral biti razumen in vedno premišljen, čustveno obvladan, izredno potenten, poklicno uspešen, osebnostno dinamičen in ustvarjalen. In kaj se dogaja, če dobro pogledamo okrog sebe? Morda so moški se večje žrtve teh »večnih« spol-

nih vlog. Mar ne živimo sredi množice povprečnih moskih, ki so v resnici nezadovoljni sami s seboj, ki se nenehno bojujejo z občutki manjvrednosti, skrivajo svoja čustva za navidežno samozavestjo in svojo »moskost« dokazujejo pogosto s prav komičnim blefiranjem? Ženske, ki se vedno nasedajo moški spolni vlogi, ki se vedno verjamejo v mit »moške nadmoči« pa pričakujejo, da se lahko vedno zaneajo nanj in ga zato se vedno gledajo od spodaj navzgor.

Ko ugotovijo, da ta On ni tako zelo vsemočen, pogosto celo same na različne načine vzdržujejo zgolj namišljeno sliko »moskosti« svojega partnerja, rešujejo njegov moški ponos, svojo žensko cast in »ugled« družine, dokler se v vseh clanih nekaj ne zlomi. Lomi in lomilo pa se bo vse dotlej, dokler bodo tudi razni pridigarji bolj ali manj rafinirano castili spolne vloge, ki so zrasle iz patriarhalne družinske ureditve, od katere imajo se najmanj družinski clani.

Prilpavila: Katarina Lavs

Rekli so o ženskah in moških

Moza je treba vzgajati za boj, a ženo za odmor vojskaku; vse ostalo je neumnost.

Nietzsche

Moski ima o vsem, kar dela, pred seboj cilj; ženska ima moskega.

Graff

Bog je ustvaril žensko samo zato, da bi ukrotil moske.

Voltaire

Razum ženske je v njeni lepoti, lepota moskega je v njegovem razumu.

arabski pregovor

Ženska brez moskega - nezorano polje.

novosibirski pregovor

V višjem smislu besede je življenje moskega slava, življenje ženske pa ljubezen.

Balzac

Na svetu so se druge stvari, ne samo združitev ali ločitev moskega in ženske.

Tagore

ODKOD, ČLOVEK, TVOJA POT / ODLOMKI IZ KNJIGE IVANA MOHORIČA

Vsi vemo, kaksne »cudeze« pčenja sodbna znanost z vplivi električnega toka, tako istosmerne, kakor izmeničnega vse do visokofrekvenčnih signalov. Mogoče bi bilo smiselno poskusiti, katera je tista frekvenca, ki v slani raztopini loci molekule soli na atome natrija in klora in s tem prižge »peklenski ogenj« visokih temperatur, ki lahko tali kamnine in njihovo tekoto gmoto potisne skozi zemeljske razpoke do površja planeta. Naš Satan, ki vodi kazensko kolonijo, ima te podatke že vgrajene in če se spomniti, da je po teoriji kaosa potrebna zelo majhna začetna vzpodbuda za sprožitev ogromnih učinkov, potem cela hipoteza prične dobivati na vrednosti, vendar kljub temu poskusimo poiskati se kakšno potrditev te nase, na videz divje romantične predpostavke in

ji dati trezno potrditev v povsem nedvoumni znanstvenih meritvah in ugotovitvah. V že omenjenem zvezku Geologija na strani 56 piše: »Plinasti proizvodi. - Kadar plinasti ognjeniski proizvodi bruhaajo iz zrela, se lahko pojavi ogromen steber dima, ki doseže višino tudi več kilometrov. Ob drugih izbruhih se iz plinov oblikujejo gosti in neprozorni oblaki, ki se zelo hitro spuščajo po pobočju ognjenikov s temperaturo, ki dosega blizu 1000 stopinj C, in odnasajo s seboj vse, kar srečajo na svoji poti. To so goreci oblaki ali ognjene megle, ki so zahtevale tudi že dosti človeških žrtve. Takšni dimni stebri, oblaki in megle sestoje iz vode, ogljikovega dvokisa, ogljikovega monoksida, dušika, vodika, metana in kovinskih kloridov, vse v obliki par in hlapov, zveplastih plinov in podobnega. Ker nekateri od teh sicer že tako vročih plinov na zraku

se dogorevajo (oksidirajo), se ob izhodu iz zrela pogosto vidijo ognjeni zublji.«

Dodajmo k temu se kratek odstavek s strani 60, ki govori o drugotnih ognjeniskih pojavih:

»Po izbruhih ognjeniki se dolgo časa oddajajo emanacije plinov in par, kar imenujemo fumarole. Po kemični analizi jih razločujemo na kloridne, klorovodikove, amonijakove, zveplovodikove in ogljikove. Navadno si postopoma slede v tem vrstnem redu, kot se ognjenik hladi.«

Pri prebiranju teh dveh kratkih izvlečkov nikakor ne moremo mimo dejstva, da se ze

med samim delovanjem vulkanov pojavljajo kloridni plini, ki prevladujejo tudi se v prvi fazi postognjeniskega delovanja in jih v naslednjih fazah ohlajanja zasledimo cedalje manj. Bi bile te ogromne količine kloridnih plinastih spojin mogoče lahko rezultat vezave posameznih elementov s klorom, ki se sprosti ob razpadu soli in ki ga je navadno v običajnih kamninah zelo malo, tako da kar nekoliko ne moremo verjeti, da se naenkrat tako rekoč od nikoder prikrade v ogromnih količinah v »proizvodni asortiman Hefajstove delavnice«?

Vsemu temu čisto racionalnemu razmišljanju dodajmo na rob se

zgodbo, ki sicer nima nobene znanstvene poridlage, je pa bila toliko zanimiva, da so jo celo »ta resni možje« pripovedovali svojim kolegom na univerzi in jo je neutrudna roka zvedavega in senzacij željnega novinarja tudi zapisala.

Pred nekaj desetletji so vulkanologi opazovali in proučevali delovanje enega izmed vulkanov na Havajih in se brezumljivo nasmihali prizemnemu vraževerju domaćin, ki so v en glas prestrašeno zatrjevali, da so se duhovi zemlje razjezili in da bi jim bilo treba ponuditi pravno daritev za pomiritev njihovega srda. Velika sčenicca otokov se je odpravila na rob kraterja in

v stoletja starem obredu ponudila duhovom zemlje odkupni dar. Ne da bi kakorkoli verjeli v njeno zebiranje, so jo iz dogovorjene spustljive oddaljenosti, iz ciste turistične radovednosti in zelje po spoznavanju krajevne folklore, opazovali in fotografirali moze učenosti. Toda, glej ga smenta - naslednji dan se je ognjenik pričel umirjati in čez tri dni je njegovo delovanje prenehalo. Znanstvena razloga: domači svečeniki imajo tisočletne izkušnje s svojimi »ognjenimi gorami« in točno poznajo znake, ki kažejo na to, da bo »jeze duhov« kmalu konec in s pravčasnostjo obreda ohranjajo svoj prestiž med praznovnimi in neukimi ljudmi. Pri vsej tej umni hladno razumni pojavitvi vzročnih povezav nekoliko moti le dejstvo, da so znanstveniki se na predvečer obreda v svoje dnevno poročilo zapisali, da vsi znaki in meritve kažejo, da bo vulkan deloval se najmanj me-

sec dni z nezmanjšano močjo. Mogoče bi lahko temu na rob z malce hudomušnosti dodali pomensko parafraziran latinski stavek: HIC TRANSIT GLORIA MUNDI.

Eksplodizije, ki jih povzročajo vulkanski izbruhi, imajo za posledico tudi tresenje tal v neposredni okolici. Vendar so ti potresi le drugoten pojav in s tistimi pravimi nimajo praktično nobene zveze, saj bi bilo pretirano na vrat na nos trditi, da so drobni beli kristalčki, ki tako prijetno izboljšajo okus vsaki jedi, da si brez njih skorajda ni mogoče predstavljati življenja, krivi prav za vse človeške nadloge, čeprav bi ravno soli mogoče lahko pripisali odgovornost za grozljive samovžige človeškega telesa, ki jim medicina kljub dolgoletnim raziskavam ne najde vzroka.

(Se nadaljuje)

NASVET PSIHOLOGA

Iskanje lastne biti

Novo zamenja utečeno

Starsa enaindvajsetletne studentke geografije sta hudo vznemirjena, ker je njuna hči, kot piseta, »zacela zahajati v neko cudno skupino, ki se ukvarja s transcendentalno meditacijo«. Sprašujeta, kaj lahko storita, da hči »ne bi izgubila tal pod nogami zaradi nekih cudnih verovanj«. Bojita se, da bi jo kakršnakoli religija »zastrupila«. Sumljiva se jima zdijo najrazličnejša duhovna gibanja, v katerih ne vidita nič dobrega.

Najprej bi rada poudarila, da ze iz beznega pregleda resnejše literature, ki govori o neizmer-nih možnostih, ki so na voljo človeku v njegovem iskanju sebe in drugih, smisla svojega življenja in ohranjanja stika oziroma vzpostavljanja živega odnosa s kozmičnimi razsežnostmi, lahko ugotovimo, da duhovnost se zdalec ni omejena na religijo. Segana vsa področja znanosti in družbenega življenja ter si prizadeva najti globljo, celovitejšo podobo sveta. V duhovnosti gre za nenehno pozitivno poglobljanje razumevanja sveta in odnosa do njega. Z drugimi besedami, pravi Primož Skoberne v uvodu k prevodu Russlllove knjige, ki govori tudi o transcendentalni meditaciji, »gre za kultiviranje modrosti, ki temelji na prepoznavanju temeljne povezanosti vsega, in za privzganje odprtosti ter zavzetosti do življenja«.

Duhovno zorenje je proces, v katerem si posameznik ozaveša vse sirsa področja življenja. Ta proces gre hkrati na vse strani. Spoznavamo vse globlje plasti svoje osebnosti; prepoznavamo se kot nagonsko, čustveno in razumsko bitje, hkrati pa slutimo v sebi se globlje razsežnosti, o katerih nam govorijo

spoznanja veleumov človeške zgodovine.

Duhovnost je torej pot navznoter in pot navzven, pravi Skoberne. Je iskanje najbolj notranjih globin lastne biti, kjer se razlike izgubljajo v življenju in je ustvarjalno udejanjanje notranjih spoznanj v vsakodnevno življenje, v odnosu do dela, soljudi in narave.

Strahovi, ki se pojavljajo našima bralcema, niso osamljeni. Vse, kar je novo in kar vznemirja, nekako maje utečene vzorce razmišljanja. Zmaje tudi ustaljene poglede na svet. Da bi se lahko brez predsodkov, predvsem pa strpno odzivali na različna duhovna gibanja, tako imenovano »duhovno« literaturo in tudi transcendentalne meditacije, bi morali stvari najprej spoznati. Sele potem začnemo nanje gledati trezno in strpno. Brez treznosti nas lahko zanese v prekipajočo navdušenje, kjer res lahko izgubimo realna tla pod nogami, brez strpnosti pa zapademo v zadrto odklanjanje, ki nam zapre oči za vse tisto, cesar ne želimo in nočemo videti. Nevarno pa je, da zapademo tudi v odklanjanje ljudi, ki so - kot hči naših dveh bralcev - prestopili mejo utečenih vzorcev razmišljanja.

VREMENSKA SLIKA

Po prehodu fronte se nad Alpe siri območje visokega zračnega pritiska. S severovzhodnikom doteka nad naše kraje hladnejši in postopno bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.57 in zšlo ob 17.47. Dan bo dolg 11 ur in 50 minut. Luna bo vzšla ob 11.14 in zšla ob 20.54.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	12,5
Portorož	21,0	Sava (Radovljica)	9,6
Porec	21,0	Sora	11,3
Malinska	21,0	Ljubljana	12,8
Rab	21,0	Soca	11,3
M. Losinj	21,0	Paka Sostanj	14,1
Pag	20,0	Vipava (Dolelje)	9,9

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: NE 12 do 22 vozlov

popoldne: NE 8 do 16 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.25 najnižje -21 cm, ob 11.35 najvišje 40 cm, ob 18.27 najnižje -40 cm. Jutri: ob 0.55 najvišje 17 cm, ob 6.03 najnižje -11 cm, ob 12.17 najvišje 30 cm, ob 19.32 najnižje -33 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	8
1000 m	4
1500 m	1
2000 m	-2
2500 m	-5
2864 m	-7

BIOPROGNOZA

Obremenilni vpliv vremena bo dopolnje postopoma ponehal in preostanek dneva bo vreme na splošno počutje in razpoloženje ljudi delovalo ugodno.

VOX POPULI

Nezadovoljnejši ni noben stol zadosti udoben.

Kdor počasi zveči, se zlepa ne bo zadusil.

DANES

Slovenija: Sprva bo pretežno oblačno. Padavine bodo ponehale in delno se bo zjasnilo. Najvišje temperature bodo od 8 do 13° Celzija. Sosednje pokrajine: Od severozahoda se bo delno zjasnilo. Hladno bo.

JUTRI

V Sloveniji: V soboto bo delno jasno. Zjutraj bo mrzlo, po nizinah bo še del dopoldneva megla ali nizka oblačnost. Obiti: V nedeljo se bo zmerno pooblačilo, vendar bo večinoma suho.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA SE RES JE

Švicarski turizem je letos doživel pravo polomijo

ZENEVA - Švicarskemu turizmu, ki je bil nekoč ena najuspešnejših dejavnosti v tej bogati državi, se ne bi moglo goditi slabše kot letos. Čeprav si nedavno ne bi mogli niti predstavljati take polomije, je letos v Švici letovalo najmanjše število gostov v zadnjih nekaj desetletjih. Od daljnega leta 1952 so St. Moritz, Davos, Zermatt in Gstaad veljali za najbolj luksuzna letovišča na svetu.

Razmere pa so se očitno spremenile in mnogi se nemočno sprašujejo, zakaj. Odgovor je preprost. Neoporečni hoteli, urejeni penzion, ugodne cene, švicarska postrežba, natančnost in točnost so samo se spomin. Turisti, ki so se odločili za dopust kje drugje, in tisti, ki so kljub vsemu ostali zvesti Švici, se pritožujejo, da niso več deležni nekdanje pozornosti, zlasti pa, da bi bilo treba številne hotele in druge gostinske obrate preurediti. Poleg tega tudi osebe ni usposobljeno, kot je bilo nekoč, vse to pa seveda ne upravičuje cen, ki so edine ostale na nekdanji ravni.

Res je, da je švicarski frank trdnješi od vseh drugih valut, vendar se danes tudi najbogatejši pritožujejo, da se Švica ni prilagodila sodobnim hotelskim standardom, čeprav se že od devetnajstega stoletja ukvarja z visoko kakovostnim gostinstvom. Mnogi se pritožujejo nad pomanjkljivo postrežbo v najbolj ekskluzivnih hotelih (kjer stane soba skoraj tisoč mark dnevno), nad pajčevinami in slabo urejenimi kopalnici v hotelih s štirimi zvezdicami in nad neudobnostjo hotelov s tremi zvezdicami.

Zaradi tega je samo sedemnajst odstotkov tistih, ki so letos preživeli dopust v Švici, dejalo, da so zadovoljni s postrežbo. Ta pa je najbrž tudi razlog, da je bilo avgusta - na vrhuncu sezone - za 9,1 odstotka manj gostov kot lani. Od leta 1994, ki je bilo krizno leto, je število italijanskih turistov upadlo za 37 odstotkov, število angleških turistov pa za 22 odstotkov. Švicarji se polagoma zavedajo, da je frank za turiste predraga in da bi bilo treba gostinske strukture posodobiti, za kar so potrebne velike vsote denarja. Zaenkrat so denar vložili v velike reklamne kampanje, ki pa bodo prve sadove obrodile sele čez čas.

Nov stodolarski bankovec

NEW YORK - Generalni guverner ameriške emisijske banke (Federal Reserve) Alan Greenspan in zakladni minister Robert Rubin sta včeraj predstavila novo generacijo dolarskih bankovcev, ki naj bi dodatno zagrenili življenje ponarejevalcem.

V prvih dneh prihodnjega leta bodo v obtočnik poslali stodolarske bankovce, druge pa bodo postopno uvajali v prihodnjih letih. Novi stodolarski bankovci so enako veliki in imajo podobno grafiko obliko kot prejšnji, a nekaj tehnoloških inovacij (foto AP).

Slika Benjaminina Franklina bo sirsra in pomaknjena proti levi, medtem ko bo njen duplikat tudi na desni strani. Na bankovcu bo tudi varnostna nitka, ki bo postala rdece barve pod ultravijoličnimi žarki. V spodnjem levem kotu pa bo niz drobnih koncentričnih krogov, ki jih bo zelo težko ponarediti.

Židovski priseljenec po pomoč k palestinski policiji

TEL AVIV - Iz obupa, ker izraelska policija ni mignila s prstom, da bi rešila njegove težave, se je židovski priseljenec Avi Bar Ajas iz naselja Rimonim pri Ramali zgasil pri palestinski policiji. Kot je zapisal jeruzalemski arabski dnevnik Al Kuds, je priseljenec v delovnem sporu z nekim Palestincem z območja Ramale. Ker izraelska policija ni hotela ukrepati, se je Avi Bar Ajas zgasil na palestinski policijski postaji v Ramali. Tam so ga po začasnem začudenju (za priseljence so palestinski policisti le teroristi) vljudno sprejeli in mu obljubili, da bodo storili vse, kar je v njihovi moci.

Poroke iz egoizma

BONN - Kot je ugotovila neka sociološka raziskava, se Nemci poročajo predvsem iz egoizma, le redki pa iz ljubezni. Kar stiriinsedemdeset odstotkov vprašanih je namreč priznalo, da se je poročilo predvsem zaradi davčnih olajšav. Nekaj manj jih je stopilo v zakonski stan, »ker je to hotela zenska«. Kar devetinpetdeset odstotkov pa je izjavilo, da so usodni korak storili zaradi prednosti, ki so jih imeli v delovni karieri. »Ljubezen« je bila sele na osemnajstem mestu z desetimi odstotki.

Župnijski list z golo igralko

KØBENHAVN - Župnijski list iz Roskilda pri Københavnu je v svoji zadnji številki objavil sliko gole Brigit Nielsen, nekdanje danske zene Sylvestra Stallona. Kot je povedal pastor Poul Joachim Stender, se ni pritožil nihče od 9000 vernikov. Priznal pa je, da bi bil pred kakim desetletjem za tako »pobudo« ob talar. Pastor je povedal, da je bila njegova skrita želja objaviti golo fotografijo svoje slavne sodržavljanke, »ker je lepa, sladka ter izzareva čutnost in spolnost«.